رفيق خالد

غوغوقلى ساعت

غوغوقلی ساعت

رفیق خالد

غوغوقلی ساعت

حامد

ناشری

جهان کتبخانه‌سی

صاحبی مهران

استانبول — صباح مطبعه‌سی

١٣٤١

بر غوغولی ساعتك عزيزلكی

دیشاریده یاغمور ، چامور ، صوئوق ، زیفوس وقارانلق واردی ؛ برباد بر قیش آقشامیدی . حالبوكه ایچریده صالونلر ایلیق ، تمیز ، آیدینلق وپر نشئه ایدی ؛ چای ویریلیوردی .

بن ده بو عالمه داخلدم .

فقط نه دنسه ملول ، محزون بر كونمدی . . . نزاكتله حاضرونی سلاملامش ، بر قاچ نازكانه جمله صرف ایتمش واصوله جق بر كوشه یه یوللانوب اوراده ، آیاقده بر سوسلو ماصه یه دایانوب تخیله دالمشدم . آه ، هیچ شبهه یوق كه ، شو صالونده هرشی و هركس ، ایلك نظرده ، پك خوش ، پك جاذبه دار ، پك قیغوسز وپك آسوده كورونویوردی . صانكه هپمز بوتون ایشلریمزی یولنه قویمش ، ایرادیمزی مصرفمزه اویدورمش ، كندیمزك وچوجوقلریمزك استقبالنی تأمین ایتمش ، حیاتمزی تحت امنیته آلمش ، شیمدی بورایه هوائی صحبتلر یاپمغه ، اكلنمكه كلمشدك . أو صاحبلری ، دوداقلرنده مسعود تبسملر ، اورته ده دولاشیورلر ، مسافرلر ، كوزلری نشئه لی ، لطیفه لر یاپیورلر ، مودادن بحث اولونیور ، آوروپادن دم وورولویور ، یازین یاپیله جق اكلنجه لرله بهاره چیقیله جق سیاحتلرك پروژه لرندن قونوشولویور ، خلاصه مرفه ، مسعود ، طالعلی آداملر كبی بوزمره أك لطیف حسبحاللرله نه طاتلی وقت

کچیرییوردی ! أوت ، شبهه‌سزلکه ، بورایه استانبولك بختیارلری طوپلانمش ، أك دردسز و أك اندیشه‌سز انسانلری بو ظریف صالونده بربرلریله تلاقی ایتمشدی .

بن تام محا کمه‌می بورادهیه کتیرمشدم ، بردن ، باشمك اوزرنده بر خرخره قوپدی وغریب بر مخلوق بربر اوستنه آلتی کره :

— غوغوق ! غوغوق !

دییه هایقیردی . باقدم : دیواره کارقدیم آنتیقه برساعت ، بر غوغوقلی ساعت آصیلمشدی ...

چاریکده بر اوستنده‌کی اوفاجق قاپی آچیلیور وعلی‌العجائب برقوش صالونه ، صالونده‌کیلره دوغرو اوزانه‌رق یرینه کوره ، بر ، بش ، اون ، اون ایکی دفعه :

— غوغوق !

دییه‌باغیرییور ، صوکرا ینه‌اوداسنه‌ویایوواسنه‌چکیلیوردی .

بلکه بونده شایان حیرت هیچ بر جهت یوقدی . فقط ، نه‌دنسه ، بکا بو (غوغوق !) لر ، شوریا ، خولیا عالمنده پك معنیدار کوروندی ؛ صانکه اونی بر فیلسوف عزیزلك اولمق ایچون آصمشدی ، هر (غوغوق) بزی حقیقته ارجاع ایچون بر اخطار وهراساس‌سز سوزیمزله ، فعله اویمایان قولمزله بر استهزا ایدی . هم ، غالبا علی‌الخصوص چای کونلری ، بو (غوغوق) لر اوقادار یرنده چیقییور ، غوغوقلی ساعت بزی او درجه مناسب بریرده صوصدورویوردی‌که اونك برما کنه‌دن عبارت اولمایوب آیریجه بر روحه ، بر ذکا وبر علمه‌ده مالك اولدیغنه کیتدکجه ایناغمه باشلایوردم .

— محقق ، دییوردم ، آرقه‌مزده بزی بر دیکله‌ین وار ، یری کلدکجه ایپنی چکییور وساعتی ئوتدورویور !

مثلا یانده‌کی قولتوغه کومولوب بوکسك سسله مجلسه خطاب ایدن بر حرب زنکینی - بورج غیرتلاغنده ، پریشان برحالده ایدی واللی لیرا بولمقدن عاجز بر وضعیته‌دوشمشدی ... کیفیت‌ده جمله‌مزجه معلوم ایدی - کویا عابد خانده‌کی یازیخانه‌سی ایشله‌یورمش کبی بر عظمتله :

— پیاسه دورغون ، براز اون اوزرینه معامله وار ، فقط کچن هفته اورتاغمله کیردك ، سکز بیك لیرا ضرر ایتدك !

دیردیمز - ظاهر عقرب چاریکك اوزرینه کلمشدی - قوش یوواسندن چیقدی وتجارك یوزینه دوغرو اوزانوب بردفعه :

— غوغوق !

دییه هایقیردی . بن قیپ قیرمیزی اولدم ؛ آز دها أو صاحبی‌ده :

— قصوریمی عفو ایدك ، مناسبتسزلك ایتدی !

دییه‌جك ظن ایتدم . فقط باقدم ، کیمسه شو اخطار واستهزانك فرقنده اولمادی .

*
* *

شیمدی تاجر مفلس سوزینی کسمش ، خلقه یوتدوردیغنه قانع ، ممنون دیکله‌نیرکن شیق ، ظریف و جاذبه‌دار بر خانم افندی - الله اعلم ، دوغرو اولمسه کرك اما سیغورطه پاره‌سی ایچون کچن ییل یالیلرینی قصداً یاقدقلری حقنده اورته‌لقده بر

شایعه دونمشدی و بو ییل یاقه‌جق أو دخی قالمامشدی ـ طاتلی بر بحث آچمشدی :

— کچن قیشی نیسده کچیردکدی ، نه مکمل بر حیات او ... بوسنه بکه سویله‌یورم ، « جانم ، دییورم ، بوچامورلی ، صیقینتیلی مملکتده ناصل دورولور ، هیچ اولمازسه ایکی آی مصره کیده‌لم ! » فقط ، عنادجی آدام ، بر درلو راضی اولمایور ، « بر ایشم وار ، هله بیتسین ، نیتم ینه نیسده بر ویللاطوتمق ! » دییور ... باقالم نه اوله‌جق !

خانم افندی سوزینی اکماله وقت بولمامشدی ، نیسده ویللا طوتمق عباره‌سنه کلیر کلمز تپه‌سنده بر خرخره قوپمش و ـ بیچاره‌جق اولمالیدی ـ تحملسز قوش قوطوسندن دیشاری‌یه فیرلایه‌رق :

— غوغوق !

دیه اوکاده بر دفعه جان و کوکلدن باغیرمشدی . . . عجبا خانم آلایك فرقنده اولمشمیدی ؟ بن حجابمدن یرلره کچییوردم ؛ لکن آکلادم‌که تفاخر مسابقه‌سنه کیریشلن بو مجلسده (غوغوق !) دکل آ ، بر ساعت ایجاد اولونسه‌ده (یوخ سکا !) دیه هایقیرسه ینه کیمسه اوزه‌رینه آلینمیه‌جق !

*
* *

اوچونجی بر ذات ، بر محرردی و دالغینلقله بنم اوراده بولندیغمی وایشلرك ایچ یوزینی بیلدیکمی‌ده اونوتمشدی . . . کتابلرینك مظهر اولدیغی رغبتی ، محویتکارانه بر شیوه ایله ، لکن هرکسك ذهننه حك ایتمکه اوغراشه‌رق طاتلی طاتلی آکلاتییور ، آکلاته آکلاته بیتیره‌مییور :

— واللهی ، افندم ، دییوردی ، بو مملکت ایچون دوغروسی شایان حیرتدر ، ایلك اثریمی بشبیك باصدیرمشدم ، بش آیده تك نسخه قالمادی ... کتابجی کچن کون ایکنجی طبعنی تکلیف ایتدی ، «هله شو صیراده دورسون !» جوابنی ویردم. مع مافیه اشعاریمی طوپلادم ، کوچوك بر جلد تشکیل ایده‌جك . . . طابع اون بیکدن آشاغی باصیلماسنه راضی دکل !

اون بیکی ایشیدنجه قوش [یا تکرار چاریك اوزرینه، یاخود ده شاعر مشهورك ایکی یوز نسخه بیله صاته‌میه‌جغنه واقف اولدیغندن حدته کلمشدی] بردن یوواسندن دیشاری‌یه آتیلمش واستادك بروننه دوغرو غاغاسنی اوزاتوب صریح بر استهزا ایله :

— غوغوق !

دییه هایقیرمشدی . بن اوتانه‌رق کوزلریمی یره ایندیرمشدم ؛ ظن ایتمشدم که شاعرده ایشك فرقنه واردی ... لکن نه کزر ، غالبا اوبونی (براوو !) ، (مکمل !) کبی بر تقدیر و آلقیش صداسی فرض ایتمش ،(مه‌رسی) ، (مه‌رسی) دییه میریلدانه‌رق قولتوغنه یاصلانمشدی !

*
* *

سوز صیراسی بر بیوك ذاته کلمشدی ، او سابق ولاحق نه‌قادار سیاسیون وارسه هپسنی بول کیسه‌دن تنقید ایدییور ، سورو سورو قصورلر صاییور ، قحط رجالدن دم وورویور ، مملکته یازیق اولدیغنی سویله‌یور ، سوسلو یلکنك جبینه النی صیقیشدیروب مشهور بر سیاسی طوریله :

— خانم افندیلر ، دییوردی ، یازیق که ایش باشنه شرق

وغريبه لايقيله واقف برذات ، برعزمكار وقيمتدار ذات كچه‌مه‌دی .
مثلا بنده كز اقتدارده بولونسه ايدم درت قانونله بوممكتته اويله
برانتظام ويرر ، معارفی ، صنايعی اويله برتسهيل ايدر تجارتی
اويله آرتديرر ، وطنی اويله بركلزاره چه‌ويرردم كه خصملريمه بيله
مزيتمی ، خدمتمی تقدير ايتديرر ، دنيايه پارمق ايصيرتديرردم .
أوت ، فضله دكل ، يالكز درت قانون ، درت نظامنامه ايله ملتی
شومخاطره‌دن قورتارمق بنم ايچون ، عاجزلری ايچون ايشـدن
بيله صاييلمازدی !

بو بليغ ، مهم ، مدهش خطابه‌يی تام زماننده مديد ، مخرش ،
بوغوق برخرخره ، بعده‌سرت ، تيز ، صبرسز برصدای استهزا
تماملادی :

— غوغوق ! غوغوق ! غوغوق !

عقرب تام آلتينك اوزرينه كلمش ، برچاريك قادار شونطقی
ديكله‌مكدن قوش بوتون تحمل ومتانتنی غائب ايده‌رك يوواسندن
ديشاری‌يه برچيلغين كبی فيرلامشدی . يدنجی غوغوقده هنوز
حرصنی آلامامش كبی ميريلدانه‌رق زوربلا ايچری‌يه كيردی ...
لكن دنيايی آكلاديغنی ادعا ايدن اوذكی ، وقوفلی ذات بوصريح
آلايی حس ايتمه‌مشدی . بن ساعتك شو نزاكتسزلكندن
دولايی اوتانديغمی بللی ايتمه‌مك ايچون يوزيمه منديلمی قاپاركن
او آلقيشلانمش برخطيب اداسيله مغرور قولتوغنه ياصلانييوردی .

*
* *

سياسياتدن بيقان مجلس آرتق اوته‌دن بريدن بحث ايدييوردی .
اوتوز سنه‌دن بری اوتوز ياشنی كچمه‌ين برخانم افندی [سوز

آرامزده ، خبر آلدیغمزه کوره کریمه خانمله بر مقـاوله عقد ایتمشدی ، سوقاقده کندیسنه (آننه !) دییه خطاب ایتمه‌مك شرطیله ماه‌بماه اللی لیرا جیب خرجلغی ویره‌جکدی] شـویله کنج ، شوخ بر قهقهه ایله بردن :

— جمعه‌یه بنم دوغدیغم کون ، دیدی ، ییمکی هپ برابر ییرز ...

صوکرا داها کنج ، شوخ بر صدا ایله :

— بن‌ده اوتوزینی بولدم ! دییه علاوه ایتدی ... جمله‌سنی هنوز بیتیرمشدی ، بردن تپه‌مزده مدهش بر خرخره قوپدی ، غوغوق قوشی ـ هم‌ده چاریکه کمله‌دن ، ظاهر زنبره‌کی بوشانمشدی ـ قوطوسندن فیرلادی ، لاینقطع :

— غوغوق ! غوغوق ! غوغوق !

دییه باغیرییور ، متمادیاً ، هایقیرییور ، نفس نفسه ، خانم افندی‌یه باقه‌رق ، غوغوقلرینه دوام ایدییوردی .

هپمز شاشیرمش ، یوکسکده‌کی ساعته :

— آرتق صوص !

دییه سسله‌نییور ، یومروقلریمزی صاللایوردق . نهـایت قورمه‌سی بیته‌رك بی‌مجال صوصمشدی ؛ صـوصمشدی اما بر کلمه ایله فکرینی بودرجه مکمل ودرست افاده ایدن ظریف بر هجاوه بن عمرمده تصادف ایتمه‌مشدم !

براستانبوللینك یکرمی درت ساعتی

— روزنامه —

— ۱ —

[صباح، ساعت آلتی] — بوتون کیجه صاغه‌صوله‌دونمش، قالقوب جیغاره جیغاره اوستنه ایچمش، گزینمش، بر درلو اویویامامشدم. صباحه دوغرو بی‌تاب وتوان تام دالمشدمکه اولا غزته‌جی تا قولاغمده، صانکه براخطار اولمق اوزره :

— (صباح) ! (صباح) !

دییه هایقیردی، آرقه‌سندن سحلبجیلر، سیمیتجیلر، سبزه‌واتجیلر، یومورطاجیلر انصافسزجه‌سنه فریاده باشلادیلر ؛ قالقدم. یورغم حزنله، باشم اندیشه ایله دولو ایدی، زیرا جیبم تماماً بوشدی. هنوز مندره اوطورمشدمکه :

— بوکون نه پیشیره‌جکز ؟ دییه صوردیلر.

— اوده نه وار ؟ دیدم.

— هیچ برشی ! دیدیلر. اوت، ذاتاً بیلییوردمیا، اویله معناسز برامیدله، بلکه کنارده، کوشه‌ده بر آز قیرینتی قالمشدر دییه صورمشدم. نه یاپه‌جقدم ؟ بر قهوه داها ایچدم، « یارینه یوق ! » دیدیلر ؛ برجیغاره یاقدم، صوکنجیسی ایدی ؛ حتی قوطوده‌کی کبریت بیله ... کبریت‌ده نه قادار آز دایانییور ونه قادار بهالیلاشیور ...

[ساعت یدی] — « نه اوطورویورسك جانم، دیدیلر، قالق، برچاره بول ! » آه، بویله، بلا حرکت کوشه‌مده،

هیچ برشی دوشونمه‌دن ، هیچ برشی صورمه‌دن وهیچ برشی ایشیتمه‌دن قالمق ، قالابیلمك نه سعادت ! فقط ممکنمی ؟ ایشته قاپی چالیندی . بو درجه مجهول ، صبرسز آلاجقلی‌ده کیمدر عجبا ؟ زیرا بوکلن محقق برآلاجقلیدر ؛ صباحلری هپ اونلر اوغرارلر ...

— دون اسپناق آلدیغمز سبزه‌واتجی کلمش پاراسنی ایستیور !

— یارینه دیینکز !

عجبا کیدرمی ؟ سس یوق ، قاپی اورولدی ، کیتدی ، کیتدی ... بو موفقیتله بر آز جانلاندم . کیینمکه باشلادم .

[ساعت سکز] — لکن نه چماشیرم قالمش ، نه کوملکم ، نه‌ده یاقالق ... یا چورابلر؟ هرکونك دردی، فوطین باغلری‌ده اویله یا . . .

— آی ! احمد مکتبه کیتمه‌دیمی ؟

— خایر ، کیده‌مه‌دی . کتابلرینی آلامادقکه کیتسین !

دوغرو ، آلامادق ، ناصل آلا بیلیردم ، داها ابتدائی مکتبنده اما ایکی یوز سکسان غروش طوتیور ... کتابی ایکی یوز سکسان ، آرتق دوشونیکز آیلغنی ، کونده‌لکنی ، یول پاراسنی آیاق قابیسنی والبسه‌سنی ... حساب ایتدم ، آیلغم شاید ماه بماه منتظماً چیقا بیلیرسه اوغلانه آنجق کافی کله‌جك !

ینه قاپی !... فقط آتلاتمشلر ، صوجی ایمش !

[ساعت دوقوز] — قائن والده‌دن بر مجیدیه اودونج آلدم، بوکون معاش ویریله‌جك دییه... اون غروشیله زیتون آلدیردم، فقط باشقه بقالدن ... بزمکی همان حسابی ایستییور . هوالرده

نه قادار صوغودی ، همده بردن بره ... ایشته قومشولردن بری اودونی آلمش ، کسدیرییور ؛ فقط دیکرلری بیمکی کبی، پاصدیرمه یازینه دعاجی ! یکی اما نه اولهجق ، نه یاپهجغم ؟ آدام سن‌ده الله کریم ، داها قیشه وقت وار ، بز بوکونه باقالم !

[ساعت اون] — بری یانمده غزته اوقورکن کوز کزدیردم، مصطفی کمال پاشا غازی اولمش ، لایقدر ، اونك اویله اولاجغی بللیدی ، شهید اولهجق دکلدی یا ... ایکی کیشی آرالرنده « لیرا سکز یوز ! » دییورلر ؛ اوده بن‌ده یوق ! لکن آفرین قصاب احسان افندی‌یه . . . بر بچق اوقه ویره‌سیه أت ویریویردی ، أوه کوندردم ، بو کزنلك ییه‌جکمز تأمین ایدلدی دیمکدر .

[ساعت اون بر] — صراف دکانندهیم . یوردان افندی‌یه بنمله برابر تام اون کیشی یالوارییور ، أوت ، قادینلی ارککلی اون مفلس ... حریف غایت صوراتلی :

— بوایش بویله باشه چیقماز ! بو ایشك صوکی یوق ! بن‌ده بیتدم !

دییه باغرییور . فقط بز چشید چشید دیللر دوکویورز ؛ ألنده برییغین جزدان او خوموردانییور ، بز میاولایورز ، بر حالکه . . نه‌دن صوکرا بکا بش لیرا ویرمکه راضی اولدی ؛ « یارین کل ، آل ! » دییوردی ؛ بن « آقشامه لطف ایت ! » دییه یالوارییوردم . نهایت آجیدی ، بشده دائره‌یه کتیره‌جك !

[ساعت اون ایکی] — قلم هنوز بوش . . . یالکز صائب افندی کلمش ، هفته‌یه کووه‌ی کیره‌جك‌ده ... نه عقل بوصیراده أولنمك . باری آلدیغی قیز زنکین اولسه ، خایر معلمه ایمش ،

ایکی چیبلاق بر حمامده یاراشیر دیرلر . بو یوقسزلق ایچنده سنه‌سنه قالماز آیریلمازلرسه (یوح) بکا . . . فقط چوجوق اورالری دوشونمیور ، کویا یاپدیغی بر معرفتمش کبی عادتا عظمت صاتییور !

— او ! بویوریکز !

صاپ صاری کسیلدم ، فیضی افندی قاپیدن کیریوردی . اوکا آیك اون بشنده کل دیمشدم آ ، تاریخه اما دقت ایتمش .. حریفی التفاته بوغمقدن باشقه چاره یوق ! چنغراغه باصدم :

— چابوق ، محمد آغا ، بك افندی‌یه برقهوه . . . آمان افندم ، نه اولور برقهوه‌مزی اولسون ایچیکز !

عارف ایسه آکلار ، یعنی « بورجمزی ویره‌میه‌جکز ، برقهوه‌مز اولسون قورصاغکزه کیرسین ! » معناسنه ... غالبا سه‌زدی ، صورتی آصدی ، ایچندن محقق : « قهوه‌ك یرك دیبنه باتسین ، بکا پارامی ویر بهی باتاقجی ! » دییور .

آمان اللهم ، برفلاکت‌داها ، صراف یوانده [یوردان‌دکل ، اوباشقه] کلدی ؛ اوکا قافا طوطاتارم .

[ساعت بر] — ایکیسی‌ده دفع اولدیلر ؛ یکی کووه‌یدن بر جیغاره آلدم ؛ اوغلان زفاف نشئه‌سیله یکیجه ایچییور ، کله‌جك سنه کورورز ، قاچاغی بولاماز ، بنم کبی ! ... عجبا دوغرومی ، نشئه‌لی برخبر ، آیلق خبری ... خدمه محمد آغا سویله‌دی ، اوکاده مدیر عمومینك خدمه‌سی سویله‌مش ، اوده مالیه‌ده‌کی عموجه‌سندن ، ناظرلرك خدمه‌سندن ایشیتمش ! ... آ ! شاقاماقا ایش جدیله‌شدی ، ممیز بك تلفونله صورمش ، « أوت ! » دیمشلر !

[ساعت ایکی] — خلجاندەیز ! وقت بر درلو کچمییور ... آقشام غزتەلری چیقدی ، عجبا نەلر وار ، نەلر یوق ؟ کووەی جومردمی جومرد ، ایشتە (ترجمان) آلدیردی :

— خیرلی خبرلر انشاالله ؟ دییە صوردم .

— اعلی ! اعلی ! دیدی ، اسکیشهر جبهەسندە ایکی صندوق جبخانە اغتنام ایتمشز !

— اوح !

— آفیون قرە حصار منطقەسندە بر نفر اسیر آلمشز !

— اوح !

— بویلە کیدرسـە یونان دایانامیەجق ، بن نتیجـەیی پك یاقین کورویورم !

— شبهەمی وار ، بن‌دە اویلە ، بو لودوسە قارمی دایانیر ؟

چوجوق ، هپ دوکون کیفیلەاولمالی ، دنیایی‌پنبەکورویور ؛ ایکی صندق جبخانە ایلە بر أسیر صـانکە مهمات دەپوسی ایلە بر طابور ایمش کبی نشئەسنی آرتدیردی . اوراق مأموری حلمی افندی ایچندن تیس تیس کولویور ، او مخالفك بریدر ، بدخواه بر بوناق !

[ساعت اوچ] — جانم ایش کورمك ایستەمییور . بر آز قلملری دولاشدم . نە اصابت ایتمشم ، آشجی اوغرامش ، «یوق ! چیقدی ! » دیمشلر ، سویلنەرك کیتمش ... شو ملعونك پاراسنی ایلك اوکجە ویرمەلی !. خبر کسب قطعیت ایتدی ، آلییورز ! آلدق ...

[ساعت درت] — ... ویتدی ! (یووان) دە فیضی

افندی‌ده تکرار اوغرادیلر ، هم تا قاپیدن فیرلارکن . . .
جیبمده درت لیرا یدی غروش وار و (یوردان) دنده آرتق
امید یوق ، کاشکه آقشامه بیراقسه ایدم ! حسنی بك :

— نره‌یه ؟ دییه صورویور .

— سن نره‌یه ؟

— طاووق پازارینك یاننده‌ هانی بربویوك میخانه‌واردی ،
سلاطین میخانه ...

— أوت !

— اونی شیمدی قریملی روسلر طوتمش ، ووتقانك
قدحنی بش غروشه ، مزه‌لری کورمه‌ ؛ یا قیزلر !؟ های‌شیطان
های ، لچن معاشده‌ده بویله مسلط اولمشدی ! برابر چیقدق ،
او غرام‌وفونجی‌یه اوغرادی ، ایکی پلاق آلدی ، بری حافظ
عاشرك (آمان ممو !) سی ، اوبری شامرامك این اوکی
قانطوسی ... دکانده بوروں قانی کهربار تقلیدی برسیغاره آغزلغی
خوشمه کیتدی . یوز یتمش ایستییور ، حسنی بکك خاطری
ایچون یوز اللی‌یه ایندی ، آلدم !

[ساعت بش] — صحیح ، میخانه‌یی برحاله صوقمشلرکه ...
یا قیزلر ؟ ایریسنی ، لهلی یاپیلیسنی کوزم طوتمادی ، لکن اینجه سی
اینجی می اینجی ... یاناغنك کنارنده ، دوداغه یاقین قاپ قارا ،
لادن کبی برقوجه بنی وار ، عقلنه انسانك دورغونلق ویرییور ...
مکرده‌بردانه‌ده اکسه‌سنده ، داها ایریسی ، دها قویوسی وارمش ...
صاریشین‌چهره‌یه ، سیاه کوزوسیاه کرپیکنه قاداریاراشییورمش !

[ساعت آلتی] — بش قرق بشی قاچیردم ؛ آلتی اوتوزله

کیدەرم . بنلی قیز آلمه بر اعانه بیلتی طوتوشـدوردی ، واللهی آلیرم ، دایانامادم ، روس مهاجرلری ایچونمش ... ایسترسـه یونا ... شی ... کیم ایچون اولورسه اولسون، (بن) نەقادار تأثیرلی نسـنه ایمش ، توکلی شـعرای قدیمه « خال ، خال ! » دییوب دورمازلر ، آه وفریاد ایتمزلرمش !

[ساعت یدی] — آلتی اوتوزه یتیشەمەدم؛ یدی‌قرقەقالدم. اودن قیزاجقلر اما اونلرده ، پارا بولورلرسه سـینەمایه کیدە‌جکلردی ؛ محقق بولمشلردر ، قادین قسمی عقلنه برشی قویارده یاپماز اولورمی؟.. بنلی قیزتخته باجاقلی برصقاللی روس عسکرینك قرلنده چیقوب کیتدی ، قوجەسی ایمش ... شیشمانی‌ده هـانی برباشقه بچیم کوزل‌یا ! حمام حلوتندن یکی چیقمش کبی یاناقلری ابرو ابرو ... باقالم حسابمز نه ایتدی ؟

— کل مادمازەل !

بنم یاپمه یوز اللی یدی غروش دوشدی ... چوق دکل... « خاراشو خاراشو ! » دیدك ، چیقدق !

[ساعت‌سکز] — اما مجالسزم! ووتقا دکل خالص آمەریقا اسپرتوسی ... مزەلر قاریشیق شیلرمش ! قالان پاره ایله بر آز نواله آلایم دیدم اما باشم فضله دونویور .

ساعت دوقوز — سـینەمایه کیتمشـلر ، پك کوزەلمش ، پینامه نیکللی اوینامش ... دائما دقت ایدەرم ، سینەما دونوشی بزم قادینلر سرخوشلغمی معذور کورورلر ؛ ظاهر ، باقیورلر ، آوروپا فیلملرنده ارککلرك ایچمەسی طبیعی کورولویور، اونلرده سنس چیقارمیورلر . لکن فنالغی‌ده وار ، تووالت ، البسـه

لافی ... (پینامه نیکللی) ویا (فرانسه‌سقابرتینی) هر وقت غوغایه سبب اولورلر ، قحبه‌لر !

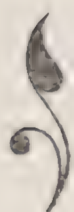
[ساعت اون الی اوچ] — (اویقو)

[ساعت‌درت] — آه، معدم!... لکن دون‌نه‌مناسبتسزلکلر یاپمشم ، نه‌واردی ایچه‌جك ؟ پر.بچق ابرام کیتدی ، یاریم لیراده اعانه دییه‌او صیصقه قاری قوپاردی . . .ها ! یا آغزلق ؟ کدل باشه شمشیرطاراق! توتونم یوق ایچه‌جك‌بنم کهربار آغزلق‌نه‌مه ؟

[ساعت‌درت‌الی بش] — آه !! اوف ! ! اوهواوهو!!

[ساعت آلتی] — قالقدم. یوره‌کم حزنله ، باشم اندیشه ایله دولو ، شیمدی نره‌ده ایسه « نه‌پیشیره‌جکز ؟ » دییه باشمه کله‌جکلر... آلاجقلیلر سوکون ایده‌جك... چوجوق کتابلرینی ایسته‌یه‌جك ... باری اونلری آلسه‌ایدم ، باری قصاب احسان افندینك بورجنی ویرسه ایدم ! قهوه بیله آلمامشم ، شیمدی نه‌می ، هانکی زیفتك پکنی ایچه‌جکم ؟

آه ، نه حیات !

بر استانبوللینك یکرمی درت ساعتی

۲

— برخانمك روزنامه‌سی —

[صباح ؛ ساعت یدی] — آه ، هر کون بویله، تام یدی اولدیمی خنزیر ساعتك قوپاسی چنغراغی بینمك ایچنی آللاق بوللاق ایدر ، طاتلی اویقومدن یوره‌کم آغزیمه کله‌رك اویانیرم . بك یدی قرق بش واپورینه یه‌تیشمك ایچون آقشاملری یلقوانی یدینك اوزه‌رینه قویمه‌دن ، قورمه‌دن ، حاضرلامه‌دن یاتماز . ایشته قالقیور، قاریوله‌دن ایندی، اوراده دولاشیور... آچوپ قاپامادیغی دولاب ، چکمجه قالمادی . نه آرییور ؟ ینه نه ایستیور ؟

— خانم ، تمیز چوراب یوقمی ؟

هرصباح بو ویا بوکا بکزر ، بو عیار بر سؤال . . . ایشته درت کوندر حماشیر داغ ، طاش بیغیلدی ، قادین خسته ایمش، باشقه‌سنی‌ده بولدورامادم ... هم ، الله عشقنه ، اوچ چیفت چورابله انسان اداره اولونورمی؟ ساده چوراب دکل، شیمدی کوملك‌ده ایسته‌سه بولامیه‌جق، بردانه وار اما اونك‌ده قوللری پارچالانمش ، تعمیر ایتمکه وقت بولامادم ، برهفته‌در چیقاروب ماصه‌نك اوستنه قویدیغم حالده بردرلو الم وارمادی ؛ مسافرلر کلدی ، مسافرلکه کیتدم اولامادی والسلام !

— دون سویله‌مشـدم ، ییقاتیویره ایدیکز ، ایکی چفت چورابك ییقانماسندن نه اولور ؟

دییه سویلنمکه باشلادی، آ ، هم ایرکن ایرکن ، چینغراقلی ساعتله اویان ، هم آزار ایشـیت ، هم یوقلق چك ... بردن یاصدقدن ، یورغانك آلتندن باشمی چیقاردم :

— قوزوم ، دییه باشلادم ، سن هیـچ برصباح قاوغاسز ایشیکه کیده‌مز ، أوندن چیقامازمیسك ؟

و آغزیمی آچدم ، کوزیمی یومدم ، صـابوب دوکمه‌دیکم قصور، قباحت قالمادی... بویله یاشانامازدی، هرشیئی اسکیمش پارچالانمش ، نه چماشیری ، نه البسه‌سی قالمشدی ؛ ایشته قیش کلمشدی ، پالطوسز ، اودونتدرو موشامبه ایله نه یاپه‌جقدی .

— نه یاپایم ، دییوردی ، یه‌تیشـدیره‌مییورم ، کنـدیمه باقامییورم !

مسکینلك ... باقانلر ناصل باقییوردی... حدتمدن بوغولو-یوردم ، آجی برسوز سویله‌مك لازمدی :

— برابرسوقاغه چیقدیغمز زمان‌یانمده، سندن‌اوتانییورم!

دیدم ویورغانه صاریلوب تکرار یاتدم .

— یا ؟ دییه بیلدی ؟ برشـیلر خورداندی ونه بولدیسـه کییه‌رك چیقوب کیتدی .

[سـاعت سکز] — جانم یاتاقدن چیقمق ایسته‌مییور ، ترزی کلنجیه قادار یاتارم .

[ساعت دوقوز] — آشجی قادین پیشـیره‌جکی یمکلری صوردی، « جانك نه ایسترسه یاپ! » دیدم: اکسیکلر وارمش

برلیرا آتدم ، آلسینلر ... یاری اویقو یاری خولیا آراسنده نه کوزل دیکله‌نییورم !

[ساعت اون] — حالا یاتاغمده‌یم . هفته‌یه غازیلر منفعتنه مسامره وار ، لوجه‌لر اون لیرایه ... بلکه بر بیلت آلدیردم ؛ فقط یکی مانطویی او آقشامه یتیشدیرمزسه‌م کیتمم ؛ فریحه هم بر تاپیور ، هم‌ده بر مانطو یاپمش ... او پارایی ناصل بولویور ؟ قوجه‌سی اوکا ناصل پارا یتیشدیرییور ؟ کزیده‌ده اویله دکلمی ، هرکون استانبولده ... ألی پاکتلرله دولو دونیور !

[ساعت اون بر] — هاه ترزی کلمش :

— بویوریکز مادام ... نه دییورسیکز ، یه‌تیشمه‌دیمی ، واه واه ، شیمدی نه یاپارز ، یا پارچه‌سی قالمادیسه ... چاره یوق ، اون ایکی واپوریله ایمه‌لی ، اینرم ، بوأتك بنی نه قادار أوزدی ، باق دوکمه‌لری‌ده طوتمامش ... ذاتاً رنکنی بکنمییورم ، کاشکه لاجوردینی آلسه ایدم ، داها کبار اولوردی . آقشامه دونوشده اوغرار بیراقیرم ؛ آدییو مادام !

ییمك حاضر دکلکه ... آه بو آشجی ! نه تنبل قادین ، حدتمدن باغیروب چاغیرییورم ، خوش بنده‌ده قباحت واریا ، ایکی ساعتدر قاپیمده بکله‌دی ، بردرلو یاتاقدن قالقوب‌ده پاراسنی ویروب ایسته‌دکلرینی آلدیرامادم ... باری اوچ یومورطه قیرسینلر صوکرا آجیقیرسه‌م اکمك قدائنی ییرم !

[ساعت اون ایکی] — واپورده‌یم ... یکرمی ایکی لیرا ایله نه‌یاپیلیرکه ... ینه برشیلر آلامه‌دن دونه‌جکم . هله شکرانه باق ؛ یکی بر مانطو داها یاپمش ، طالع بونلرده ، هانی متارکه

اولونجه اتحادجیلرك آرتق بوروسی ئوتمیه جکدی ، کیم دیمش ، ینه کون اونلرك ... حربده بز بولغور ییرکن وصباح چایمزی شکرسزلکدن بولاما ایله ایچرکن اونلر بقلوا بوره‌ك ییپورلر ، شروب ، شربت ایچیورلردی ؛ قوجه‌سنك خط قرمیسرلکی قادینی ألماسه ، آلتونه غرق ایتدی ؛ صالاشبور باش ئورتولی برمحله قاریسیدی ؛ بوکون طیرناقلرینی پارلاتمغه أوینه مانیکورلر کلییور ، صاچلرینی بربرلر قیویریور ، وجودینی دوقتورلر اوغو- یور ؛ برآرالق جزا کوره جکلر ، چالدقلری ، چویدقلری پارالری کری ویره جکلر ظن ایتدك ، غزته‌لر یازدی ، حالبوکه صوچسزمش ، برائت ایتدی ... ایشته بوکسك سسله فهیمه خانمه :

— نه‌اولور أفندم ، دییور ، برقات اکسیك البسه‌یاپدیرالم ، برقاب یمکی نقصان ییه‌لم ، بر کزمه‌دن کری قالالم ، بوپارالری آنادولی غازیلرینه آییرالم!

اوبری ، فقیر وزواللی برقادین :

— حقك وار یاوروم ، دییور ، نه کوزل سویلییورسك ، ویره‌لم !

أمینم‌که شکران داها درت پارچه چماشیر آلوب ده هلال‌احمره ویرمه‌مشدر ، فهیمه خانمجق ایسه محقق‌چوقدن آلتی‌قات یاپوب یوللامشدر . بوممل‌کتده ذاتاً یااتحادجی ، یا ائتلافجی هر حالده برطرفدن اولمالی ، بزم بك‌کبی قورقاقلر ایشته بویله چکرلر .

[ساعت بر] — لزوم یوقدی اما اوجوز بولدم ، نه کوزل (کیمونو) اولور ، قیرمزی ، قیزیل قیرمزی برفانیلا قماش ، اوچ‌لیرا ... صباحلری آرقه‌مه طاقیویریرم . پودره‌م ، قولونیام ،

روژم ، (اوژا) مده بیتمشدی ... آلدم . اوقماشدن قالمامش ، یازیق اولدی ، نه یاپالم ، دورسون ، قیزیمه برشی یاپارم ... فقط بن ده آتکسز دورامامیا ! لاجورد برشه و یوت بولدم ، هم قوپونمش ، ایکی لیرا اکسکینه ویردیلر ، ظن ایدرمکه یه تیشیر ... اولمازسه کری ویریرم .

[ساعت ایکی] — ایشم بیتدی ، داها دوغروسی یارام توکندی ؛ پهالی اما دایانامادم ، اوچ طاراق آلدم ، ایری دیشلی ، کهربار رنکلی ، کبار شیلر صاچلریمه ، یاراشیر ، کچن سفر آلدقلریمك برینی یره دوشورمشدم ، اوزرینه باصنجه قیریلدی .

[ساعت اوچ] — همان اوه دونه مزدمیا ، ایشلرم واردی اما آرتق یارینه قالسین ، سینه مایه کیردك ، مغازه ده عدالته نباهته راست کلمشدم ... اونلر سورکله دیلر .

[ساعت درت] — هاه ، یکی مانطرمی شو فرانسه سقا برتینینك مانطوسی بچمنده یاپدیرایم فقط کورك ایستر ، کورك ... بوقیشی اسکی (بوآ) واسکی مانشونمله چیقارامام ، نباهتك آلدقلرینه بابیلدم ، هم مغازه تقسیطله ده ویریبورمش ، یوز سکسان لیرایه ... حکومت ایشله مش معاشلری ویرسه یدی ، طقسانردن ایکی آیلغی یوز سکسان طوتاردی ، عکسی کبی برینه اودون ویره جکمش ! اودون ده نه در ، نه یاپیلیر ، نه ایشه یارار ؟ بز صوباده قوق یاقیبورز ، خوش اونی ده دها آلمادقیا !

[ساعت بش] — فیلمی بکنمه دم ، قادین ایکنجی قوجه سنك دبدبه سنی ، داراتنی ، او ثروتی ، او بولانی بیراقدی ده ینه برنجیسنه دوندی ، برنجیسنك فقرا حیاتنه ...

بویله صاچمه شیمی اولور جانم ! نباهت (آلبرتوقولو) یه بابیلیور ، پردهده کورونور کوروکز بنی بوینه دورتویور : « هله کوکسنه باق نه کنیش ... چکهسی نه سویملی ، یا کوز- لرندهکی او بایغین حال ، دوداقلرندهکی اوکسکینلك ... » دییهرك ناصل مدح ایدهجکنی بیلهمیور . بدلا اختیار قوجهسنك قدرینی بیلسین ، اونی کورکلر ایچنده کزدیرییور !

[ساعت آلتی] — واپورده یوقاریده اوطوردق ؛ کلن ارککلری سیر ایدییورز . بنم تاییوریمی بکنمهین ، قالمادی ، نباهت بیله کوزل بولدی . ایلله یکی ، قیرمیزی بوطلرم بر یاراشییورکه ... بوتون قادینلرك کوزی قالدی . ایشته بك کلییور ، بو واپوره قالمش . . . آمان ، سونهپهلکی بوکون پك اوزرنده . . . اللری قابا ارزاق پاکتلریله دولو ، آرقهسنده صولوق موشامبا ، تراشی اوزون ، آیاق قابلری بویاسز ، نه شانسز دورویور . . . فسنك یاغنی ، لکهلرینی بن بورادن سهچییورم . زواللی آدام ، هم قیزییورم ، هم آجیورم . کاشکه بیچارهیه ایکی چفت چورابله بر تك اولسون کوملك آلسهیدم ، طاراغك پاراسیله بواولوردی ... آ ، طاراق پاکتیدهنرهده ؟

— نباهت سندهمی ؟

خایر ، یوق ... دوشورمشم . یازیق اولدی . او چلیرایه ! دائما بویله اولور ، هرآلیش ویریشدن دوکرا محقق بر پاکت اکسیك چیقار ، دکانلردهمی بیراقییورم ، المدنمی قاپییور ، یوقسا چارپیورلرمی ، بیلمم‌که ...

[ساعت یدی] — والاهی بکلهاسکلهدن یان یانه چیقمغه

اوتاندم .. جانم اوستی باشی پك فنالاشدی شو مانطویی‌ده یاپایم آرتق ، بر آزده اونی قیلغنه صوقه‌جغم . کچن سنه‌ده بویله دیمشدم اما عدالتك دوکرنی چیقدیدی . . .

[ساعت سکز] — آشجی قادین أتی یاقمش پلاوده لاپه اولمش ؛ کیدرکن تنبیه ایتمکه اونوتمشدم ، بالقونه نافتالین‌قوقوسی چیقسین ، هوا آلسین دییه پنبه توالتی بیراقمشدم ، یاغمور چیسه‌له‌مش ، جانم البسه بیتمش ...

[ساعت دوقوز] — سنیحه ایله قوجه‌سی کله‌جکلرمش . بن‌ده نباهتله ، علویه‌یی چاغردم ، بر آز چالغی‌چالاجغز ... بك دورمادی کیتدی ، « بنم ساز دیکلیه‌جك حالم یوق ، ایچم قان آغلایور ، لیرا دوقوز یوز اللی . . . » دیدی ؛ عبدالسلام افندی ایله ارزاق لافی ایدر ، او اوندن حظ ایدر!

[ساعت اون] — اکله‌نیورز . بوعلویه نه شرت قیز ؛ ارکاك قادین تقلیدینی یاپمادیغی کیمسه‌یی بیراقمادی ... کولمکدن چکه‌لریمزه آغری کیردی . یارینـدن تیزی یوق ، بنم قیزه‌ده کمان خواجه‌سی طوتاجغم ... نه اولور برابر بن‌ده مشق‌ایده‌رم؛ قرقنی کچمه‌دم آ !

[ساعت اون بر] — حالا چالیورز کولوشیورز . بك اصولجه‌جق دونمش ویاتمش ...

[ساعت اون ایکی] — قالقیورلردی آلیقویدم یازساعتیله اون ایکی اون بر دیمکدر :

ساعت بر — کیتدیلر . یارین آقشام‌سنیحه‌ده‌طوپلانه‌جغز ... یاتاغمه کیردم ، شو طاراقلرده یازیق اولدی ... ژوپ‌ده آراده

قاپنادی . فقط (کیمونو) م لطیف ... یارین ترزی‌یه‌ویریرم؛
ایچنه قویه‌جغم دوبلوری آلمق ایچون ینه استانبوله ایتمك لازم،
نه اولور، اکله‌نییورم . چماشیرده اوبر کونه قالمسین !

[ساعت ایکی الی ، آلتی] — اویقو .

[ساعت یدی] — آه هر کون بویله ، تام یدی اولدیمی
خنزیر ساعتك قوپاسی چینغراغی بینمك ایچنی آلت اوست ایدر.
بك قالقدی ، اورادە دولاشییور ، آچوب قاپامادیغی دولاب ،
چکمجه قالمادی .

— خانم ، منديل يوقمی ؟

بوصباح‌ده منديل ... نه اکسیکی بیتر ، نه کدیکی قاپانیر ،
بیقدم آرتق . . . درت مندیلك نه‌سنی یه‌تیشدیره‌یم ؟ تحمل
ایدیلیر حیاتمی بو ؟ دون عقلمه کلمه‌دی ، کاسه ایدی کوپرو
اوزرنده روسلر صاتیوردی ، یدیشر بچغه ، اوچ دانه آلیردم!

بر استانبوللینك یکرمی درت ساعتی

— ٣ —

[کچکین ، فقط زنکین وکوزەل بر خانمك روزنامەسی]

[اوکلەدن اول ، ساعت اون بر] — بعضی صباح ، ایشته بویله ایچمده بر سەوینجله ، متبسم اویانیرم . عجبا بو نشئەنك سببی نەدر ؟ نیچون بشوشم و یاشامقدن نەدن ممنونم ؟ نەدن روحم کەنیشدر . وقلبمده توکنمز بر کنجلکك نشئەسی ، قدرتی واردر ؟ آه پك بسیط برشی ... ایشته شیمدی بر لحظه دوشوننجه سببنی کشف ایتدم : دون کیجه پرنسسك یمکنده یانمه عرفان بك اصابت ایتمشدی وبکا غایت صمیمی بر سسله شویله دیمشدی :

« خانم افندی حضرتلری ، عمرمده بنی أك فضله متعجب حیران وممنون ایدن شی نەدر بیلیرمیسکز ؟

— بیلەممکه ...

— سویلەیم : سز وکریمەکز !

— نەدن دولایی ؟

— ایلك مشرف اولدیغم کون یان یانه ایدیکز ، سزلری نهایت اوچ یاش فرقلری اولان ایکی همشیره صاندم وحقیقتی اوکرنمش اولمامه رغماً الآن بوخارقەیه ایناناما‌دم . . . باللهی ، اسکی زمان اولسەیدی ، محقق ، واپورده ، ترنده ، هنوز

أولنمه‌مش عد ایده‌رك سزی کلین ایتمکه قالقیشان خانملره راست کلیردیکز ! »

عجبا عرفان بونی خوشمه کیتمك ایچونمی سویله‌دی ؟ ظن ایتمم ... دیدیکم کبی پك جاندن ، پك قناعتله ، عادتا سسی تتره‌یه‌رك سویله‌یوردی و آرا صیرا ، کیزلی وتربیه‌لی بر درین باقیشله ، هرطرفمی قاورایوب نفوذ ایدن برمحرم کوزله‌وجودیمی بر تدقیق ایدییوروبوتدقیقدن‌اودرجه‌حیران کورونویوردی‌که... هم ایشته یاتاغمده ایکن یاصدیغمك آلتندن هیچ آییرمادیغم جیبجی آیینه‌مده بوصباح بشوش : رنکم یرنده ... دوغروسی دوقتور بهانك ویردیکی بوصوك علاج مکمل‌ایمش ؛ أتله ده‌ری آراسنه نه اوچیجی ، نه طاتلی بر پنبه‌لك ، بر صحت و کنجلك رنکی ویرییور . کندیمی بوکون بایرام صباحنده اویانمش سکز یاشنده بر ببکه بکزه‌تیورم : روحم اودرجه خفیف ، چهره‌م اوقادار کلکون ؟

[ساعت اون ایکی] — اون بش کوندر دوام ایتدیکم سوت‌بانیوسنه دون نهایت ویردم ؛ جلدیمی‌پاموق کبی‌یوموشاتدی، بسله‌دی . آرتق کافی ... بوکوندن اعتباراً اوته‌کی تداوی‌یه ، أتلریمی سرتلشدیره‌جك ، کنجلشدیره‌جك اولان بانیویه باشلایورم وعلاجك قوقوسنی باصدیرمق ایچونده صویمه (قوتی) نك بالخاصه بانیو ایچون یاپدیغی رایحه‌لی طوزلردن آتییورم . اولی چام عصاره‌سی قوللانیردم ، فائده‌سنی کورمه‌دم. اوو !. آمان یاربی ، دون صباحدن بو صباحه قادار اللی یدی غرام فرق ایتمشم ... خال بوکه آلتمش سکزی کچمه‌مکلم لازم،

بویمك اوزونلغنه و یاشمه کوره فناً التمش سکزده دورمقلغم ایجاب ایدییورمش ... ترەیاغ شرینغەسنی آرتق خذف ایتمەلی ، اونك برینه سمیز تمەدن قوت ویرن غدالره ، بالق یومورطەسی ایله خاویاره دوام ایتمەلی !

[ساعت بر] — ترەن کلدی ؛ بر دقیقه صوکرا مادام هارتمان یانمدەدر . . . لکن بو چهره ماساژندن بن حالا برشی آکلامادم ، کوزلریمك یاننده درت چیزکی ، فقط پك بللیسز درت چیزکی ، چیزکیجکلر الآن عینی حالده ...

— بونژور مادام ! بن حاضرم ، هایدی باشلاییکز !

قادین قارشیمه کچدی ، بن بورنوسلەیم ، یوزیمی بەنژووانلی پومادا ایله خفیف خفیف اوغویور . . . بویله یاریم ساعت اوغدقدن صوکرا ماسکه کچیرەجك بر ساعت قیمیلدانمەدن یاتاجغم ! نه صیقینتیلی ایش ... فقط نه قادار ضروری !

[ساعت ایکی] — ماسکه چهرەمده ، شەزلونغه اوزانمش دوشونویورم . عقلمده هپ عرفان بکك سوزلری . . . بنی سوقاقده بر قیز ظن ایدەجکلرینی سویلەمشدی ! نه نازك ، نه تربیەلی برارکك . . . فقط پاراسز بر آدامه بکزییور ، صیقینتی ایچنده کبی ... اوچ دفعەدر اوزرنده عینی البسه ... لکن کبار برالبسه ، قویو لاجورد برقوستوم ، قویو قیرمزی اسقارپینلر عینی رنکدەده چورابلر ... توفیق فکرتك او (تصادف) لرینی ایلله صوکنجیسی نه صیجاق ، یانیق برسسله ، نه لطیف اوقودی . یا :

او کچدی : سوسلو ، شطارتلی ، نازلی ، شوخ ، ملك !

پارچه‌سنی هرصفتده بر آزداها قوتلشه‌رك اویله سویله‌دی‌كه عادتا بسته‌لنمش صاندم ؛ یوزیمه‌ده ، او صیراده ، بر معما ایله باقیوردی‌که.. صانکه بکا « ایشته (سوسلو، شطارتلی ، نازلی، شوخ ملك) اولان سزسیکز ! » دییوردی . الله بکا بویله حساس بر آدام ، روحی دولدوران بر قوجه نصیب ایتمه‌دی .. بنمکی بر کهیا ! آلیش ویریشله، حساب طوتمقله ، اقتصاد یاپمقله بقال وچقاللره مرام آکلاتمقله مشغول ... باش التفاتی :

— خانمجغم ، بو آی مصرفمز یوز یدی بچق لیرا نقصان !

دیمکدن عبارت... ظن ایدییورکه وظیفهٔ زوجیتی بونکله، بو نقصانی ، بوکاری تأمین ایتمکله بیتر ! آه ، کاشکه آی باشی حسابی یوز اللی لیرا فضله طوتسه ، طوتسه‌ده قولاقلرمده طاتلی بر سس بکا دائما :

او کچدی : سوسلو ، شطارتلی ، نازلی ، شوخ ، ملك !

دیسه ، بنی بویله سه‌وسه ، بویله اکلاسه ...

[ساعت اوچ] — اوکله یمکنی متعاقب یاریم ساعت اویوروم ؛ اما قیامت قوپسه بویله یاپارم ... اویورسه‌م یوزمده صباحکی طراوت قالییور ؛ اویومادیغم زمان ایسه نه‌یاپسه‌م ، نه سورسه‌م ، نه علاج آلسه‌م ، نافله ... یاشلی کبی دوروییورم ! عرفان بکك زیارتمه کله‌جکی بر کون بن (سوسلو ، شطارتلی ، نازلی ، شوخ ملك) کورونمکه مجبور دکلی‌یم؟ اوح ! نه‌طاتلی حاضرلانیش !

[ساعت درت] — کیینییورم . یکی لاستیك قوشاغمدن اویله ممنونم‌که ... قالچه‌لریمی طبیعی بر صورتده کرکین وچیملی

کوستربیور ؛ صاچلریمی کسدیردیکمه‌ده اصابت ایتمشم : بنی اون یاش کنجلشدیردی ... بولیلاقی روبمی کیجه‌یه صاقلایه‌یم، کوندوز یوزیمی کوچوك کوستربیور ؛ حتی داها ایپسی ، بسبتون کنج ، برکنج قیز کبی کورونمك ایسترسه‌م بر لاجورد دار اتکله بر پنبه بلوز کییرم ... آه ، نه‌ایی خاطرلادم ، مکمل مکمل ! ایشته ، عادتا دارالمعلماتلی برقیزه دوندم ، اونلرك دها کباری وداها بچیملیسی !

— آننه !

— نه وار جیجم !

— جانم برصیقیلدی‌که . . .

— نه‌دن ؟

— دادی (طرخان) ه آلما ویرمش !

— آلی قیریلسین !

صحیح ، بن ساده اولاد دکل ، طوروں صاحبی‌یم‌ده . . . فقط الله عشقنه سویله‌سینلر شو آیینه‌ده‌کی تر وتازه ، صیقی وجودلی وکنج یوزلی خانمك طورونی اولابیله‌جکنه ایناتیلیرمی؟ عرفان بك پك دوغرو سویله‌دی ، حقیقةً برخارقه‌یم !

[ساعت بش] — اوچ دعوتلیدن اولاعرفان بك کلدی؛ ظاهر بنی بش ، اون دقیقه یالکز بولمق ایچون ...

— ناصیلسکز ؟ دیدم دالغین دورویوردی ، حزین صدا - سیله :

— هیچ ایی دکل خانم افندیمز ، دیدی ، قرار ویردم ، کیدییورم !

— نره‌یه ؟

— آنادولی‌یه ! اوراده ، جبهه‌لرده‌در دیمك تسلیمسنی بولاجغم ! یوزیمه باقدی ؛ « سنك ایچون کیدییورم ! » دیمك ایستییوردی . آه ، بنی آنادولی‌یه کیتمکله قورقوتمق ایستەین بواوچنجی کنج ... ایلك ایکیسی ، دیدکاری حالده کیده‌مه‌دیلر ، فقط بوکیده‌جکه بکزییور ، یا کیدر ، یائولورسه ...

— دردیکز نه‌در ؟ دییه صوردم . برم اوقادار ایی‌ایدی‌که ... آیدینلق آرقه‌دن کلیوردی ، قارشیمده‌کی آیینه‌ده، کوز اوجیله کندیمی سوزدیکم زمان بن‌بیله بکنییوردم ، تازه ، نارین ، خاییر ، خاییر ، اونك ایسته‌دیکی کبی : « سوسلو ، شطارتلی ، نازلی ، شوخ ، ملك » ایدم ، اویله‌نفیس ایدم . فقط ، عکسی کبی ، عرفان بکك جواب ویرمسنه میدان قالمه‌دن ایچری ماجد بك کیردی ... ماجد بك‌اللی‌بشلك ، قیرانطه ، شیق‌بر اختیار ... فقط نه‌کوه‌زه ، نه مناسبتسزجه‌سنه کوه‌زه :

— افندیمز ، دییه باشلادی ، شیمدی (آنتره) ده کریمه خانم افندی ایله کوروشدك ، برآز حدتلی ایدیلر ، حفیده‌کز خانمه دادی آلما ییدیرمش‌ده ... آه ، افندم ، بوزمانده چوجق نه‌کوچلکله بویور ... بزم زمانمزده ، بوندن اوتوز بش ، قرق سنه اول ، بز اویله‌می‌ییتشدك ؟ .. پك‌اعلی تخطر بویوررسیکز ، سلطان عبدالحمید خانك قیلیج آلایی ... الخ ...

اووف ! بونه بایاغی آدام ! عرفان بك ، دقت ایتدم ، ایشیتمه‌مزلکه کلییور ؛ فقط او (کریمه خانم)، او (حفیده‌کز خانم) ، او (پك اعلی تخطر بویوردیغم سلطان حمیدك جلوس

تاریخی)، هپسی بینمی برر طوقماق کبی صارصدی ... مدهش بریاریم باش آغریسی قاما کبی شاقاغمه صاپلاندی :

— آه ! دیدم وقالقدم . . . دنیا باشـمه زندان اولدی . عذر دیلهدم واودامه قوشدم !

[ساعت آلتی] — آغری‌یه دایانامیاجغم . آمان اللهم ، نه قادار چوککون بر یوزم وار ! آه محققکه یاشـلی‌یم ، بوکا نه سوت بانیولری ، نه طـارطیلما ، نه ماساژ ، نه قورسـه ، نه دوزکون ، هیـچ بری فائده ایتمیور .

— ألنی ! چابوق مورفین شیرینغه‌سنی حاضرلا !

اوح ! نه لذت ... کندمدن کچمکه باشلادم . بکا شیمدی کنجلشمشم کبی کلییور ، تازه حیات بولویورم . . . عرفان ! عرفان ! صحیـح بنی تازه ، قیزم قادار تازه‌می بولویوردك ؟

[ساعت یدی الی سکز] — (اویقو) .

[صباح ، ساعت دوقوز] — آیینه‌م نره‌ده؟ آ ، کوزلرم اویقودن نه قادار شیشمش . . . بو کون قابل دکل خلق ایچنه چیقامام .

أوده محبوسم .

آه ، نه حیات ! !

بر استانبوللینك یکرمی درت ساعتی

— ٤ —

[مفلس برحرب زنکیننك روزنامه‌سی]

[صباح ساعت یدی] — عجبا بو کون هوا نه حالده ؟ اوو ! برباد ، برباد ... بوندن کوتوسی جان صاغلغی ! آقشامه قادار شوچپیل هواده، ترامواید‌ن ترامو‌ایه آتلایه‌رق استانبولك درت کوشه‌سنی دولاشمقدن کوج نه‌ایش اولابیلیر؟ ذاتاً صوك سنه‌لرده‌کی سوءاستعماللرله وجودیمی خراب‌ایدوب بیتیرمیشم... ساده پارامی دکل ، عینی زمانده کندیمی‌ده ییمش ، توکتمشم... بوبره‌کلریمك آغریسنه تحمل ایده‌مییورم ، یایان چاموردده بر آز زورلادمی بلك اورته‌سنه برصانجیدر یاپیشییور، اوندن صوکرا کلسین قان ... دوکدیکم ساده قانلی کوز یاشی اولسه بر شی دکل ، بنده قانك اجناس مختلفه‌سی وار! خوش اوحیاته بوقادار دایانیشمه‌ده حیرت ایدییورم.. یاهو، صیزمه‌دن اویودیغم برکیجه‌یی خاطرلایه‌مییوردم؛ درت بچق سنه، متمادیاً ، قولمه کیروب یاتاغه بنی اویله صوقدیلر ! هرنه ایسه، کچمشه ماضی ، ییتمشه قوزی دیرلر ، (یا الله ! دییوب قالقمالی ، ایشلریمه باقمالی !)

[ساعت سکز] — شو ویانه‌ده‌کی اشیا ده‌نکلرینی (چینکر) اداره‌خانه‌سی نهایت کوندرمش اما کومروك پاراسنی تدارك ایتمه‌دن آلمغه امکان یوق ... اونی برأله کچیردمی ییمك

طاقملرینی همان اوقوتورم ، خانمك تووالت ماصه‌سی تزییناتی‌ده صاتارم ، آرتق بونلره نه لزوم وار ، درت اودالی کیرا اونده یکرمی درت کیشیلك صاقسونیا ییمك طاقمنی‌ده ، کسمه بللور تووالت اشیاسنی‌ده قوللانانلره دلی دیرلر . .. کەل باشه شمشیر طاراق ... بن بونلری نشانطاشنده‌کی قوناق ایچون ایصمارـ لامشدم ، قوناق کول اولدی ، کیتدی ، بزده ایپ قوشاق ، سیوری کلاه قالدق . یاهو ، اوشاعر کیمسه نه‌دوغرو سویله‌مش تمامی یك ایی خاطرمده دکل اما هانی بر یری واردر ، حیاتدن بحث ایدرده « اویاندم‌ده بیلدم او بر خواب ایمش ! » دیر ، بن‌ده اویاندم‌ده اکلادم ، صحیح ، دنیا برخواب ایمش . فقط اصل قیزدیغم جهت نه‌در ، بیلیرمیسیکز ؟ بزه حرب زنکینی دیدیلر ، اعلی ... صلح اولونجه بزم‌ده بیتمه‌مزه برشی دینه‌مز ، لکن مملکتده حرب حالا دوام ایدییور ، قان کووده‌یی کوتورویور ، جان ویریلوب شان آلنییور . حرب تجارتی‌ده یاپیلیور ، بزی اسقارطه‌یه چیقاردیلر . حالبوکه ، حرب تجارتی بزم ، بزلرك حقوق مکتسبه‌مزدن عد اولونمالی دکلمیدی ؟ هم یکی یه‌تیشدیریلنلردن فضله مملکته بزم فائده‌مز دوقونوردی ، آز تجربه‌می کوردك ؟ فقط نره‌ده ؟ یکرمی دفعه‌در آنقره‌یه « مساعده ایدیکز ، کله‌یم ، بر نفر کبی حدودلرده قان فدا ایده‌یم ! » دییورمده جواب بیله ویرمیورلر . . . بن ناصل اولسه قان فدا ایتمکده‌یم ، استانبولده براز فضله یوروسه‌م بیله ! . . کندی کندیمه « شواسکی کونلری خاطرلامایه‌یم » دییورم ، اولمایور ؛ صباحلین سوقاغه برکوپوکسز قهوه وبر پارچه بیاض پینرله قهوه

آلتی ایدوب چیقارکن انسان ناصل اولورده اسکی قهوه آلتیلری خاطرلاماز ... صوك كونلرمده يكى برعادتده طوتدورمشدم : صيجاق صيجاق پوف بوره‌كى ييردم... بوكا مأموربرده منكنه‌لى آشجيم واردى ؛ لكن حريف اما خمور آچاردى !

[ساعت دوقوز] — تراموايده‌يم. براسكى حرب زنكينى ايچون اشكنجه‌نك بويوكى تراموايه بينمك مجبوريتيدر ؛ اوتوموبيللى زمانمده تراموايلره اويله استحقارله باقاردم‌كه... صانكه الى آخرالعمر بينميه‌جكم ظن ايدردم !

— بونژور !

— بونژور دوقتور !

ياهو ، بودوقتورلرده اما ايام رئيسى آدامل ... شو ، شيمدى بكا قيصه‌جه « بونژور! » دين دوقتور يوقمى ، زواللى هرصباح ياتاقدن قالقيشيمى بكلردى، كوز قاپاقلرمدن ديزقاپاقلريمه قادار معاينه ايتمه‌دكيريمى بيراقماز، «افنديمز»سز لاف ايتمزدى :

— افنديمز ، ديردى ، ينه توصيه‌لريمه رعايت ايتمه‌مكه باشلادكز غالبا ، بوكون سيماى عاليكزده يورغونلق كوروبورم!

آدامجغز شيمدى سيماى عاليه دكل ، صورا تمه بيله باقمغه تنزل ايتمه‌يور !

[ساعت اون] — شو قامليا خانك اوكندن كچركن كوكسمم محقق برقابارير ... بزم اسكى يازيخانه! اوچ تلفون متصل ايشلر ؛ دورورردى . آه ، اورادن نه‌لر كلدى ، نه‌لر كچدى ، ديوارلرك ديلى اولسه‌ده بر سويله‌سه ... مسلمان ، خريستيان قادين ، اركك انتظار اوداسنى بكله‌ينلرك بر ليسته‌سنى طوتمش

اولسه ایدم دفترلر دولاردی . اونلرك هیچ بریسنه بوکون کیمم یوق اما شوشاعر طاسلاغنی عفو ایده‌مییورم؛ اوغلان سنه‌لرجه راقی تپسیمك باشنده ، قادینلرله همم بزم عمر سوردی ، کیف چاتدی ، بادهوا کوکل آووتدی‌ده شیمدی ایکیده برده حرب احتکارلری علیهنده یازی یازییور . یاهو ، قاچ کره بکا :

— سن بوکونك دامادابراهیم پاشاسیسك، بن‌ده(ندیم)یکم!

دیر ، ندیم طرزنده غزللر اوقور، مدیحه‌لرك ، سنیحه‌لرك دیزینه یاتار ، صوبتاریلقلر ایدردی . اولکی کون باب عالی جاده‌سنده برون برونه کلدك ، باشنی چویردی . حال بوکه بکا ویردیکی فوطوغرافی حالا دورویور ، آلتنده « جهاد ملینك تجاری سرحدلرینه باش قوماندان او دهای رها کاره تقدیم ! » کبی برجمله واردی . خبر آلدیغمه کوره بوکونلرده آنادولی‌یه کیده‌جکمش ... شاید اورادده تپسی ، قدح وکندی تعبیرنجه (نکار) بولورسه ینه (ندیم) لکه عودت ایده‌جکدر . های اخلاقسز های !

[ساعت اون بر] — قارنم آج ، قارنم ... اون ایکی‌یی بکلییه‌میه‌جکم . بیلدك لوقانطه‌لره کیده‌میورم ، حریفلر اسکی وضعیتده ایمشم کبی اعلاسندن نه‌لری وارسه اونی کتیرییورلر ، بر قاچ کره :

— آمان ، فضله أت ییه‌میورم ! قومپوستویه قایماق قویمه!

فلان دیدم اما یوزیمه بر معنالی باقدیلر ، برداها کیده‌مدم . شیمدی ، غلطه‌ده بر روم لوقانطه‌سی کشف ایتدم ، اویله نفیس بالق قیزارتییور ، برده رچینه شرابی وارکه . . . أللی غروشك

ابچنده انسان دویویور . هم اوراده کیمسه‌یه تصادف احتمالی‌ده یوق ... ینه اورایه کیده‌جکم !

[ساعت اون‌ایکی] — یمك هیچده فنا اولمادی ؛ اوزرینه برده طاووق کوکسی ییرم ، اولور ، بیتر !

[ساعت بر] — میشونه اوغرادم ، بنم اسکی سمسار ... « هپ باتدق ! هپ بیتدك ! نه کوتو کونلر » فلان دیدی اما بنم کوزمك اوکنده بر آفیون ایشندن درت یوز لیرا قومیسیون آلدی .

— میشون ، یکرمی لیرا داها ویر باقلم ! دیدم .

— ویره‌یم . پاشام !

دیدی ، همان‌ویردی . لکن دقت‌ایتدم ، پارایی‌قاصه‌سنده‌کی دسته‌دن آییریرکن هپ ییرتیقلرینی سه‌چدی ، ظاهر « نه‌اولسه یاندی ، باری اسکیلرینی ویره‌یم ! » دییه دوشونیوردی . نه ایسه ، ویردی‌یا !

[ساعت ایکی] — هاه ، حسن کانی کیدییور ، برتاریخده بندن اللی لیرا آلمشدی ، ایستسه‌می ؟ ایسترم ...

— نه‌در بو عجله‌ك جانم ، نره‌یه قوشویورسك هله دور ، برآز کوروشه‌لم !

مقدمه‌سیله قولنه کیردم . فقط کلخانی اوسطه چیقدی :

— نره‌یه قوشه‌جغم ، دیدی ، بللی ، پارا بولمغه . . . جیبده متالك یوق !

کل‌ده بوجواب اوزرینه اللی لیرا کی ایسته ... اوسته بش لیرا داها آلمادیغنه شکر . . . فقط یالان ها . . . دوموز کبی

پاراسی وار . ایچندن : « ملتی صویوب صوغانه چویرمش بر حرب محتکرینه بورجمی اعاده ایده‌جك قادار آبدال دکلم ! » دییور . حقی ده وار !

[ساعت اوچ] — صیر صیقلامم . محقق آقشامه صانجیلر باشلایه‌جق . ایکی سنه‌در بکا قیش دها شدتلی اوزون ورطوبتلی اولویور کبی کلییور ... ذاتاً استانبولك قیشی چکیلمز ، نه‌ایدی او برلینده کچیردیکم قیش ... کورکی صیرتمده یادکار قالدی ، قالدی اما یایان طاشینیر یوك دکل ، باللهی اوموز باشلریمی چوکرتییور . لکن برایلکی وارسه بنی حالا حشمتلی کوستریور ، دقت ایدییورم ، بعضی کیمسه‌لر یوزیمه بوکورك سایه‌سنده :

— کیم دیمش پاراسی توکنمش ، قالب قیافت یرنده‌هپسی لاف !

دیر کبی باقیورلر . بناءً علیه حالا محترز وحرمتکار دورویورلر . ظاهری اولسون قورتارمق لازم !

[ساعت درت] — سنیحه براوتوموبیلله کچوب کیتدی ... اویله ملتفت داوراندی ، اویله بشوشانه سلام ویردی که . . . شو دوشکرنلکمدن بری آکلادم ، یهودی میشون ، خفیف مشرب سنیحه وسمسار یووان بر دوقتور عرفاندن ، بر تجار کاتبدن ، بر شاعر راغبدن بیك قات دها مزیت صاحبی ، بیك قات داها نعمت شناس ... دوست اوله‌رق بکا اونلر قالدی ، هیچ اولمازسه کیمیسی کیسه‌سنی آچیور ، کیمیسی سلامنی آلیور ، کیمیسی خاطریمی صورویور !

[ساعت بش] — نه‌هوا ! نه‌چامور ! نه غلبه‌لك ! شیمدی أوه دوندمی باری استراحت ایده‌بیلسه‌م ، صویونوب دوکونوب

بر راحت كوشه بولسه‌م ... نه‌كزر ، خانه‌ده ، كريمه‌ده‌ده صورات بر قاریشدر ؛ ذاتاً پویراز أسنجه صوبالی اودانك باجاسی‌ده توتویور ، دومان ایچنده ، چهره‌لر آصیق ، اویله برباد بر كیجه كچیره‌جكزكه ... كل‌ده ماضی‌یی یانه ، یاقیله آكا : أوه دوندمی اونه ایشیق بوللغی ، اونه صیجاقلق ، اونه كوللر یوزدی ... قاریم ممنوندی ، زیرا اوكون بر چیفت كوپه آلمش بولونوردی ، كریمه ممنوندی ، زیرا ایكی یاپدیردیغی توالت اوزرنده اولوردی ؛ مخدوم بك‌ده نشئه‌لیدی ، زیرا یا بر موتوسیقلت ، یاخود بر سپت آرابه‌یه قونمش بولونوردی ... صوكرا مسافرلر . . . فدان كبی كنج قیزلر ، نور طوپی كبی اركك چوجوقلر ، شاعرلر ، تاجرلر ، مقلدلر ، مداحلر ، آقتورلروغیرهم ... ایچر ، چالار ، ییر ، اوینار ، بیزارقالیردق ... دوشونیك بر كره بنم بویورغون ، بزكین وجودمله اوتوتمش اودایه ، برده ایكی سنه اول زنده وتوانا او نشئه‌لی ، فرح ، صیجاق كاشانه‌یه كیریشیمی ! اوف ، الله ، ایچمی بعضاً بر یأس قاپلایوركه ..

[ساعت آلتی] — أوده‌یم . خانم پاندانتیفنی وحلب ایشی یاتاق طاقمنی صاتمغه قرار ویرمش ، بناءً علیه یوزی اودرجه آصغین دكل ... كریمه ایسه نشانلیسندن مكتوبنی آلمش ، نه متبسم بر حالده ... مخدوم كیجه كلمیه‌جكمش ... اوح ، پویرازده لودوسه چه‌ویردی ، صوبا كورله‌یوب دورویور :

— ییمك نه وار ؟

— دوندن قالمه كیمیزنلی كوفته ، زیتونیاغلی پرآصه ، برده پلاو !

— اعلی ، اعلی ! آشاغی اودا صوئوقدر ، شورایه کتیر-
یورسینلر ، ییمیورهلم !

عادتا آلتی سنه اولکی حیات ... چهارشنبه‌ده‌کی اوده‌ده ،
هوا صوئوق اولدیمی ، بویله اودامزده ، سینی ایله ییردك ، هم
ییمکلرده عینی شیلردی !

[ساعت یدی] — بو بر کارم فنا حالده صانجیبور ، یانایم !

[ساعت سکز الی آلتی] — اویقو .

[صباح ، ساعت یدی] — عجبا بو کون هوا نه حالده ؟
اوو ! برباد ... آقشامه قدر شو چیپیل هواده ، تراموایدن
ترامواییه آتلایه‌رق ، کورکلی پالطوایله دولاشمق نه کوج ایش ...
فقط ، باشقه چاره وارمی ؟ میشونـدن آرتق ایستییه‌مم ، کیدوب
چارشیده یوانی بولمالی ، بلکه بریکرمی‌لیراده اوندن قوپاریرز !
مملکتده حرب حالا دوام ایتدیکی حالده بر حرب زنکینی
سورونسون ها ! اینانیلیر ایش دکل ...

آه ، نه حیات ! ! !

براستانبوللینك یکرمی درت ساعتی

— ٥ —

[بکار برصالون بکنك روزنامه‌سی]

[صباح ، ساعت اون] — اوو ! اویویه قالمشم ، حالبوکه اوکله واپورینه یتشمك لازم . . . دونکی قیافتمله کیده‌جك اولسه‌یدم باس یوقدی ، فقط قابل دکل ... زیرا واپورده کزیده خانم افندی‌یه تصادف ایتمك احتمالی وار . . . حتی بو براحتمال دکل ، بر محققیت . . .

دون چایدن چیقارکن مدیحه خانمه سویله‌یوردی ، هم ده یوکسك سسله ، بکا ایشیتدیره‌جك کبی :

— یارین اون ایکی چاریکده بولوشورز ، اولمازمی ایکی کوزم ! دییوردی . . . او حالده هیچ اولمازسه ، پانطالونمله آیاق قابلریمی وبویون باغمی اولسون ده کیشدیرمه‌لی‌یم . . . بر بویون باغی ، بر پانطالون ، بر اسقارپیندر اما یابانجیلره یکی بر البسه تاثیری یاپار . ذاتاً مدیحه خانمده برابر بولونه‌جق . . . صوکرا آقشامه‌ده نورسزاخانمه چایه کیده‌جکم . خلاصه قیافتمه اعتنا لازم .

— دادی !

— یاوروم !

— قوزوم دادیجغم شو چیزکیلی پانطالونه بر ئوتو سزر . بوقراواتی‌ده ئوتوله ... قیرمیزی چورابلرمدن تمیزی وارمی ؟

اعلی ... اینجه کنارلی مندیلده ایسترم ... ها ، اونوته‌جقدم ، سیاه جاکتك اوکنه دون کیجه برشی دوکمشم ، اونیده سیلیویر! بونلر حاضرلانجیه قادار تراش اولورم ... نه‌دیدك ؟ پانطلونك آرقه‌سی أریمشمی ؟ های کافر شیطان های ... نه‌عادی قماشمش نه اوله‌جق ، ویره‌سیه بوقادارنی یاپارلر . سن ینه ئوتوله ، خانملر اکیلوبده باقه‌جق دکللر آ ، او کورونمز !

[ساعت اون بر] — نه‌زمان تمیزجه کیینه‌یم دیسه‌م برعارضه چیقار : اوسترا یوزیمی دالادی ، سیویلجه‌لر ایچنده‌یم ، پودرا سورسه‌م قیزیل تپه‌لری بیاض زمین اوزرنده بسبتون کوزه باتییور ؛ (قردم سیمون) ده یاپیشیق ایدییور ... ینه الك ایسی بوراقس ایله ییقامق ... ها ! کتیر باقایم دادی ، ناصل ئوتوله‌مشسك ؟ آی ! اولمامش ؛ اولمامش ... باق ایشته ینه پانطلونه ایکی چیزکی یاپمشسك ... صوکرا ، قاچ کره سویله‌دم ، جاکتك قوللریله اوکنه باصمه دیدم . . . جانم ، سن نه‌لاف آکلاماز قاریسك ! أللندن ایش کلزمی ؟ هاه ، ینه‌یاشندن بحث ایدییورسك « یتمش یاشندن صوکرا آلافرانغه ئوتو یاپا بیلیرمی‌یم ؟ » دییه‌جکسك دکلمی ؟ بیراق الله عشقنه .. . کتیر شو سجاده‌یی بزی ، ئوتویی . . . ایش بکا دوشدی ! زهرایه تنبیه ایت ، قیرمیزی اسقارپینلریمی سیلسین ، پارده‌سومی‌ده سوپورسك ، سن بکا ایکی یومورطه یاپ ؛ اوف ! قان تر ایچنده قالدم ... ساعت قاچ ، ساعت !؟ وای اون بریچغه کلمش ؟ یا یه‌تیشه‌مزسه‌م ؟ فلاکت ! فلاکت ! خنزیر فلاح ... ألی قیریلاسی زنجی !

[ساعت اون ایکی] — برکنارده بکله‌یه‌یم وبکله‌ییورمش

کبی دورایم ... نزیهه خانم کچدی، قیزی‌ده برابر، فقط نه‌عظمتلی قیز بو به ... بکا، بزه، بزلره هیچ یوز ویرمیيور . لکن أیی پارتیدر ها ! عقار، ایراد، نه بابا وار، نه باشقه قرده‌ش، برأوك برقیزی ... ئولونجیه قادار راحت کچینیر کیدرسك، هم قائن والده‌یی‌ده، قیزینی‌ده خلق ایچنه انسان کوکسنی کره کره صوقار ... « قائن والده‌م ! زوجه‌م ! » دییه تقدیمه ده‌کرلر ! شو کلنلری‌ده یابانه آتمامالی... قارا کویده‌کی نرکس‌خانی اونلرك ایمش ! ایشته کزیده خانم آرابه‌دن اینییور؛ آمان یاربی نه محتشم قادین ! هله کورکلرینه باقیکز، سوقاغه آتسه‌کز بیك لیرا ایدر؛ کوردکمی ازدواجی ... آیده بیك لیرا واردات، اوسته‌ده شو ملاحت پرحشمت‌ده جاباسی ! هاه، بنی کوردی، اکیله‌یم یرلره قادار اکیله‌یم؛ شاید ألنی اوزاتیرسه ئوپرم، قونوشورسه بن‌ده قونوشورم .

— بونژور خلقت بك ! سزده بو واپورده‌میسکز ؟

برابر، یان یانه یورویه‌رك اسکله‌یه کیردك... بوتون طانیدق ارککلر بکا غبطه ایله باقییورلر . آه دنیاده بونك قادار ذوق آلدیغم برشی یوقدر : غلبه‌لك یرلرده، طانیدقلره راست کله‌کله بویله یوکسك عائله‌دن بر خانمله یورومك !

[ساعت بر] — پانطالونی عرب اویله برباد ایتمش‌که عجله ایله بن‌ده دوزه‌لته‌مه‌مشم؛ ایکنجی چیزکی کیتدکجه میدانه‌چیقیور . مدیحه خانم واپوره یه‌تیشه‌مه‌دی، لکن بونك قادار قوجه‌سنه چوجوغنه دوشکون قادین کوره‌مه‌دم . اوقاوروق حریفك نه‌سنی سه‌وه‌ر بیلمم ! استانبولك اك کوزه‌ل قادینی بویله کندیسنی،

حیـاتدن ، ذوقدن محروم ایدییور ، آجیناجمی ؟ آه ، آه ، وقتیله او أولنمه‌دن اول پیشنه بن دوشمه‌لی ایمشم ، صالح بکك قیزینك آرقه‌سندن قوشه‌جغمه بوكا چالیشمالی ایمشم . فقط بنده او طالع نره‌ده ؟ قرقنی بولویورز ، داهـا بر ایش بجره‌مدك ، بر صـاغلام ازدواج یاپامادق ! حسنی ایله صلاح‌الدین نه بختیار مخلوقلرمش ، بریسی اتحادجیلر زمانندك الك پارلاق آدامنك قیزینی آلدی ... اوته‌كی‌ده شیمدی آنادولیده بیلمم نه مبعوثانه‌داماد اولمش . . اون چفتلك صـاحبی بر حریف ، نفوذلی‌ده . . . صلاح‌الدینی تجارته صوقمش ، متعهد یاپمش ، میلیونلرایده‌جكمش ،

[ساعت ایكی] — یازیخانه‌یه اوغرادم ، ایش یوق ، یوق اوغلی یوق ، دوستلر آلیش ویریشده كورسـون ، قاپاته‌جغم اما بسبتون بوشـده قالیرسه‌م بزم ازدواج پلانلرینه كد وورور دییه قورقویورم . « نه ایله مشـغولسیكز ؟ » دیدیلرمی هیـچ اولمازسه « قومیسیونجیلقله ! » دییه بیلییورم ؛ هله شومكتوب كاغدلرمله ظرفلریمك اوستنده‌كی عنوانلره‌باقیكز ، نه شعشه‌لی . . بوبیله بر مسئله‌در ، بر فائده‌در . هله برطاووق كوكسی كتیرته‌یم ، بومورطه آغزیمك چاشنیسنی بوزدی ، معده‌می‌ده قایناتدی .

[سـاعت اوچ] — آه ، نه یاپسه‌م ، بشـه قادار وقتمی ناصل كچیرسـه‌م ؟ . . هله شـو جیغاره‌دن بر دانه یاقالم ، (سپاهی اوجاق) ینی بن كوموش طبقه‌مده سوواره‌لر ایچون ، خانملرك یاننده كوستریش اولسون دییه طاشیرم ، اسرافه كلمز ، فقط یوكسك دوشـونجه‌لره دالاركن (أك اعلی) ایچلمزیا ! شیمدی ازدواج لیسته‌می كوزدن كچیره‌یم :

اولا ، مدیحه خانم افندی ، او ملاحت پر حشمت و ... پرثروت ! عادتا دول عد اولینا بیلیر ، زیرا اوچ سنه‌در قوجه‌سی آنادولیده خدمت وطنیه‌سنده . . . غالبا یاقینده قیرقیز پایتختنه سفیر اولاجقمش . ظن ایتمم‌که اورادن صاغ دونه بیلسین . . . فقط بوکا دقت ایستر ، بنم ایسه انتظاره هیچ تحملم قالمادی . طوپلولق کیجه‌لری أوه احمقلاشوب دونیورم ، پریشانم ، اوحالده بونکله شویله مناسبتمزی دوام ایله اکتفا ایتمه‌لی . . . لکن نه ایری ، نه سماپایه قادین ، نه احتشام !

ثانیاً ، نزیهه خانمك قیزی لیلا ... یوزیمه بیله باقمیور ، او باقمادقجه بن سه‌وییورم . شو قارا کوزلی ، اسمر شاعره مفتون ایمش ، « بن شعر ایچنـده یاشامق ایسـترم ! » دییورمش ، ازدواجلری‌ده یاقینمش . بوندن‌ده خیر یوق فقط نه نارین ، نه خشین ، نه‌امثالسز بر مخلوق ، بر اینجی ...

ثالثاً ، نورسزا خانم ... قیزیل صاچلی ، بم بیاض ، دورو بیاض ، چیللی بر حسن ثروتدار . عکسی کبی یاور تاج‌الدینـه وعد ازدواج ایتمش ... بونی‌ده کچه‌لم !

[ساعت درت] — رابعاً ، ملاحت خانم ... لکن چوق خوببا ، چوق قادینلاشمش بر قیز ، تك باشنه استانبول قازان بوکیجه ... نره‌لرده ، نه‌حالده ، نه‌لر آلیرکن وکیملرله‌قونوشورکن کورمه‌دم ... عجبا اصلاح ایده‌بیلیرمی‌یم ؟ عجبا أوله‌نجه دورغو-نلاشیرمی ؟ بر مسئله‌که آلمادقجه ویا بر باشقه‌سیله أولنمه‌دکجه آکلاشیلاماز . هم بنی فضله جدی بولویور ، جدی ویاشلی ... بوده فائده‌سز ...

خامساً ، کوثر ... کوثر ایی ، اعلی ، نفیس ، خارق‌العاده اما بش پاراسز؛ بزم أوه ، اون درت کیشینك صیقیشدیغی بش اودالی بر أوه کله‌مزیا ؟ آه بوکون بوقادینلرك ایچنده بنی رد ایتمیه‌جك بر او وار ، فقط چیبلاق ...

— وای ، کل باقالم کرام‌الدین !

صحیح ، کرام‌الدینك همشیره‌سنی اونوتمشدم ، لکن اوغلان بنم ایچ یوزیمی أیی بیلیر ، قابل دکل ازدواجه راضی اولماز !

[ساعت بش] — بوتون صایدقلرم بوراده ، نورسزا خانمك أونده ... آه ، هپسی آیری آیری مکمل ...

[ساعت آلتی] — أوت ، هپسی باشقه باشقه کوزه‌ل !

[ساعت یدی] — هربرینك چشید چشید مزیتلری وار !

[ساعت سکز] — آه ، بنم‌ده نه‌زمان بویله بر أوم ، بر قاریم وبر مکلف سفره‌م اوله‌جق ! حاضر بر قوناغه قورو - لیویرمك وایپك پیژامالر ایچنده صباحلین آشچی باشی‌یه آقشام یمکنك لیسته‌سنی ویره‌بیلمك بو نه سعادت ، بو نه سعادت !

[ساعت دوقوز] — پوکراوینانیپور ، بن دالغین دوشونیورم ... نه اولور شو نورسزا اولسون بنی سه‌چسه ایدی . . . مندیلنی دوشوردی ، لکن اکیلوب آلامادم ، آرقه‌مده کزیده خانم اوطورویوردی ، شو پانطالون مسئله‌سی وارده ... کورورديیه قورقدم !

[ساعت اون] — أوت ، هپسی باشقه بچیم برظرافت ...

[ساعت اون بر] — هربرینك خارق‌العاده کوزل برجهتی وار .

[ساعت اون ایکی] — نه نفیس ، نه‌اثیری مخلوقات بونلر !

[ساعت بر] — أویه دونویورم ، احمقلاشمش کبی‌یم ... آناختاری‌ده آلمغه اونوتمشم ، شیمدی ایشك یوقسه ساعتلرجه قاپی‌یی وور ، دور ... فقط ، خاییر ، زیله‌باصار باصماز آچیلدی ، عادتا بکلییورلرمش :

— کیم او قارانلقده‌کی ؟

— بن‌ایم ، أفندم !

ها ، زهرا ، خدمتجی قیز ... یاتمامش ، بکله‌مش ؛ فقط نه شیرین قیز بو ... نه طاتلی کوزلری وار !

— قیز شو اداره‌یی یاقسه‌که ...

— کبریتی بولامییورم‌ده ...

بنده‌ده یوق ... قارانلقده آیاق آلیشغینلیغیله چیقارم .

— زهرا !

— أفندم !

نه خلجانلی بر سس ... بنمکی‌ده اما بوغوق چیقدی ... آدام‌سن‌ده ، بکارلق بو ... بکله‌دیکنی دکل بولدیغنی سورسك ... دادیم اویاتمازسه باشقه قورقو یوقدر !

[ساعت ایکی الی سکز] — اویقو .

[ساعت دوقوز] — بزم‌پانطالونی بوکون زهرایه‌ئوتوله‌تیرم ؛ ظن ایده‌رم‌که دون کیجه‌کی ماجرانك‌تأثیریله بکا قول کبی خدمت ایدر . شمدیلك لازم‌اولان‌ده‌او ... نه یاپالم ، بوده برنعمتدر ! بلکه اوغور کتیریر !

بر محله بقالنك مشاهداتی

— ۱ —

آه ، بورؤیالر . . . او یایشی نه برباد اولویور ! کندیمی بعضی کیجه‌لر ، اویورکن ، اسکی حیاتمده ، ترجمه‌قلمی ممیزلکمده ایکی بیك بشیوز غروش آلتون معاشله قیغوسز ، زحمتسز ، متعظم ووقور یاشارکن کوروب صوکرا محله بقالی اوله‌رق اویانیق ! . . . ایچیمه اویله بر آجی یاپیشییور ، یوره‌کم اویله شیشیور و کوزلرم اویله بردومانلانیورکه ... عادتا ، دوقونسه‌لر آغلایه‌جق کبی اولویورم ؛ بوتون کونمی دالغین ، مأیوس ، امیدسز کچیرییورم . ایشته بوصباحده کوزه‌ل ، طاتلی بررؤیادن اویاندم : حالا ممیزمشم ، ماءه‌مده اوطورویوردم ، مدیر چاغیرییور دیدیلر ؛ کیتدم ؛ التفات ایتدی و :

— تبریك ایده‌رز عطاءالله افندی ، رتبهٔ ثانیه‌کز ارادهٔ سنیه‌یه اقتران ایتدی !

بویوردی . اورادن چیقوب برر برر رؤسایی برای تشکر دولاشدم ، هرطرفدن التفات کورویوردم ، یولده‌هرکس تبریکلر ایدییوردی ؛ قلمده ایسه ممیز اولك صوراتی بر قاریشدی ، حسدندن پاطلایوردی . اوثالثه‌ده قالمشدی . سونجمدن ایچم ایچمه صیغمایوردی . آه ، آه ، نه عمردی او ! بردن کوزیمی آچایم‌که ممیز عطااه افندینك برنده یللر اسییور ، یاتاقده یاتان بقال عطا افندی ...

محله‌نك بوتون سسلری ، خطابلری ، سپارشلری قولاقلریمه دولدی :

— عطا افندی ، یوزدرهم غاز ویر !

— عطا افندی ، اللی درهم شکر ایسترم اما تمیزی اولسون!

— عطا افندی ، قارا بیبرك وارمی ؟

— عطا افندی سنده سینامکی بولونورمی ؟

بن نره‌ده ، بقاللق نره‌ده ؟ مشروطیت چیقنجه عقلمزده قافامزدن چیقدی ، بر بوبورلمه‌دن کیدییوردی :

— آدام سن‌ده ، دییوردق ، مأموریت ذلتدر ، یاشاسین تجارت !

نهایت ألیمزه بر قاچ یوز چیل لیرا ویردیلر ، تنسیقات دییه قاپی طیشاری ایتدیلر . اوکون بوکوندر نه محله‌ده اعتباریمز قالدی ، نه حیاتمزده لذت ! صوکرالری ، دکل اصیل مأمور اوله‌رق ، یومیه‌جی صفتیله او استحقار ایتدیکمز مسندلرده سورتوندك ، دوردق ، جان آتدق اما ألمزه کچیره‌مه‌دك . . . مأموریتده ایکن صباحلین بویله‌می قالقاردم ، قارغه کیرینی ییمه‌دن ، کونش یوزینی کوسترمه‌دن . . . آغیر آغیر قهوه‌می ایچر ، آهسته آهسته قهوه آلتیمی ایدر ، لذتی چیقاره چیقاره غزته‌می اوقور ، بوتون أو خلقندن اعتبار ، احترام کوروردم . شیمدی ایسه اونلر بیله بکا متالك ویرمیورلر ؛ قاریم بر آز فضله سویله‌نسه‌م چیقیشیویرییور ؛ اوغلمه بر آز سرت معامله ایتسه‌م :

— آنادولی‌یه کیده‌رم ها !

تهدیدینی صاووریور ... بو آنادولی‌ده آنا ایله بابادن پارا قوپارمق ایچون کنجلرك ألنده سلاح ! یا قیزم ، خاصه ... یان باقمغه کلمیور :

— سزك اکمککزی یمیورمیا ، معاشمله کچینیورم ، بوکونه بوکون مأموره‌یم !

دییور . آمان اللهم ، کون کله جکمش که بن بقاللق ایده جکمیشم ، قیزم مأمورلق ... نه عجائب ، نه عقل ایرمز ایشلر !! بر بنم اینجی کبی ثلثمی دوشونیکز ، برده کریمه خانمك چارپوق چورپوق ، ایکری بوکری ، صارصاق یازیسنی ، صوکرا کلیك ده مأموره لکنه شاشمایك !

یازیسنه دکل ، یوزینه باقیورلرسه دییه جکم یوق !

هرنه ایسه ، بسم الله دییوب شو که په نکلری قالدیرالم ... هاه ، ایشته هرصباحکی ایلك مشتری ... کوشه‌ده‌کی أوك آخرتلککی : اللهك سحرنده کلیر ، اون ایکی بچق درهم دوکولمش بر صباح‌ده بیراقمایورکه بر باشقه‌سندن سیفتاح ایده‌لم بر قاچ کره سویله‌دم :

— قیزم ، دیدم ، یابونی یکرمی بش درهم آلیکز ، ایکی صباحه یه‌تسین ، یا صباحککنی آقشامدن آلیکز ، سحروقتی ایکیمزده کوجلك اولماسین !

آکلاتامادم‌که ... هم جانم ، بوناصل أودرکه دولابنده یوز درهم قهوه بولوندورماز ، صوکراقادینلری سینه‌مادن ، ارککلری سازدن باشنی آلاماز ؟ .. ایشته ایکنجی مشتریم ، اوسته‌ده‌کی أوك أنتاریلی بکی :

— عطا افندی ، استانبولدن شکر آلمغی اونوتمشم ، بش غروشلق ویریرمیسك ؟

هرزمان بویله سویلر « استانبولدن آلمغه اونوندم ! » دیر ، هفته‌لر کچر ، أوی بش غروشلق شکرله اداره ایدر . « طوپدن آلمغه پارام یوق ! » دیمك عیبمیدر ، جانم ؟ کندیسی شکر پارا بولامییور ، مخدوم بك کورکلی پالطو کییور . ایشته بو ایشی‌ده آکلامییورم ، آرقه‌کده یاقاسی لوتر پالطو اولسون ، معده‌کده اون درهم شکر بولونماسین ! هم قیافتله أو بربرینه اویماملیمیدر ؟ مخدومی سوقاقده کوره‌نلر کاشانه‌ده‌قوتله‌ت یه‌رلك ، فیستیق اوزومبادمله‌بسله‌نییور ظن ایدر : آیاقده‌روغن‌فوطینلر ، الده آلتون حلقه‌لی باستون ، پانطالونك یاچالری‌چکیك ، ایپك چورابلر پیریل پیریل میدانده ، بر احتشام ، بر شیقلق‌که . . . أوده ایسه درت نومرو لامبه یانار ، مندرلرك‌اوتلری‌فیرلامش ، آبدستخانه قوقوسی دیشاری‌یه وورویور ، بك بونك ایچنده یورام بورام قولونیا قوقویور !

هرکس برر برر ایشنه کیدییور : مصر چارشیلی‌عبدالسلام افندی ایر کنجیدر ، اخذ واعطاسنی طوپدن ، بالق پازارندن یاپار ، داها بندن بر لیمون ویا یومورطه آلدقلرینی کورمه‌دم . پارا باباسیمیدر پارا باباسی . . . لکن یکی آلدیغی خانم ، کنج خانم چابوق دینه داری اکه‌جکه بکنزه‌یور . کچن کون دکانه اوغرادی :

— عطا افندی ، دیدی ، آقشامه افندی کلنجه اعاده ایده‌رم ، عجله لازم اولدی ، بش لیراك وارمی ؟

ویردم ... بر کون ، بر هفته کچدی ، سس ، صدا یوق . نهایت چات چات قاپی ، اوغرادم . بر خیلی فیصیلدیلر اولدی . صوکرا خانم بردن ، ئورتوسز ، آپ آچیق کورونمه‌سینمی ؟ حقیقةً کوزل قادین ..

— عفو ایدرسك ، عطا افندی ، دیدی ، بزمکنك حالی معلوم ، نکسمی نکس ، چکدیکمی بن بیلیرم ، بر قاچ کون صبر ایده‌مزمیسك ؟ سز یابانجی دکلسیکز ...

نه‌طاتلی قونوشویوردی .. « پکی! » دیدك ؛ حالا بش لیرا اونده اللهك کونی آرابه‌دن اینمییور . عبدالسلام افندی کوزینی قاپار قاپاماز خانم اوله‌نیر ، هم محقق چاپقینك بریله . . . یازیق پارالره‌ده ، قادینه‌ده ...

اوو ! .. دردانه خانم قیزیمز کلییور ، بزم کوچوك خانمك اشی ، اصحاب مأموریتدن . . عجبا نه آله‌جق ؟ هله ناز و ادایه باقیك :

— عطا افندی !

بویوریکز !

— سزدن برشی رجا ایده‌جکم ...کلاج وارمی ؟

— بولونور !

— اما بن کلاجندن ایسته‌مییورم ...

یانه‌سندن ایستییورسیکز ؟

— اوزرنده‌کی غازدن ، قیرمیزی غازدن بکا بر آز کسره ویریرمیسیکز ؟

— باشقه‌سنه یاپمام اما ... ویره‌یم !

آلدى ، تشكر ايتدى ، كيتدى . عجبا بو بز پارچه‌سنى‌ده نه ياپه‌جق ؟ ها ، آكلادم ، بويا ياپه‌جق ، آللق ... كاشكه اول سويلسه ايدى . بن اوكا بزم كريمه‌نك علاجنى اوكرتسه ايدم مصر چارشيسندن بش غروشلق قيرميز آله‌جقسك بر اوفاق شيشه‌يه قويوب اوزرينه صو طولدوره‌جقسك ، چالقالايوب قوللانه‌جقسك ... اما ياكاش اولماسين ، شكرجى قيرميزى ! نه ايسه ، بر داها كلاجق قيليغى ايسته‌مككا بر سه تعريف ايده‌رم !

... حسنى بك ينه اوته‌كى قالديرمدن ، غزته‌سنه دالمش كبى ياپه‌رق كچيور . اوتوز بش غروش ايچون هر كون بويله بر زحمته قاتلانير : يا منديلله برونى سيلر ، يا هوايه باقار ، يا صنزات آصار ... بر آقشام‌جق چالغيلى ميخانه‌يه اوغرامامسه بو صباح صيقينتيلرندن قورتولوردى ... اوتوز بش غروش‌به ، ده كرمى ؟

دفتردارلرك اوشاغى كلدى ، آلنده پوصله : پرنج ، مقارنه ، صالچه ، فلان ، سكز قلم مال ... دفتره يازدق ، اونلرله اخذ واعطامز ويره‌سيه‌در ، آلنه پارا كچر كچمز بورجنى اوده‌ر . . . يورغانه كوره آياغنى اوزاتان برعائله . نه قادينلرى مسرف ، نه اركلكلرى خاشارى ، هپسى كبار شيلر ، فقط عكسى كبى بختلرى كوسكون : بابا ايله اوغل ويرداماد بوشده ... نه طوتسه‌لر قورويور ... بويله‌لرينه قره‌دى بر وظيفه ! لكن نه‌دنسه ، بونلر كبيسنه ، بورجلرينه صادق ، دوستلرينه وفاكار ، اخلاقلى آداملره فلك يار اولمايور !

— عطا افندى !

— افندم !

— ایکی چاریکك وارمی، بوزوق پارا اوله‌رق ... واپوره ویره‌جکم ... یکرمی بشلکی بوزدیرامادم‌ده ...

ویردم . ولی پاشا زاده کرامت بك نه زماندر صیقینتده ، محقق‌که :

— ویریکز ، بن بوزایم !

دیسه ایدم شاشیروب قاله‌جقدی . بیچاره آدام کیم بیلیر بوکون بش، اون لیرا بولاق ایچون استانبولی ناصل آلت‌اوست ایده‌جك !... نه‌قادارده چوکمش، آلتمشنی کچکین کورونیور، حالبوکه آنجق قرق بشلك ! اولری یاندی ، بر اوغلی حرب عمومیده ، کوچوکی‌ده بوسفر آنادولیده شهید اولدی .. قاریسی یاتاقده ، قیزی متورم ... بو نه‌حال یاربی ! شکر ینه کندی حالمه !

... ها، ساعت بره کلییور، آرتق‌ار ککلرك آرقه‌سی کسیلدی، شیمدی خانملرك استانبوله اینمه‌لری زمانی . . . ایش‌سز شیق بکلرده بوساعتده اینرلر . ناه ، بردانه‌سی کچییور :

— عطا بك ، بریکیجه ویریرمیسك ؟

بو چوجوق بکا هرزمان (بك) دییه خطاب ایدر، تحف دکلمی ، خوشمه کیدییور، او (بك) کلمه‌سی خاطرینه ویره‌سیه بندن جیغارا آلیر ؛ یعنی بن‌ده ویرمسه‌م عمرنده توتون یوزی کورمیه‌جك ، جیبی ده‌لیکمی ده‌لیك . . . فقط مبارك حالنه باقمایورده یکیجه‌دن آشاغیسنه تنزل ایتمه‌یور، هم‌کونددده برپاکتی بتیرییور . یاهو ، بز حسابمزی بیلمز آداملرز !

ایشته عبدالسلام افندینك حرمی... اسکله‌یه آرابا ایله‌اینییور؛

یکا دوغرو متبسمانه باقدی . بش لیرایی اعاده ایتمه‌مك ایچون نه نازلر یاپه‌جغنی بیلمیور . آه بو قادینلر !. . . دردانه خانم قیزمزده بو کون اوکله واپورینه قالمش ... لکن کلاج قیلیغی نه‌ده مکمل دوداق بویایورمش ، آلمی آل ...

— مرحبا ، عطاءالله افندی !

بو آدامده اسمی اویله برخواجه آغزی ادغام مع الغنه ایله تلفظ ایدرکه... کندیسی مخالفدر، دائما امید ایچنده یاشار. لکن داها بردفعه‌اولسون مسنده، مأموریته کچدیکنی کورمه‌دم:

— برادر! بزه ایکی اوقه پرنج طارتیویر، براوقه‌ده شکر.. آقشامه مسافرلرم وار ، قدائف آلمغه کیدییورم ، بزمکیلر ، فرقه آرقداشلری که‌جکده . .

اماده صیق کلیورلر ... بو یوقلق ایچنده حاجی نظیف بك کول اولدی کیتدی. مخالفلر غالبا فضله اکول ، فضله شکمپرور آداملر ؛ فقط راقی‌یه دوشکون دکللر ، اقشامجیلقلری یوق . . حالبوکه احسان قاپدان آرا صیرا اتحادجیلری طوپلایور .. تام اوچ اوقه ایچیورلر! شیمدی بو آقشام دکانك اوکندن صاریقلی سترەلی ، یاشلی باشلی ، آغیر آغیر مخالفلر کچه‌جکدر . احسان قاپدانککیلر کنج ، دینج ، اوچاری شیلر ... محله‌ده برقضا چیقاراجقلر ، لامبایی‌ده ده‌ویروب دکانی ده‌یاقه‌جقلر دییه بوتون ضیافت کیجه‌سی اویقوم قاچار !

— سزده تخته فیرچه‌سی وارمی ؟

محله‌یه یکی طاشینان کیراجیلرك خدمتجیسی اولسه کرك... آ کلاشیلان أوی سیلیییرلر . فقط قیز سوقاغه عادتا چیپلاق

اوغرامش ، دیز قاپاقلرینه قادار چورابسز ، آچیق ، قوللری صیوالی ، باشنده بر صارغی، یوزی چالیشمقدن قیپ قیرمزی . نه‌ده کوجلی قوتلی ، صاغلام یاپیسی وار ، نه قادارده کولر یوزلی... ایشته ایچری کیردی. هرطرفه، ئورکمه‌دن باقینییور... ایی‌که کنج دکلم ، بو قیز بنی باشدن چیقاریردی !

عادتا ذهنمه بر دورغونلق چوکدی .

آدام سن‌ده ... ممیز قالوب‌ده نه اولاجقدم ؟ بوراده هیچ اولمازسه محله‌ده اولان بیتن ایشلره باقوب کوکل آووتویورم !

بر محله بقالنك مشاهداتی

— ۲ —

بوكون بازار ایرتسی . . . یعنی دكانك الك اكلنجه‌لی كونی بازار ایرتسیلری شكران بكك خانمی چای ضیافتی ویریر ؛ او تا قارشیده‌در ؛ ساعت دردی كچدیمی مسافرلر سوكون ایتمكه باشلارلر . قاپی آرابه واوتوموبیلله دولار ، تا كیجه یدی بچغه قادار پنجره‌لر آیدینلقـدر وپرده‌لر تول اولدیغی ایچون ایچریده قادین ، اركك دولاشوب كزینلرك شكللرینی قولایجه سه‌چه ـ بیلیرم . چای ویرمك ، چای كونی ، چای ضیافتی‌ده نه‌در ؟ بو بكا خیلی مراق اولور . او كون ایركندن پاسته‌جیدن قوطی قوطی شكرلمه‌لر وچوره‌كلر كلدیكنه نظراً هرحالده یمه ایچمه خصوصنده مبذولیت اوله‌جق اما برماصه اطرافنه دیزیلوب هپ برابر ، یمك ییر كبیمی ییرلر ؟ یوقسه قهوه كبی‌می ؟ . . هنوز برفكرم یوق ... مع مافیه مسافرلرك آیری آیری ساعتلرده كلوب كیدیشنه كوره هر یكی كلنه باشقه چیقارلدیغنه حكم ایتمك ایجاب ایدر . خانه صاحبلری ایچون كوج وكلفتلی برایش اولسه كرك !

ایشته ایلك دعوتلی ، برخانم ، آرابه‌دن اینییور ... باللهی اسقارپینك اوجندن سورمه‌سنك قویروغنه قادار رسم كبی سوسلی ، مكمل ، منتظم ... آتلاركن مانطوسی بر خوشجه

دالغه‌لاندی ، بنم دكانك ايچنه قادار بر رايحه ، بر رايحهٔ طيبه يايیلدی‌كه بايیلیيورم صاندم ، عادتا صارصيلدم . اكر هركلن خانم بودرجه عطريانه بولانمش ايسه اوصالونده باش آغريسندن اوطورولامامق لازم : بنم دكانك - ياصديرماسنه صوجوغنه وكچكين صالااموورالرينه رغماً - داها صحی اولديغنده شبهه يوق! هيچ اولمازسه آچ قارنته انسانه اشتها علاجی كبی تأثير ايدر ، او لاوانطه‌لر ايسه آچ آدامك باشنه دوقونور ، طوقنك بولانتيسنه !

بچه — هانی صابون صاتيیوردم ديیه سويله‌میيورم - قوقو ، قوقو قادينه ياقيشمق اعتباريله اعلی مسك كبی حاجی جمالی ويا كريد صابونی قوقوسيدر او ايچدن ايچه تميزلك قوقار !

هاه ، ايكنجی مسافر كوروندی : بوبر بك ! كوزلری نشئه‌سندن پيريل پيريل پارلايور ؛ عادتا قاپيسی آچيق بر تل دولابه قوشان وكولباستی قوقوسی آلان آچ ، عاربسز بركدی كبی . . . حق‌ده واريا ، نه طالعلی آدام ! او دمينكی خانمله صيجاجق اوداده يان يانه اوطوره‌جق ، أكنده چای ، اوكنده شكرلمه كلسين خوش بش ، لطيفه ومحبت . . . برآز صوكرا اوايكی خانم اوچه ، بشه ، سكزه ، اونه بالغ اوله‌جق ؛ هرزنكده هربويده ، هر جثه‌ده وهرياشده ! حريفی صورسه‌ك كيمدر ؟ يا مفلس ميراث يدی ، يا جيبی ده‌ليك برشاعر ، يا بر آووقات طاسلاغی ... هراوچی بر آرايه كلسه‌لر شوبنم دكانك سرمايه‌سنی اورته‌يه قويامازلر !

كون بويله ايش‌سز كوجنسز زوببه‌لرك والسلام !

ایشته بردعوتلی خانم داها ... صباحکی خدمتجینك کبار طورلیسی وألی باستونلیسی . . .

— عطا افندی فستق وارمی ؟

دنیاده بو عرب آشـجی قادین قادار عکسی زمانده آلیش ویریشـه کلن مخلوق کورمه‌دم . . . کندیـسی باقیلیر شی دکل ، برده اوسته‌لك باقیله‌جقلرك سیرینه مانع اولور. فقط، دوغروسی یاشاییشلرینه بابیلیورم : نه قیلیغه اهمیت ویریرلر ، نه قیافته ... مع عائله هپسـنك کوزی موطبـاقده ویمکده ! هرکون فرونه هندی ، طـاووق ، طـاتلی کونده‌ریرلر ، اونه روانیلر ، اونه مانطیلر . . . یا قبه دیدکلری عرب کوفته‌سی . . . من‌السحر الی‌الشام هاوان سسی موطباقده اکسیك اولماز ! أت دوکرلر، جویز دوکرلر ، صارمسـاق دوکرلر ، دائما چاشنیلی ، تماتلی مکمل یمکلر یاپارلر . فقط قادینی ارککـنی سوقاقده کورسه‌ك دیلنجی دییه آووجلرینه برر یوزلك قویارسـك ؛ اوست باش دوکولویور. یعنی کوشه‌ده‌کی ماوی بویالی‌أوك بسبتون معکوسی: اونلرك قادینی ارککی مودا مغازه‌لرنده‌کی ببکلر کبی کیینیرلر ، اویله سوسلو پوسلودرلر، فقط قارنلری‌ده اوببکلر کبی بوشدر. موطباق باجالرینك توتدیکنی کورن یوق ... عمرلرینی مونسمه کوره‌قیشین طحن‌حلواسی، یازین سیلوری یغورتی‌ایله کچیریرلر.. باش غدالری بونلردر ؛ پك درمانسز قالیرلرسـه ، آرا صـیرا بندن قوطی صاردالیه‌سی آلدقلری‌ده اولور! زور ایله دکل آ، ییه‌جکه پاره‌ویرمکه اللری یاتمیور: یکرمی بش غروشی أویرر، چویرر ، اویله اوزاتیرلر . صوکرا عطاردن هر آی اون لیرالق

قوبچه ، مأقارا صاتین آلیرلر ، آووج دولوسی پارایی تحافجی دکانلرینه صاچارلر !

بو ایکی یاشاییشدن هانکیسی داها موافق اولسه کرك ؟ اورته‌سی ایی اما بز اونی بولامییورز .

اوو ... بر اوطوموبیل سوکدی ؛ محقق شکران بکه ... أوت ، اویله ، ایکی خانمله بر مادامه ... ایشته برارکاکده یایا کلیور ... برخانمده یوقوشدن کوروندی . ساعت تام بشه کلمش اوله‌جق ... تام بشده بویله قاپینك اوکی سینه‌ما مدخلنه دونر ، جیو جیوله‌شیر ! انسان هانکی برینه باقه‌جغنی بیله‌مییور .

— عطا افندی مرحبا !

ایوالله ! قدرت بك ، سلطان عزیز مابینجیلرندن قدرت بك ... ینه ئولمه‌مش ، ایشته صاپه صاغلام ... او خسته‌لانالی بری بن دکانده راحت قالییوردم . بوناق هرکون کلیر ، اوچ ساعت تخته اسکمله‌ده اوطوروب حکایه دیکله‌تیر . به آدام ، نه‌دن ، نیچون ، نه صلاحیتله بقال دکانی قهوه‌خانه یاپار ، بر دکانجی‌یی ایشندن آلیقویارسك ؛ باری پك اسکی بر دوست ، بر بابا دوستی اولسه ایدی ، بنده وقتیله بر ایلکنی کورمش بولنسه‌ایدم؟ خایر ... برکون توتون آلدی ، دوقوزغروشلقدن ... اوکوندن بری — تام برسنه‌در — کلیر ، اوطورور ، اوکسورور ، توکورور ، سویله‌نیر وکیدر . اصل غریبی أوینه خرجی بنم دکاندن ، بندن دکل ، یان سوقاقده‌کی رومبقالدن دوزه‌ر ! بوندن طولایی اولاجقکه داها بر دفعه اولسون آغزندن یاغ ، پنیر

وپیاسه لافی ایشیتمه‌دم ؛ صانکه بقال دکاننده دکل قرائتخانه‌ده ایمش کبی هپ سیاستدن دم وورورو کوزینی چویروب ده‌چوواللره ورافلره بر کره‌جك اولسون باقماز !

کستاخلغك ، اذعانسزلغك بوندن اعلاسی اولورمی ؟.

بر آرابه داها ... بوسفر أوك بکی ، شکران بك کلدی . او ، اویله هرچای کونی کیج کلیر . مکرسه عادت بویله ایمش ؛ هانی ویره‌سیه بندن جیغاره آلان شیق واردر ، او سویله‌دی. چایی قادین‌ویرزمش ، اوکانلر هپ اوکا کلیرلرمش ، ایسته‌دیکنی چاغیررمش ، بلك ساده سیرجی اولور ، ممکن مرتبه کجیکیر وآغزینی آچوب سوزه قاریشماز !

هاه پیانو باشلادی .

باشلادی اما بنم دکانده‌ده‌مشتری ، آقشام‌مشتریسی‌قارنجه‌کبی قایناشمغه باشلادی ... بونه عجائب خلقدر یاربی ، بوتون کون اوطوروب بکلرلر ، صانکه آقشام اولمیه‌جق ، لامبه‌لریانمیه‌جق ویمك ییمیه‌جکمش کبی ... صوکرا هوا قاراردیمی هپسنده بر تلاش ... شیشه‌سنی قاپان دکانده : کیمی غاز یاغی ایستر ، کیمی زیتون یاغی ! آرایه عیاشلرده قاریشیر ، أولرنده ایچن منزوی ودردلی‌عیاشلر ... مثلا ایشته شوذات : هرآقشام تام آلتیده کلیر، شیشه‌سنی اوزاتیر، یاریم‌اوقه‌لغنی آلیر، اللیلکی‌ویرر وکیدر. سوقاغه چیقدیغنی ، کیمسه ایله کوروشدیکنی کورن‌یوق ... مکرسه اونکله ، راقی‌ایله‌یاشارمش . باشقه‌برشی‌ییمز وایچمزمش.

روایته کوره تقاعد ایتدکلری کون شویله بر حساب‌یاپمش:

— بر دفعه بکاکونده اللی غروشدن بهمه‌حال آیده بیك

بشیوز غروش راقی پاراسی لازم ؛ بیك بشیوزده أو کیراسی ... ایتدی اوتوز لیرا ... معاشم اوتوز اوچ لیرا طوتویور ، قالان اوچ لیراسیده جیب خرجلغی ... بکا یه‌تیشیر !

دیمش، بوتون دیکر مصارفی حذف ایتمش، سسسز، صداسز، کندی حالنده یاشایوب کیدییور. احوال بویله دوام ایدرسه‌دها نه‌چشید، نه عجائب آداملر، نه‌غریب انسان نمونه‌لری کوره‌جکز!

دعوتلیلر چایدن چیقمغه باشلادیلر ؛ وقتم یوق‌که‌سیر ایده‌یم... بویاشدن صوکرا بقاللق ایتمك یه‌تیشمیورمش کبی برده روسجه اوکرنمکه باشلادم . محله‌ده باش کیره‌جك نه قادارده‌لیك ده‌شیك، اویوق وچوقور وارسه هپسنی روسلر کیرا ایله طوتدیلر . باش مشتریلرم اونلر ... قادینی ، ارککی دکانمدن اکسیك اولمازلر . بیچاره‌لرك آلیش‌ویریشی اویله درهملی، اولچولی دکل‌که ... مثلا :

— بش غروش ... ویر ... شکر !

دییورلر ، هرنه آلیرلرسه بش غروشدن یوقاریسنه چیقه‌مییورلر : بش غروشلق چای ، بش غروشلق فاصولیه ، بش غروشلق چای ، بش غروشلق پینیر ... طارتماسی‌وحسابی کوچ اولیور اما بن‌ده ، هانی صانکیم اویله پك اینجه أله‌یوب صیق دوقومییورم ! باشی پوسته‌کی صاریلی ، آیاغی چیزمه‌لی ، صقاللی صاچلیسی اولورسه ألم برآز نقصانه طارتییور ؛ فقط اوکا مقابل، سروی اندامل وکل چهره‌لیسی اولدیمی، ترازینك درهم طرفی هواده قالییور !

نه دییه‌یم ، انسانلق بو ... الله تقصیراتمی عفو ایتسین !

اسکی رمضانلری یاد

— آغلا چشمم ، آغلا ، دورما .. —

أوت ، بیلمم بو شرقی پارچه‌سی‌ده نره‌دن ، ناصل ، بردن بره عقلمه کلدی : « آغلا چشمم ، آغلا ، دورما ! » ساعتلر وارکه کندیمه‌حاکم اولامیه‌رق متصل اونی تکرارلییور. أوده هم آشاغی یوقاری دولاشییور، هم‌ده اونی میریلدانییورم. آه ، اسکی رمضانلر ، چوجوقلغمك رمضانلری ! او زمان رمضان قیشه ، قارلی ، بوزلی کونلره تصادف ایدردی ؛ کوز-لریمی قاپایوب چوجوقلغمك رمضانلرینی دوشونمك ایسته‌دکجه ایلك اوکجه، دائما شویله برمنظره کوردم: قارا یلك صاووردیغی پارچه‌لری آلتنده ، کیجه ، تراویحدن‌چیقان غمسالی ، وقوقوله-ته‌لی برسیاه جم‌غفیر... یرلری خاشیرداتان بر آیاق سسی‌و آردی آراسی کسیلمه‌ین اوکسوروکلر ! بو اولدقچه قورقونج واولدقچه هیبتلی‌منظره‌دن صوکرا یاواش‌یاواش رمضانك بوتون صفحه‌لری خیالمده جانلانمغه باشلار . اولا عرفه کونی خاطرلارم ، ایوبی وعائله مزارلرینی زیارته کیتدیکمز کونی ... أوده‌رمضان‌تمیزلکی بیتوب کیلار یرلشدکدن صوکراحمام‌یاناردی ، رمضان حمامی ... بو ، یکرمی درت ساعت ، کیجه‌لی کوندوزلی سوره‌ر ، بوتون أوك خلقی ، اوزاق ، یاقین اقربا ، حتی قومشولرده کیره‌ردی . آرتق باشقه ایش قالمازدی . عرفه کونی ارککلر بر طرفدن ،

قادینلر اوبر طرفدن ، محقق ، حضرت خالدی زیارته کیتمك معتاددی . تربه‌دن اول مزارستانه اوغراردق ؛ ادرنه قاپیسی خارجنده عائله مزارلغی ... اویله خاطرلایورم‌که یالکز باشمه اوراجغی ، الآن ، بولمایه امکان یوقدر . بو سرسری و مزار طاشی اورماننك قویتو ، اوغولتولو ، اوجری بر کنارنده اعمار وتزیین کورمه‌مش یوصونلی قبرلر ... اوراده اوقور ، اوفلر ، یوره‌کمزده عینی زمانده بر که‌نیشلك وقسوت دویه‌رق ، غالبا وظیفه‌مزی یاپمقدن متولد بر فرح وئولومه یقین بولونمقدن متحصل بر ملال ، آهسته آهسته آرابه‌لریمزه بینردك . بو نه بویوك ، نه اوجی بوجاغی بولونماز بر سروستاندی ... تا ایوبه قادار لوشلق ، اوغولتو ویالکزلق ایچنده ، قونوشمق جسارتنی بوله‌میه‌رق ، عادتا پرخشوع ، کلیردك . اوراده بزی حیات یردن قارشیلار ، قوجاقلاردی : اویونجاقجی دکانلری ، شکرجیلر ، قهوه‌لر ودیلنجی قافله‌لری . . . تربه‌نك آولوسنه نه کوجلکله ، ایتیشه قاقیشه کیریلیردی ... ایکنه آتسه‌ك یره دوشمزدی ، فقط قومرولر ینه دولاشه‌جق یر بولور ، اوکون داری ییمکدن قورصاقلری هکبه کبی شیشردی . خانملر تربه‌یه کیرمزلردی ، دیشاریده حاجت پنجره‌سنده اوقویوب کری دونرلردی . ارککلرله کیتدیکم زمان تا کوموش ایشله‌مه‌لی صندوقه‌یه‌قادار ، پرحرمت وطاعات یورور ، ایکلیه ایکلیه ، حتی کوزیمزدن یاشلر کله‌رك اللهه یالواریر ، شکر ایده‌ر وکری کری کیده‌رك دیشاری اویله چیقاردق . اوزمان صدقه صیراسی کلمش اولور ، اطرافمزی پلاسپاره‌لر کیمش قوجه قاریلر ، قادینلر وچوجوقلر صارار ،

هپسنه چیل غروشلر داغیلیردی . انعام صاتان اختیار برحاجی، تسبیحجی‌یه وداری داغیتانلره‌ده اوغرار ، اونلرکده کوکللرینی آلیردق . صوکرا ، اون قاپانی جاده‌سندن ، جبالی‌یی ، بالاطی کچه‌رك بر اکلنجه‌لی غلبه‌لك یول باشلاردی . بن أك چوق اوراده أکله‌نیردم : کورکلی‌یهودیلرو آتقیلی‌قیزلر سیرایده‌رك ...

کچن سنه ، اون ییللق بر فاصله‌یی متعاقب ، عرفه کونی ینه تربهٔ خالدی زیارته کیتدم : آولی بوم بوشدی ، شادروانده صولرك سسی وقوقووقلرده قومرولرك دم چکیشی ایشیدیلیور ، قاپیده بر تك آرابه ، بنم آرابه‌م بکلییوردی . کوکلم حزن ایله، اوکسوزلکله دولدی . بوقادار آز زمانده بونه بویوك تبدلدی! بز اورایه قار فیرطینه‌لری ایچنده قوشار ، کیدردك ؛ شیمدی ؛ بهار وکونش ایچنده بیله کلان یوقدی ! نه دییه‌یم : آغلاچشمم، آغلا ، دورما !...

*
* *

رمضانك اون بشندن صوکرا، ینه بویله، بوتون أوخلقنك اهمال ایده‌میه‌جکی بر زیارت داها واردی: خرقهٔ شریف زیارتی. بونك ایچون‌ده ترتمیز حاضرلانیر، یوله کوکللریمز ذکر وعبادتله طاشقین ، اویله چیقاردق ، فاتحی کچه‌رك بعضی دار سوقاقلردن دولانه دولانه نهایت بیاض برجامعك اوکنه واریردق . انسان ییغینلری آراسندن یول بولوب‌قاپی‌یه یاناشمق‌نه کوچ ایشدی... نهایت ، زور، زار کیرر، بم بیاض حاصیرلی یوللردن یورویوب یشیل آطلسدن بر مبارك بوخچه‌یه یوز ، کوز سوره‌رك . دیشاریده خلق قایناشیردی، فقط بوحجره‌ده واوکامنتهی دهلیزلره

اخروی برسکون حکم سوره‌ردی . چیقارکن برمدت ، ینه کری کری یورودك. ایشته اوزمان چوجوقلغمك اڭ هیجانلی بردمی باشلادی: آولوده اوزون‌اوزون پول‌شیشه‌لره دولدیرلمش رنکا رنك بویالی صولر صاتارلردی. بونلر نه ایدی ؟ معناسی، خوشلغی نره‌سنده ایدی ؟ اونی الآن بیلمییورم ، تخمین ایده‌مییورم . غایت ابتدائی برنوع اویونجاق ویا سوسدی ، فقط دورك بوتون چوجوقلری اوکنده دیکیلیر ، قالیر ، آلمانجه کیتمزدی . بکا :

— هایدی ، اوچ دانه سچ باقالم ؟

دیرلردی . برمور ، برطورونجی ، برده صاری سه‌چردم؛ پول بکا اوزون کورونوردی ، آه ، بر اوه واروب اوینامغه باشلاسه‌م ... فقط بوشیشه‌لرك اوینامغه هیچ برمزیتی یوقدی. همان صولرینی موصلوغه بوشالتیردم ؛ کری‌یه بنکلی ، دالغه‌لی و آغز طرفی قیریق ثقیل ، بچیمسز جاملر قالیردی وألمی ، بر یریمی کسمه‌سین دییه اونلری‌ده اوصولجه‌جق آلوب آتارلردی. فقط او بش ، اون دقیقه‌لق هیجان نه کوزل شیدی ویکی بر رمضانی ، یکی بر خرقهٔ شریف زیارتنی بکا نه صبرسزلقله بکله‌تیردی !

کیم بیلیر ، شیمدی ، اوراسی‌ده نه بوم بوشدر ... بلکه او رنکلی شیشه‌لری یاپان و آلان‌ده قالمامشدر. آه ، نه‌دییه‌یم : آغلا چشمم ، آغلا دورما !

*

* *

رمضان ایچنده بنی بر دفعه سلیمانیه جامعنه تراویحه وقدر

کیجه‌سی‌ده آیاصوفیه‌یه کوتورویورلردی. سلیمانیه ... اونه اولو معبددی ، اونه جوهرلی بر مسلمان جماعتیدی ، مؤذنلرده‌کی اونه سسدی وخلق سجده‌یه واریرکن اونه هیبتلی برغلغله‌ایدی! سلیمانیه‌جامعنده‌برتراویح نمازی ... بونی آنادولینك‌هررمضاننده بیلمزمیسکز نه تحسرله آکار ، آراردم ! اسکی استانبولك جامعلری ورمضانلری .. بونی بیلن ، بونی طادان مسلمانلر ولایتلرك رمضانلرینی نه‌دار نه هیبتسز ونه‌شعشعه‌سز بولورلر... یاقدر کیجه‌سی آیاصوفیه ! بوتون بزم اوده‌کیلر ، اوکیجه ، کوکلرك آچیلوب اوستمزه نورلر یاغدیغنی کوره‌بیلمك ایچون پنجره اوکلرنده قرآن اوقورلر ، نماز قیلارلر ، تاباصباح عبادت ایدرلردی . بزده آیاصوفیه‌یه کیدردك . بن متمادیاً یانمده‌کیلره :

— ترلی دیره‌که کیده‌لم !

دییه یالواریردم ، اوت ، ترلی دیره‌ك بویله خاطرمده قالمش ، بر صوماکی دیره‌کدی‌که ایچنده بر مجلا اویوق واردی،اورایه ، دیزلرمدن طوتوب قالدیررلر ، پارماغمی صوقاردم . صوکرا برر برر ، هرکرسینك اوکنده دوروب آیاقده دیکلردك . بعضاً یانمده‌کیلر ، بویوکلرم ، یا قرآن اوقویان حافظك سسنی ، یاخود وعظ ایدن خواجه افندینك علمنی بکه‌نیرلر ، بر بر بولوب اوطوررلردی . بنده دیز چوکردم . بو بیکلرجه خلق ، بو قوجه‌مان ستونلر ، بویوکسك قبه ، بوطوپ قندیللر ، بوکور سسلر بنم مینی مینی روحم ومینی مینی جثه‌م ایچون او قادار بویوك ، اوقادار آغیر و مدهش کلیردی‌که عادتا أزیلدیکمی ،

بر قرنجـه کبی چیکنه‌نوب بیتـدیکمی حس ایدر ، قورقار ، صوقولور وبعضاً‌ده اویوردم .

آه ، بویله ، دین وعبادت ایچنده ، عنعنه‌لره باغلی بویومك نه خوشدر ... ناصل شعشعه‌لی ماضیلر بزی مملکتمزه باغلار وهرخاطره بر صیزی کبی یوره‌کمزی یاقه‌رق وطن سـه‌وکیسنی ودین مربوطیتنی ایچمزده صاغلاملار ... حالبوکه ، آرتق بابالر یاورولرینك اَلنـدن طوتوب سلیمانیه‌یه تراویحه قدر کیجه‌سی آیا صوفیه‌یه کوتورمییورلر ، دینمزك عظمتنی کوروپه ذهنلره نقش ایتمیورلر . نه دیمه‌لی ؟ آغلا چشمم ، آغلا ، دورما !

*
* *

رمضانده بر کیجه‌ده ، بنی پك سوه‌ن رجالدن برینك قوناغنه افطاره کوتورورلردی ، طوپه بش قاله قاپیدن کیردك ، دائما بویله ، حسـابلی کلمك عادتدی . اوشاقلر همان قوشـوب بزی یوقاری قاته چیقاررلردی . خانه‌صاحبی زیارتمدن ممنون اولوردی ، فقط ، اوروج کیفی ، بومسرتی بیلدیرمز ، تشریفاتله ، رسمیتله آیاغه قالقار :

— شویله بویوریکز شویله تشریف ایدیکز ؟

دییه باش کوشه‌ده یر کوستردی . هرکس تسبیح چکردی ، لاقیردی اولمازدی . اوداه‌کی ساعتلرك طیقیردیسی نه جانلی ، نه قوتلی ایشیدیلیردی .. دیرکن ، بردن ، جاملری زینغیرداته‌رق طوپ پاطلادی ، ینه تشریفاتله یمکه اوطورولوردی . شوندن ، بوندن قونوشـورلردی ، فقط هنوز بملّه حسبحـال و ملاطفه صـیراسی کلمزدی . قهوه‌لر ایچیلیر ، نمازلر قیلینیر ، تکرار

قهوه‌لر ایچیلیر ، نمازلر قیلینیر ، تکرار قهوه‌لر گتیریلیر واوندن صوکراده مسافرلرك چوغی چکیلیردی . آرتق صالونده درت ، بش ذات ، صمیمی واسکی دوستلر قالیردی ، کلسین بتمام محبت ... غالبا کندیمه خاص ، خوش ونشئه‌لی برطرز مصاحبتم واردی‌که هم او صاحبی ، همده مسافرلری پك زیاده متلذذ اولورلردی . اوزماندن شعره ، ادبیاته مراقم اولدیغی ایچون هپسی‌ده کاتب وعالم اولان بو آداملر بکا شعر اوقوتورلردی ، هیچ اونوتمام شناسینك بر توحیدی واردی ، تمامی خاطرمده قالمامش اما ایچنده‌کی « ... الامکاندر اولاماز » کلمه‌لرینی نه‌دنسه دوغرو تلفظ ایده‌مزدم وبونی هر تکرارمده سامعین ذوقلرندن بایلیرلردی . بو اثناده ساعت اوچی بولوردی ، تیاترویه کیدیلیردی . بن اوزمانده ، جانیلر ایله دیدیشن معصوم روللرینه عاشقدم !

شیمدی نرده بویله چوجوقلرله حسبحالدن ذوق دویان یاشلیلر . . . یاشلیلرك درد ، قساوت باشلرندن آشمش ، نه رمضانده ، نه بایرامده چکه‌لرینی بیچاق آچمیور . نه دییه‌لم : آغلا چشمم ، آغلا ، دورما !

*
* *

ایشته چوجوقلغمك رمضانلرندن بویله طاتلی وجانلی خاطره‌لر ذهنمده نقش اولوب قالمش ... یا ینه رمضان ایچنده صوکنه دوغرو ، البسه آلمغه کیدلدیکی کون ... یا بایرام صباحی ؟ آه ، بونلری بکا هیچ خاطرلاتمایکز ؛ بن ینه شرقیمه دونه‌یم :

— آغلا چشمم آغلا ، دورما !...

ضابطه خبرلری

بنم فکرمجه غزته‌لرك اوقونمغه أك لایق ، اکلنـدیرمکه أك مساعد ، تدقیق وتتبعه أك محتاج ، خلاصه اهمیتی أك حائز قسمی نه باش مقـاله‌لری ، نه سـیاسی خبرلری ، نه حکایه‌لری ، نه‌ده مزاحی پارچه‌لریدر . ضابطه وقوعاتی آلتنده هانی دردر ، بشر سـطرلق غایت بسیط ، غایت عادی کورونن بعض حوادثلر واردر قضا ، ضرب ، جرح ، منازعه ، سرقت ویانکسیجیلك کبی . . . ایشته بنم ، مسـاعد زمان بولدقجه کمال جدیت و کمال ذوقله اوقودیغم قسم بوقسمدر . بوقسم قوهٔ خیالیه‌سی وسعتلی اولان آدملر ایچون بیتمز توکنمز بر دوشـونجه زمینی ، بر حکایه کلیاتی ، والحاصل مثلی بولنماز برمطالعه‌وتدقیق‌ساحه‌سیدر. فجیع وکولونج بیك بر حکایه‌نك اوراده تخملری اکیلیـدر ؛ بو تخملر خیالکزك حرارت وایشـیغیله بولوشونجه درحال تنبته فیلیزلنمکه ، چیچکلنمکه ، میوه ویرمکه باشلارلر ، برقوجه‌رومان اولورلر . فقط دیدیکم کبی بونك‌ذوقنه وارا بیلمك ، بونتیجه‌یی ألده ایده‌بیلمك ایچون ساده‌حروفاتی دکل ، سطرلرك آراسنی‌ده اوقویه بیلمك ، کوزیکزك اوکنده تجسم ایتـدیره‌بیلمك ، بو اقتداری ، بو استعدادی ، بوفطری خاصه‌یی حائز بولنمق لازم کلیر . یوقسه سزك ایچون بوستونلرده‌ده دماغاً یملنه‌جك هیـچ بر غدا یوقدر . حالبوکه اوراده ، ضـابطه خبرلری فصـلنده

مملکتك طبایع واخلاقنی ، عادات وعنعناتنی ، استعداد ودرجهٔ ذکاسنی ، خلاصه بوتون قیمت وماهیتنی اوکرنمك قابلدر . او فصل ، أك سفلی احتراصلری ، أك عادی احتیاجلری ، أك بایاغی احتساسلری ، آبداللقلری ، شناعتلری و مزیتلریله ، یعنی هرشیلریله بربرلرینی ایصیران ، اینجیتن ، ییین ، یاخودده ،سون، قیصقانان ، بسلهین قوجه بر خلقك خلاصهٔ حسابیه‌سیدر .

ضابطه خبرلری بوکیزلی کوشه‌لره چه‌وریلمش اولان بر فوطوغراف ماکنه‌سنك ضبط ایتدیکی جاملردر . بونلری دماغکزك قارانلق اوداسنده قوهٔ خیالیه‌کزك بیاض لکننه‌صوقه‌رق فکری وذهنی اجزالرله ییقامق ، حاضرلامق وصوکراده بویولتمك اقتضا ایدر . ایشته بن غزته‌لرده‌کی کوچوك خبرلری بویله ، عملیه‌لردن کچیره‌رك دائما بویولتیر ، اویله اوقور ، اویله سیر ایدر واوندن دولایی غایتله شایان دقت ، شایان اهمیت اکلنجه‌لی و استفاده‌لی بولورم . سزه ، ایسترسه‌کز ، بعضی مثاللرله‌بوادعامی اثبات ، بوذوقمی‌ایضاح ، بوطرزی تسلیم‌ایده‌یم:

بر هفته‌دن بری بیریکمش نه قادار غزته وارسه ، تورکجه ویا فرنکجه ، آلوب هله شو قارشیمه کچیکز ... برده جیغاره یاقیکز ، آرزو ایدرسه‌کز بر قهوه‌ده ایچمار لایالم ، ذهنکزی طوپلامش اولورسیکز ، اوندن صوکرا لاعلی‌التعیین برغزته‌نك (ضابطه وقوعاتی) ویا (کوچوك خبرلر) ستوننه‌کوز کزدیره‌لم. حتی أك اهمیتسزندن باشلایا بیلیرز :

« جام تمیزلرکن — قوزغنجقده مقیم تجاردن نسیم‌افندینك خدمتجیسی ره‌بقا اولکی کون اوست قات جاملری تمیزلرکن

موازنه‌سنی غائب ایتمش و سوقاغه دوشه‌رك وخیم صورتده جریحه‌دار اولمشدر . »

شیمدی سز بکا : « بونده شایان اهمیت نه وار ، بونك نه‌سی توسیع ، نره‌سی توضیح اولنابیلیر ؟ » دیرسیکز . فقط ، بکا کوره بونده ، بوهیچدن وقعه‌جقده ، شو قضاده بیله بر تخیل زمینی موجوددر . کوزیمك اوکنه اولا قوزغنجقده‌کی بر موسوی أوینی کتیریرم ، پاریل پاریل یانان قوجامان جاملری ، ینه پاریل پاریل قاماشان قاپی طوقماقلری ، پنجره‌لر آردنده اوطوران بوم بوروشوق صوراتلی کورکلی عجوزه‌لری و چیل یوزلی ، اوموزلری آتقیلی ، بویونلری قورده‌لالی قیزیل قیزلریله ... صباحلین أوده تمیزلکه قرار ویرلمشدر وره‌بقا ، اون اوچ ، اون درت یاشنده بر چلیمسز یتیم ، بر معتاد جاملری پارلاتمغه مأمور ایدیلمشدر . آه بو ره‌بقانك حیاتی ... دوروب دیکلنمه یوقدر ، ایکی عصرلق خراب أوی تاوانلرندن بودرومنه قادار تمیزله‌ین ، یمکی پیشیرن ، مسافرلره لیکور کتیرن ، چماشیرلری ییقایان ، اسکله‌دن پاکتلری طاشییان ، هپسی اودر . ایشته شیمدی ، ألنده پاچاورالر ، آیاقلری چیپلاق ، ییرتیق بلوزینك آلتندن وجودینك یریر بیاضلقلری کورونه‌رك پنجره‌یه‌طوتونمش ، سوقاغه صارقیق چالیشیور ، یاشلی مادامآ باشنده :

— براز دها یوقاریسنی ، دییور ، چرچوه‌نك کنارینی ...

ره‌بقا یتشمکه چابالییور ، بر آیاغنك اوزرنده ، صول قولیله پروازه طوتنه‌رق اوزانییور ، اوزانییور ، و اوغالییور .

مادامآ ایسه دائما مشتکی :

— اولمادی ، دییور ، داها یوقاریسی !

ره‌به‌قا بر آزدها اوزانییور ، بر غیرت دها کوستریبور ، تام اویره بزینی اولاشدیررکن ، ناصل اءلویور ، اونی کندی‌ده آکلامییور ، بردن وجودینی بوشلقده اوچار بولویورو (پات !) دییه بوزوق قالدیرملره یام‌یاصی دوشویور . آرتق سزیهودی أولرنده فریادی ، تلاشی تخیل ایدیکز . بوتون أو قاپیلری آچیلییور وقادینلر باغریشه هایقیریشه سوقاقلره اوغرایور . پولیسلر ، دوقتورلر ، آغلاشمه ، مناقشه وبو هرج و مرج اورته‌سنده بر تسکره ، ایچنده ره‌به‌قا ، قانلره بوغولمش ، صاپ صاری ، کیدییور ... بر تمیز جام اوغورنده ، بر تیتیز قادینه قربان !

ایکنجی بر فقره :

« ایچکی محبتی — طاطاولالی پترو دون غلطه‌ده بر میخانه‌ده آلقو وقسطی نامنده‌کی ایکی آرقداشیله راقی ایچرکن تهوره کلمش و آلقویی اوموزندن ، قسطی‌یی باجاغندن سوسطالی بر چاقی ایله جریحه‌دار ایتمشدر . آلقونك یاراسی تهلکه‌لیدر . »

بو ماجرا دخی درحال کوزیمك اوکنده جانلانیر : اوچ پالیقاریا بربرلرینه یان سوقاقده‌راست کلیویرمشلردر . « برشیشه آتالم ! » تکلیفیله هانی اوکنده بالق قزارتیلان لوش ، رطوبتلی ، دار وباصیق میخانه‌لر واردر ، اونلردن برینه دالمشلردر . پترو یاغلی صاچلری قیوریم قیوریم وصیر صیقلام طارانمش ، چوخه جاکتلی وچارپوق اوموزلی بر سرسری ، شیشه‌لرك بشنجیسنه دوغرو بسبتون چارپولمش ، یا وه‌نیزه‌لوس ، یاخود پاپولاس کبی

براسمه آتمغه، طوتمغه، سوووب صایمغه باشلامشدر. اوبرلری معترضدر . ماصه‌یه یومروقلر ووروله‌رق ، بارداقلر قیریله‌رق مناقشه متمادیاً آرتمقده ، آواز آواز هایقیریلمقده‌در . بو اوچ روم ده‌لیقانلیسنك پرچملری آلنلرینه دوکوله‌رك ، اللری هواده دوکونه‌رك کفرلری جاملری زینغیرداته‌رق مناقشه‌لرندن نجیع وکولونج نه اوله بیلیرکه... دیرکن آلقو یرندن فیرلایور، قسطی اوکنه کچیور ومیخانه‌جی قوشوب یتیشنجیه قدر بر :

— بره آمانك قیبدی بکا ...

فریادی، برقان فیسقیه‌سی ... صوکرا فریادك ایکنجیسی.. ده‌وریلن ماصه‌لر ، قیریلان شیشه‌لر ، برهجوم ، « طوتیك ! » صدالری، هرکسك اوستندن آتلایوب قاچان بر آدامله یره‌ییغیلان ایکی یارالی ! ضابطه‌سی ، محکمه‌سی ، حکمی وحبسی ، تا ایکی سنه سورن وایکی سنه بواوچ آدامله اوچ محله واوچ عائله‌یی دیدیشدیروب دووشدورن هیچ یوقدن بر وقعه !

اوچنجی برخبر :

« قیز طاشنده ساکنه زیبا خانمك یانغین یرندن کچرکن اوکنه چیقه‌رق اوزه‌رینه هجوم ایدن آقسرایلی عبدی ورجب دردست اولنمشلردر . »

بوقیز طاشی ساکنه‌لرندن زیبا خانم اوتوزینی کچمش، درت بش قوجه‌دن بوشانمش ، فقط جیوه‌لك یورویشیله قالچه‌لرینك دولغونلغنی محافظه ایتمش برخاصبه‌در. اوزرنده سیاه غرون چارشاف، آیاغنده بیاض چوراب وصاری اسقارپین، یوزی بویالی وپچه‌سی اینیك محله قهوه‌سنك اوکندن کچدکجه عبدی ایله رجب بر برلرینه اشمار ایتمشلر :

— ایلك قحبه‌سی ! بزه آوورت زاوورت ایدییور .

دییه قیزمشلردر . اویله‌یا قولتوقجینك اوغلنه التفات، بونلره حقارت ... نه حقی وار ؟ اوصولجه‌جق یرلرندن قالقوب تعقیبه باشلامشلردر . زیبا خانم بو تاثیرندن ایچین ایچین ممنون قیریته وکوله اوکده یورورکن بونلرده کریده بیق بوکوب یانپوری یانپوری کلییورلر . ایشته بر دار سوقاق ، بر یقوش ، برسبیل اوندن اوته‌سی تا ده‌کیزه قادار یانغین خرابه‌لری ، هم‌ده تنهامی تنها .. عبدی سلاح دوشکونی ، بوینه آرقداشنه :

— شو قامایی ایکی کوره‌کنك اورته‌سنه صاپلایه‌یم‌می ؟

دییور ؛ اوبری صلحپرور :

— هله بر قونوشالم ، اویوشورز بلکه ...

فکرنده ... اوقدر یاقلاشییورلرکه بیقیق باجالرك آراسنده کلن روزکار دالغه‌لری قادینك پله‌رینی هوالاندیردقجه آرقه دوکمه‌لری دوشوك قیرمیزی بلوزك آلتندن صرتنك بیاض پارچه‌لرینی کورویورلر . دیرکن اوزاقدن بر پوطورلی آدام کورونویور ، اوزاقلاشییورلر .. تکرار کلیورلر وبومنوال ایله داها بر خیلی یورویورلر . کیمسه نه یاپه‌جغنی بیلمیور . فقط آرتق خرابه‌لر بیتمك اوزره ... بو ، نه قادینك ، نه‌ده‌ارککلرك ایشنه کلیر ، بردن زیبا خانم دونویور :

— عیب دکلمی سزه، محله دلیقانلیسی اولاجقسیکز ، بندن نه ایستیورسیکز ؟

نه‌می ایستییورلر ؟ برآغزقالابالیغیدر کیدییور ، قارشیلقلی تحقیرلر ، دها صوکرا صولت ، فریاد ، امدادجیلر ، اهالی ،

پولیسلر ، قاراقوله مواصلت وسائره . . . بر اینجیر چکرده‌کی دولدورمیان بو تعرضك محله‌یی اوچ آی آلت اوست ایدن بر تأثیری ، بر دیدی قودیسی واردر !

دیکر بر حوادث :

« امیرکانده مقیم آصف افندینك کریمه‌سی وصفیه خانم قومشوسی جودی بکله ازدواجنه عائله‌سنك موافقت ایتمه‌مسندن متأثراً سرور ایچمك صورتیله انتحاره تصدی ایتمش ایسه‌ده وقتنده خبر آلینه‌رق برموت محققدن تخلیص اولنمشدر . »

بودرت سطرلق خبرك سز بوتون صفحاتنی هله بر تخیل ایدك ... وصفیه خانم ، سیم سیاه کوزلی ، ایپ اینجه قاشلی صاری ، صولغون ، شاعره بر مکتب طلبه‌سی ... هنوز اون دردنده ، فقط نه رومانلر اوقومامش ، نه شعر کتابلری ازبر ایتمامش که .. معیشتك دارلغی ، عائله‌نك صیقینتیسی ، او احتیاجلر او مشکلات ، هیچ بری اومورنده دکل ، دکیزله صبحاللر ایدییور ، مهتاب ایله هم بزم ، قوروده چیچك طوپلایور . عاشقانه قارت پوستاللر قوللکسیونی یاپیور . ایشته تام بو اثناده جودی بك قارشیسنه چیقییور ... هنوز تحصیل ایله مشغول ، اوچ سنه صوكرا قاپدان اوله‌جق ، او بحریه قالپاغی ، او کتن جاکت وبول پانطالون دینج ، کوربوز اندامنه نه‌قادارده یاراشیور ، کونشده قیزارمش او طاتلی رنك ، او دەرین ، عالمانه باقیش ، اوجدی طورلر نه قادارده جاذبه‌لی وتأثیرلی ... ایلك تصادفلر ایلك تبسملر ، قوروده ایلك تلاقی ، پوست رەستانت ایلك مکتوب ، بوتون بونلر ، بونلرده‌کی هیجان ! صوکرا دویولما

کیفیتی ، غائله غوغالری ، آغلامه‌لر ، ممانعتلر ، تصورلر ، تصمیملر وأك نهایت (آه !) لر ، (اوف !) لرله دولو صوك مکتوب ، زهر پاکتی ، اوبربارداق صو وأك صوکراده صانجیلر قیورانمه‌لر وئولومك صوئوق تماسلری ... هپسنی بر ذهنکزده بویولتیکز ، خلجانه قاپیلمامق ، آجیامق و آوونمامق قابیلمیدر ؟

ایشته ظن ایده‌رمکه ، بو برقاچ مثال سزی کافی درجه‌ده ارشاد وایقاظ ایده بیلمشدر ... بن ضابطه خبرلرینی بومه‌تود اوزه‌رینه اوقورم وپك متلذذ ، پك مستفید اولورم ؛ سزده تجربه ایدیکز ، بو بادهوا خیال سینه‌ماسندن هرحالده ممنون قالیرسیکز !

دوغروسی هانکیسی ؟

دون صباح اویانجه قاپالی پانجورك آردنده کورپه بر کونشك ایچری دولمق ایسترکبی هر بولدیغی دهلیکدن اودانك قارانلقلرینه کوموش بر بورغو اوزاتدیغنی وهلزونلر یاپهرق کولکهلری دهلمکه چالیشدیغنی کوردم . همان قوشدم ، بالقونك قاپیلرینی آچدم . کوز قاماشدیریجی ، جوشغون و طاشقین بر آیدینلق درحال هرطرفه صاریلدی واوقادار فضله ، کسکین بر ایشیقله اودایی و اشیایی قاورادیکه بر مدت اطرافمده هیچ برشی کوروﻧﻤز اولدی ؛ صانکه باشمك اوستنده براشتعال اولمشدی ، کوزلریمی قاپادم سرسملهشهرك ، بولندیغم یرده ، حرکتسز بکلهدم. صوکرا ، یاواش یاواش ، کیرپیکلریمك کولکهلری آلتندن باقیندم : نه شعشهلی بر بهار صباحیدی ، هم بوکون بهارك برنجی کونی ، نوروز ایدی ، پاریل پاریل کونشی ، یم یشیل قیرلری، دورغون دهکیز ایله تام بر بهار صباحی ، تام بر نوروز ! فیالواقع کونش او جوشغون ایشیقلرینه رغماً هنوز داها پك حرارتسز ، پك نفوذ سزدی ؛ یشیللکلرده قاباروب طاشمغه باشلامش بر فیض داها یوقدی ودهکیز پاریلتیسی آلتنده هنوز صوئوق دورویور، انسانه صولرینه یاقلاشمق احتیاجی ویرمیوردی ، فقط کوك بولوطسز ، یرلر ویوللر قورو ایدی ؛ قیشدن اثر قالمامش ، قیش صیبریلوب کیتمشدی .

بالقونك سپرلرینه دایانوب ، شیمدی ، اوزون اوزون ، کیفلی کیفلی بو بهار صباحنی سیر ایدییوردم . کوزلرم ، نه‌دنسه ، کیتدکجه ایلری‌یه ، کوردیکم یرلرك اوته‌سنه ، آناطولی‌یه اوزانییور ، خاطرمده آنادولینك بهارلری جانلانییوردی . ذاتاً بهار سیاحت وسیران دمیدر ؛ بن نه زمان بویله ، بر صباح بهارله قارشیلاشیر وهواده بهاری بولورسه‌م درحال کوکلمده بر یولجیلق آرزوسی دویار ، اوزاقلره آتیلمق وطبیعته دالمق ایسترم . ایشته بو سوقله آنادولی یوللرینی و آنادولینك بهارلرینی دوشوندم و کندیمی بیلمه‌دیکم ، طانیمادیغم یابانجی دیارلرده ، کروانلره قاتیلمش ، اوزون اوزون کیدر تخیل ایده‌رك بر ذوق ، بر تسلی بولدم . بو اثناده دوشوندم‌که آنادولی الآن بزده تصویر ایدیله‌مه‌مش ، آنادولی سیاسی جریانلردن اوزاق بر صنعتکار کوزی وصنعتکار قلمیله حالا آکلاتیلامامش ، حالا آنادولی فکر وصنعت آداملرینه جدی ، علمی بر موضوع تشکیل ایده‌مه‌مشدر . عجبا نه زمان آنادولی‌یی سیاسی احتیاجلره کوره اُلمزده ایسته‌دیکمز بیچیمه صوقمقدن واز کچه‌جکز ، اوکا قافامزه کوره معنی ویرمك عادتنی بیراقه‌رق بو اوز وطن دیارینی حقیقتده‌کی معناسیله دوس دوغرو کوره‌جك وکیمسه‌یه یارانمق ایچون دکل ، بیلمك وطانیمق ایچون تدقیق ایده‌جکز ؟

زواللی آنادولی ! سیاست ایجاب ایدییور ، برطاقم نفوذلی آداملر ایستیور دییه سنی مدح وثنا مودا اولدی . سنی مدح وتقدیر بوکون مسند ومنصب مردیوه‌نی ... قصیده‌لر ، شعرلر ، حکایه‌لر ، مقاله‌لر هپ سکا دائر ، سندن باحث ، سنك شان

وشرفك ایچون ... ذملرده بویله‌یا ، بر فرقه‌نك سکا استنادی بر قسم خلقك سکا علیهدارلغنی ایجاب ایدییور ، خلاصه سن سیاسی بر مقصد ، بر آلت اولدك ، اورته‌ده چه‌وریلوب ، چیکنه‌نوب دورویور ، آنجق سیاسة سرمایهٔ بحث ومقال اولویورسك ! عمرنده ایزمیتی کچمه‌مش وقاواقلری آشمامش نه‌شاعرلر توره‌دی‌که بیلك بر شعر یازه‌رق کویا سنی تصویر ایتدیلر . . کوی نامنه یقه‌جقله آق بابادن باشقه‌سنی بیلمه‌ین نه‌ناثرلر چیقدی‌که‌بیلك برحکایه‌یازه‌رق سنی‌بزه تفهیمه‌یلته‌ندیلر ... باش مقاله‌لرده بویوك سیاسیلریمز (آنادولی‌نك مقصدی) ، (آنادولی نه‌ایستر ؟) کبی شاتافاتلی سرلوحه‌لر آلتنده ستون ستون بزه سندن بحث ایتدیلر ؛ او سیاسیلرکه هنوز بروسه‌یه کیده‌مه‌مش ، یالوه‌یی کوره‌مه‌مشلردر . . . خلاصه بیلمینلر ، طانیمیانلر سندن او قادار چوق دم ووردی ، اویله مدحنده ویا ذمنده بولندی‌که طانییانلر بیله شاشیردی ، شاشقینه دوندی .

سن سیاستك مغدوری اولدك !

اویازیلره باقه‌جق اولورسه‌ق آنادولی‌یی کاه برقورسیقه کبی انتقام مملکتی فرض ایتمك لازم : آنادولیلی ، الٔنده مارتین ، بسا پیشنده داغدن داغه قوشویور ومتریسلر قوروب قبیله قبیله مالیسورلر کبی بربریله جنك ایدییور . دره ایچلری نعشلرله وداغ باشلری طاپانجه سسلریله دولو ... حتی قادینلر بیله بر سلاح ، چیزمه‌لری چکوب فشنکلکلری قوشانمش ، ارکك قیلیغنده کزییورلر و :

— انتقام ! انتقام !

دییه نعره آتوب دیش غیجیرداتییورلر .

ینه اویازیلره کوره آنادولی کاه خیالی بر بلده کبی چیچك وشعر مملکتی : یاز قیش وادیلرنده منکشه‌لر آچیلیور ، کالر فیشقیرییور ، یاسمنلر ولاله‌لر سرپیلییور وبونرك اورته‌سنده بول اطلس شالوارلی، دار ایپك یلکلی شوخ قیزلر، اوموزلرنده دستیلر وباشلرنده چلنکلر آهسته آهسته ، تورکیلر چاغیره‌رق کزییورلر وچشمه باشلرنده دوروب یاووقلولریله ساعتلرجه عشق وسودا حسبحاللری ایدییورلر . . . هواده کوکرجینلر اوچویور ، آغاچلرده بلبللر اوتویور، دره‌لرده غوغولریوزویور، داللره کله‌بکلر قونویور وبوعشق پرده‌سی اوکندن چیفتر چیفتر سوکیلیلر التهیلر اوقویه‌رق وجد واشتیاق ایچنده کچوب اورمانلره دالییور !

ینه او یازیلره باقارسه‌ق آنادولی قحط وغلا دیاری : بر دری ، بر کمیکدن عبارت قالمش قدید بر خلق، چیریل چیپلاق صحرالرده دولاشییور و آغاچ کوکلرینی کمیره‌رك قووقلرده وحشی مخلوقات کبی یاشییور ویول کنارلرنده آجلقدن دوشوب ئولویور. اوراده نه‌بر نشئه‌لی صحبت ، نه‌بر شرقی ویا چالغی سسی ، نه بر عشق وخولیا ... دامله سوروسورو بایقوشلر تونه‌مش لاینقطع ئوتویورلر وداغ تپه‌لرینه غاغه‌لری قانلی طوق قارتاللر قونمش ، متمادیاً کمیك وجسد چکیشدیرییورلر . باشدن باشه فریاد ، ناله وافغان !

حالبوکه ینه او یازیلرده اوقویورز ، آنادولی بوللق، برکت وطوقلق مملکتی : باجالر کیجه کوندوز تو تویور ، قازغانلر

وتجره‌لر دائما قایناپور، بقلوا، بوره‌ك تپسیلری دیزلمش، هندی وقوزی دولمه‌لری ییغیلمش، خلق سینیلر اطرافنده وقتنی طعام ایله، اطعام ایله شکمپرورانه کچیرییور ومعده‌سندن باشقه هیچ بر شی دوشونمیور!

فقط بر باشقه قسم محررلر ایسه آنادولی‌یی علل واسقام قطعه‌سی عد ایدییورلر: صیتمه‌دن بکزلر صاپ صاری، دالاقلر شیش، کوزلر چوقورده، فرنکیدن برونلر دوشمش، ورمدن جکرلر پارچه‌لانمش، هرطرفده خسته‌لر ییغیلمش، ایکله‌مه‌لر، آهلامه‌لر، تابوتلر ومزارلر ... معاذاه آیاغکی باصسه‌ك همان سن ده یاقالانوب هفته‌سنه یووارلانوب کیدییورسك!

اما بر باشقه نوع مقاله‌لره کوره آنادولی ذوق وصفا دیاری: عشرت تپسیلری قورولمش، مشعله‌لر یانمش، اورته‌ده چنکیلر بر ته‌وییه زیل‌دوودیور، برته‌وییه‌ایچیلیور، اویناتیور، ووروولانلر، ووروشانلر، خلاصه بر سفاهت، بر رذالتکه مثلی کوروله‌مش، شوق، ذوق، صفا واکلنجه‌دن خلقك باشنی قالدیرمغه وقتی یوق!

هانکیسی دوغرو؟ ایشك اصلی نه؟ هانکی برینه ایناناللم؟ ایچندن چیقیلیر ایش دکل‌که... ایشته شاعرلرله محررلرك تخیلاتی بودرجه بربرینه ضد! سیاسیلر بزه کلنجه، اوده باشقه بیچیم:

بر قسمنه نظراً آنادولی خلقی حربدن بیقمش، بزمش، صلحه، صلاحه جان آتییور، نه‌بهاسنه اولور ایسه اولسون آلنده‌کی سلاحی قیروب اوراغه صاریلمق، تارلاسنه، باغنه‌دونمك ایستییورمش؛ «الویرر عسکرلك، الویرر حرب وضرب حکایه‌سی

وظفر نهائی ترانه‌سی !.. » دییور و آنجق جبراً، قهراً جبهه‌لره کیدییورمش ... فقط بر قسم سیاسیلر ایسه : خایر، دییورلر، آنادولی خلقی کوکره‌مش، کوپورمش برر آرسلان، (حرب ایسترز ! جنك ایسترز !) دییه هایقیرییورلر وطاقم طاقم سلاحلانه‌رق جبهه‌لره قوشویورلر . . . اوکلرینه کچییورز ، بیراقسه‌ق ایرانی ، تورانی چیکنه‌یوب کچه‌جکلر و « داهاده وارمی؟ » دییه صوراجقلر. قادینلربیله جنك عاشقی: صاچلرینی کسوب ارکك قیلیغنه کیرییورلر وکوکللی یازیلوب اوك صفده حرب ایدییورلر . آنادولیده بر سس وار :

— یاشاسین حرب !

بونك‌ده هانکیسی دوغرو ؟ هانکیسنه ایناتمق لازم ؟ بیلن، آکلایان یوقکه ... بر آنادولیدر طوتدورمیشز، فقط اصلی نه‌در هیچ بریمز فرقنده دکلز . بر آغز غلبه‌لکیدر کیدییور ، کیمی فیض وبرکتندن دم وورویور ، کیمی قحط وغلاسندن . . . کیمی ذوق وصفاسنی آکلاتییور ، کیمی یأس وفلاکتنی . . . کیمنه نظراً بر کلستان ، کیمنه کوره ایسه سفالتکاه ... بری جنکاور مملکتی‌دییور، بردیکری صلحپروران!

اللهم ! بزی دوغروسنه نه‌زمان آکاه ایده‌جکسك؟ بوسر نه‌زمان منکشف اوله‌جق: یوقسه آنادولیده‌بویله کورولتویه‌می کیده‌جك ؟

بر کوچوك فاجعه

کچن کون ، یولده کیدرکن ، زهرلنمش بر کوپکه راست کلدم ؛ باجاقلری کهریلمش ، وجودی قاص قاتی، تویلری ئورپره ئورپره جان چکیشییور ، صوك نفسنی ویرییوردی . بوتصادف بکا سینوبده کچن بر مماثل وقعه‌یی ، آجیقلی بر کوپك ماجراسنی خاطرلاتدی ؛ ایچم صیزی ایله دولدی . ذاتاً کوپکلره قارشی برضعفم ، شدتلی برمراق ومحبتم واردر . یانمده انساندن زیاده برکوپك آرادیغم وبرکوپك کوزندن ، انسان نظرلرندن فضله محبت وتسلی بولدیغم چوقدر . خسته ، سقط ، آج کوپکلره دائما یوره‌کم ئوزوله‌رك ، بویوك بر رقتله باقار ویانلرندن یاردیم ایده‌مدیکمه مأیوس ، کوزم آرقه‌ده ، وجداناً معذب ، اویله ، اذا ایچنده ، مرحمتدن طاشقین آیریلیرم . . . فقط هرسفیل هرخسته وسقط آدام اوزرمده عینی تأثیری یاپماز ، مرحمت ورقت دامارلریمی قابارتماز ؛ لاقید ، حتی بر آزده قیزغین کچوب کیتدیکم چوقدر. بومحبتك اسبابنی آراشدیرمغه بیله لزوم حس ایتمم؛ انسان برسببله‌می سوه‌ر؟ بن حیواناتدن کوپکی، چیچکلردن قرنفیلی ، آغاجلردن کیرازی ، میوه‌لردن قاوونی ، قوشلردن قومرویی ، اوتلردن یونجه‌یی ، بوجکلردن قرنجه‌یی، سبزه‌لردن اسپناغی سوه‌رم ... نه‌دن ؟ نه بیله‌یم ، ایشته اویله ، فرقنده اولمیه‌رق سه‌ویویرمشم ، بویله مقدرمشده اوندن ! مع مافیه

انسان هرسوکیسنه مطلقا برسبب بولمق لازمکلیرسه قولای ... البته برچیقار ، اویار جهتنی بولور . مثلا قرنفیل ایچون قیورـ یملرندەکی شوخلغی ، رایحەسندەکی بهاری ایلری سورەر ؛ کیراز آغاجنك داللرندەکی تناسبی ویاپراقلرندەکی موزون وجانلی شکلی مدح ایدر ؛ قاوون قوقولی ، معدوی وهاضمدر دیر ؛ قومرونك قیریلوب دوکولەرك ، نازلی نازلی یورویشنه مفتون اولدیغی سویلیر ؛ بونجەنك قویو یشیللکنی وقیوراقلغنی سبب ترجیح اولەرق کورور ؛ قرنجەیی معاشرت وتشکیلات اعتباریله شایان تقدیر بولور ؛ اسپناغكدە یومورطەلیسندەکی چاشنی ولذته بابیلدیغنی ادعا ایدر ، خلاصه برویاچوق اسباب بولور چیقاریر . حالبوکه سز قرنفیلی عادی کوره بیلیرسیکز ؛ کیراز آغاجنك کولکه یاپمادیغنی ایلری سورەرسیکز ؛ قاوون معده بوزار ، قومرو چیبلاق قافالیدر ، بونجەسویمسزدر ، قرنجه خودبیندر ، اسپناق بوبرەکلره مضردر دییه بیلیر وعلیهده داها بر چوقده دلائل ذکر ایده بیلیرسیکز . ایشته کوپك ایچونده بویلەدر ، بن مدحنده صحیفەلر یازا بیلیرم ، سز ذمنده ستونلر دولدورا بیلیرسیکز . بناءً علیه فرنکلرك دیدیکی کبی « طبیعت ورنکلر مناقشه ایدلمز » ، بز وقعەیه کچەلم . فقط داها اول ، استطراد قبیلندن شونیدە سویلەیەیم : وقتیله اون سنه قادار اول ، بن بلدیه باش کاتبلکنده ایکن برکون اودامه ملعونچهرەلی بر آدم کیردی ؛ یوزنده او درجه میمنتدن اثر یوق وناصیەسنده او قادار علویت وانسانلق مفقود ایدیکه بلااختیار برمده دوکه قالدم ، بیلدیکم وتعریفنی ایشیتدیکم نه قادار مضر ، قورقونج

وخونخوار حیوانات وارسه بو آدم اونلردن داها آزیلی ، داها قان دوشکونی ، داها مخوف کورونیوردی . مکرسه استانبول کوپکلرینی اتلافه مأمور ایمش، دائره‌دن زهرلی أتلرینی ایسته‌مکه کلمش... آه،اوزهرلی پارچه‌لردن برینی بن‌بو آدمه ناصل آجیمه‌دن، صوئوق قانلیلقله، وجدانی بر وظیفه یاپار کبی یوتدورابیلیردم !

أوت ، سینوبده ایدك . کونك برنده منفیلر قافله‌سنك آراسنه برده کوپك قاریشدی . قیزیل، کور تویلی، ذکی ، شاقراق ، سویملی بریاورو کوپك ... غالبا چوبان ایله سوقاق قیرمه‌سی ، فقط بر نادرهٔ حسن ! داها ایلك کونندن اویله یالتاقلاندی ، نشئه‌لندی ، صوقولغانلق وصمیمیت کوستردی . هرکسی کندیسنه بند ایتدی ؛ کمیك، شکر، اکمك خصوصنده هیچ برنقصانی یوقدی واوقشامه ، ئوپمه ، خوپلامه ، صاریلمه، دولاشمه کبی محبت جهتندن‌ده هردرلوسنه مظهردی. ایش‌سز، کوجسز بو بر قافله آدام اونك پیشنده دولاشییور ، واونکله کوکلنی اکلندیرییور ، اوزون ، صیقیجی منفا ساعتلرینی اونك ماسنارالقلری ویالتاقلانمه‌لریله چار چابوق ، فرقنده اولمیه‌رق ممنون‌کچیرییوردی. کوپك‌بر آیده قاپلانه‌دوندی؛ اویله یدیرمشلر، اویله بسله‌یوب باقمشلردی. هرنچه‌سی برقالدیرم طاشنی دولدورو- یوردی ، قیپ قیزیل ، پارلاق وقیوریم تویلی بر ایری یله ایله سوسلو اولان بوینی نه قادار قوتلی وباشی نه ایری ، نه مهیب دورویوردی . قارشیدن بردن بره چیقینجه قلبه دورغونلق وعقله زیان‌ویرمه‌مسنه امکان‌یوقدی. محقق‌که هرباقیشنده انسانك برقولنی ویا بر باجاغنی چکوب قوپارا بیلیردی ... فقط اودرجه

مونسدیکه شاقه ولطیفه‌دن باشقه برشی بیلمییوردی واو قادار انسان حمایه‌سنده یاشامغه آلیشقیندیکه هنوز غوغا وایصیرما نه‌در ، سیفتاح ایتمه‌مشدی . قور کبی پارلاق آلتون رنکلی کوزلری داها چوجوق، یاورو کوزیدی. درین برمحبت‌وامنیتله مسعود ومنتدار منفیلره باقیشی واردی . او یالکز برکیشینك مالی دکلدی ؛ هرکسك متساویاً سومکه، باقمغه ، اکلنمکه وکنز- مکه حقی اولویوردی وقرق کیشی ایجابنده‌اونی حمایه، ومدافعه ومحافظه ایچون بیرلشه بیلییوردی . قهوه‌لر هپ اونك مدحیله دولمش ، شهرتی قصبه‌یی طوتمشدی .

ایشته بواثناده سینوب بلدیه‌سی‌ده سوقاق کوپکلرینی اتلافه قرار ویرمشدی . بوخبر کوپکی سوه‌نلر وتصاحب ایدنلر آرا- سنده مدهش، أليم برهیجانی موجب اولدی . درحال حیوانك بوینه بر طاسمه طاقدیلر وصاغلام برزنجیرله کوتوروب اونی قایقخانه‌لردن برینه باغلادیلر . عینی زمانده درت کیشیلك بر هیئت‌ده بلدیه رئیسنی زیارت ایده‌رك کوپکلرینه دوقونلماسی حقنده رجاده بولندی ؛ اتلافه مأمور اولان قبطی‌یه‌ده صیقی صیقی تنبیه ایتدیلر :

— بریا کلشلق یاپارسه‌ك کوزیکی پاطلاتیرز ها ! دیدیلر .

هرطرفدن وعدلر وتأمینات آلندقدن صوکرا آرتق کوپکی اشکنجه‌یه صوقمقده معنی یوقدی . کیدوب قوییویردیلر. اوچ کوندر باغلی اولان حیوان بردلی کبی قایقخانه‌دن فیرلادی ، اولا اوزون ، اوزون ، باشنی آلا بیلدیکنه قوشدی ؛ صوکرا دوندی ، هاولادی ، زیبلادی ، سورتوندی ، یالتاقلاندی ،

بویوك برنشئه کوستردی. حیات اسکیسی کبی بیك درلو شطارتله
تکرار باشلامشدی . فقط اطرافده هرکزن کوپك لاشـه‌لری
طوپلانییوردی . (قاپلان) بوتون ذکا وفراستنه رغماً، باشنك
اوزرنده دولاشان وهم جنسـلرینی یره سرن فلاکتدن بی‌خبر
کورونویور ، یاتان ئولولری قوقلایوب کچییور ، اکلنجه‌سـنه
دوام ایدییوردی .

برکون قصبه‌یه بریکی ژاندارمه ملازمی کلدی. قارا، قوری،
دیك بیق ، ال آیینه‌سی مراقلیسی ، سـویمسز بر آدامدی .
صاچلرینی صیریل صیقلام ایصلاتیر ، تازه تازه طارار، بیقلرینی
قوزماتیقله یاغلایوب منکنه ایله قالبـه صـوقار ، زمانتی یانیق
چهره‌سنه وقاوروق بدننه چکی دوزه‌ن ویرمکله کچیریر ؛ خلاصه
هم منفیلرك ، هم یرلی اهالینك کوزینه باتاردی . کونده درت
دفعه ، صباحلری دائره‌سنه کیدرکن، اوکله‌ین دونرکن ، اوکله‌دن
صوکرا ینه کیدوب آقشاملین ینه عودت ایدرکن بزم قهوه‌لرك
اوکندن کچردی. فقط نه کچیش یاربی ؟ منفیلره بالخاصه عظمت
صاتمق ایچون اویله برقورولور ، دیم دیك ، سرت وخشین بر
وضعیت آلیردی‌که باشدن آیاغه قادار بسبتون عجائب ، ماسقارا
قوقلا برشی اولوردی . بز اونی ، هب بردن کوزلریمزی کوز-
لرینه دیکدرك مخصوص سیر ایدردك . بو قادار خصم کوزلرك
انعطافی اونی شاشیرتیر ، آیاقلرینی بربرینه دولاشدیرر، ایکیده
بر سنده‌له‌تیردی. بونی بیلن وبزم خشونتمزی سه‌زه‌ن (قاپلان)ده
او ، داهـا اوزاقدن کورونورکن یرندن فیرلار ، صـاتاشمغه
باشـلاردی . ایلك کونی کوپك کور سسیله بردن هـایقیروب

اوزرینه آتیلدیغی زمان ژاندارمه ضابطی قورقوسندن آزداها دوشوب ئوله‌جکدی . صوکرالری آلیشـدی ، بیلمیوردی‌که ایصیرمییوردی . فقط اونی منفیلر اوکنده کولونج ایدییوردی‌یا . هردفعه‌سنده قامچیسنی قالدیرمغه (خوشـت !) دییه باغیرمغه مدافعه وضـعیتی آلمغه مجبور اولویوردی . کونده درت کره قهوه‌لرك اوکنده بویله بر سیر واردی .

— هله یاپسین ... دووه‌رز ، وورورز !

دییه هایقیریشدیلر . ایچلرندن برعقللیسی ؟

— داها ایپـی کوپککزی او کچرکن بوش بیراقمایکز !

دیدی . دیدی اما بوتدبیره رعایتده کچ قالمشدق . ایرتسی کونی ، ایکندی اوزه‌ری ، هرکس قهوه‌لرك اوکنه دیزیلمش ، برآز سرینـلك آلییوردی ، (قاپلان) اوزاقدن کوروندی . قوشدی ، آیاقلریمزه سورتوندی ، دیزلریمزه چیقدی ، صیچرادی هاولادی ، بزی ، بر معتاد ، اکلندیرمکه باشـلادی . صـوك کونلرده بسبتون ایریله‌شمش ، آرسلانلاشمش ، مثلی کورولمه‌مش بر کوزه‌للك آلمشدی . او قوجامان ، مهیب باشـك اوستنده بومعصوم ، نشئه‌لی‌وکیفلی یاوروکوزلری نه‌لطیف‌دورویوردی!..

بردن (قاپلان) صـارصیلدی ، ایری ، ده‌رین بر نفس آلدی وهپمزك یوزینه قورقو واضطرابله دولو برنظرله اوزون اوزون باقدی . بو کوزلر کیتـدکجه فرسزله‌شـیوردی ووجود ئورپرمه‌لرله صارصیلیور ، کریلییور وچارپیلییوردی . هپ بردن باغیریشدق :

— زهرله‌مشلر !

أوت زهرله‌مشـلردی . (قاپلان) بدننك بوتون قدوتیله ئولومه مقاومت ایتمکه چابالییور ، آرامزدن ، بوکیفلی حیاتدن آیریلامق ایچون قالقمغه ، دیزلریمزه یاقلاشمغه اوغراشـییور ، فقط موفق اوله‌میه‌رق دوشویور، ده‌پره‌شییور وکیتدکجه‌سونیور بیتیوردی اجل ایله تام اون دقیقه دیدیشـدی . عمرینك ایلك وتك مجادله‌سی بو اولمشدی . صـوك نفسنی ویردکدن صوکرا هپمز باشی اوجندن صاپ صـاری قالقدق . ایچمز حزن ایله دولو ایدی. تام بواثناده ژاندارمه ملازمی کوشه‌دن کوروندی. آرتق (قاپلان) اونی تعجیز ایده‌مزدی، انتقامنی آلمش اولمقدن متولد بر فضله وقار ایله ، قامچیسنی صاللایه صاللایه واورته‌ده یاتان جسده باقه‌رق اوکمزدن متبسم ، کچدی ، کیتدی .

کیمسه یرندن قیمیلدامادی ، کیمسـه (قاپلان) ك هینجنی آلمق ایچون اوکا ایکی سـله عشـق ایده‌مه‌دی وبو خیـانتده ــ بر چوق جنایتلر کبی ــ جزاسز ، مقابله‌سز قالدی .

صحته دائر

اولمایه دولت جهانده بر نفس صحت کبی
سلیمان قانونی

صباحلین اویاندیغکزمی بول صو ایله ا کسه کزدن باشلایه رق تا کوکسکزه قادار ئوروپمه دن ، ئوشومه دن شاقیر شاقیر ییقانه بیلدیککز کون صحتکز یرنده دیمکدر . بن نفسمده بویله تجربه ایتدم . صوئوق صو آنجق صحتده بولنان وجودلری اینجیتمز . حالبوکه بر آز قیریقلیغکز ، کسیکلك وصیزیکز وارسه بر دامله صوئوق صو دەریکزك اوزەرینه دوشر دوشمز بر کسکین ئورپرتی ، بوغاز ایچنده کی آنافورلری ، صاغناقلری خاطرلاتان بر روزکار سرپینتیسی کبی ، بلکزدن دوغرو قوپار ، آن واحدده هر طرفکزی قاپلار ، یوره ککز قادار ایشلر ، کمیکلریکزی بیله ئوشوتور ، تتره تیر وصیزلاتیر ... اوزمان ایچکز قاتیله رق ، حتی درجه سنه کوره دیشلریکز زانغیردایه رق دونر و یاتاغیکزه کیررسیکز . خسته لغك باشلانغیجی اکثریا بویله ، بر دامله صوئوق صویك تماسیله میدانه چیقار وخسته لق صوئوق صو ایله صباحلین شاقیر شاقیر ییقانه بیله جککز کونه قادار دوام ایدر !

صحتده بر آدام یاتاغه قارشی دائما نانکور وقیمت ناشناسدر . اویانیر اویانماز فیرلار . آرقه سنه دونوب باقماز بیله اوداسنده یاری چیبلاق پرواسز دولاشیر ، پنجره یی آچار ، جریانلره کوکسنی ویرر ، نشئه ایچنده در ، تورکی سویلر ویا ایصلیق چالار ،

جیغاره جیغاره اوستنه یاقار ، صولر ایچنده چیرپینیر ، ایصلانیر وصحتدن ایلری کلمه بر وقار برحاکمیتله ، دنیایه لاقید ، یوکسکدن باقه‌رق ، متعظم سوقاغه چیقار ، حالبوکه صحتسز بر آدام غایت کوچ اویانیر ، کوز قاپاقلرینی زور آچار ؛ باقارکه دامارلرینك ایچنده بر صیجاقلق ، باشنده بر آغیرلق ، آغزنده بر چاشنیسزلك واردر ؛ که‌رینیر ، دونر ، اوتونوروایسته‌کسز ، اشتهاسز قالقار ، آرقه‌سنه بر خرقه آلیر صودن اورپریر ، روزکاردن اوشور ، جانی جیغاره ایسته‌مز ، قونوشمقدن بزکینلك دویار ، کوزی یاتاقنده‌در ، آرقه‌سنه باقه باقه ، یاصدیغه ویورغانه متحسر ، باشی اکیك ، وجودی قیصیق سوقاغه زورله چیقار . بویله خسته خسته بوتون بر کونی کچیرمکه چالیشان بر آدم نهایت آکلارکه مقاومت امکانسزدر ؛ آتش بدنی صاریور واوشومه‌لر جلدینی دولاشیور ، کوزلری جام کبی پارلایه‌رق ، یوزی بیاض ، دوداقلری به‌له‌رمش قاتیله قاتیله دونر . بوتون املی یاتاغنه قاووشمق ، کندیسنی یاتاقده بولمقدر . اورایه انسان بر تحته چیقه‌جقمش کبی طاتلی بر خلجان ایله قوشار ، باشنی یاصدیغه بر تاج کییورمش کبی تهالکله اوزاتیر وکوزلرینی ، سنه‌لرجه عشقیله یاندیغی بر محبه‌سنك کوکسنه دایار کبی غشی اوله‌رق قاپار .

بر خسته ایچون یاتاقدن معزز ، یاتاقدن قدسی یاتاق قادار محبوب نه واردر ؟ خسته ثروتلری ایتر ، دفینه‌لری چه‌لر ، سوکیلیلرینی کچر ، یاتاغه اویله قوشار ! خسته‌یه یاتاقدن دها جاذب هیچ برشی یوقدر : ایکی شیلته وبر یورغان خسته‌یه علامت

سلطنت واستقلال اولان توغ وطبلدن داها دلپسند کورونور ودها قیمتدار کلیر !

بر زنکین فرض ایده‌لم که ، أوی خالیلرله قاپلی ، آویزه‌لرله سوسلو ، کوموش طاقملر وماهون اشیالرله دولودر . قیشین هرطرف ایلیقدر ویازین سرین . . . موطباغنده أت صولری قاینار ومخزننده شرابلر بکلر ، چفتلکلردن تره یاغلری کلیر وکومسلرنده هندیلر بسله‌نیر پاراسی جاننک هر ایسته‌دیکنی آلمغه وکیفینه کیدن هرایشی یاپمغه مساعددر . نه بکنسه ییکه نه‌دن خوشلانسه کیمسکه قدرتی واردر . عمری سیرانله ، ضیافت وسازله ، طیقه باصه ییه‌رك وقانه قانه ایچه‌رك کچه‌بیلیر . . . فقط معده‌سنده بر آغری اولماسه ! أوت بر عجائب آغری ، زمان زمان طوتویور واوکا یاصدیقلری ایصیرتیور ... صانکه ایچنده آج ، آزغین برکوپك وار ، باغیرصاقلرینی دیدیکلییور ، یاخود معده‌سنده بر تمساح یاوروسی‌یاشییور ، أتلرینی‌دیشلییور ! بوتون ییمکلر ممنوع : سوت ایچه‌جك ، یغورت ییه‌جك و آرا صیرا ، نادراً بر پورتقال ویا قیصی خوشافی ...ذاتاً ، ایسترسه بر لقمه اکمك ویا بر پارچه أت ییسین .. قارننك ایچنده‌کی صانجی زنبره‌کنه بو یاباجی ، ممنوع نسنه دوقونور دوقونماز خسته درحال قیوریلمغه ، قیورانمغه ، آجی آجی باغیرب ایکیم ایکیم ایکله‌مکه محکومدر . کوزنده بر دیلیم بیاض ، صیجاق ، تازه اکمك توتویور وپاصدیرمه اوزرینه قیریلمش ایکی‌یومورطه‌یه جان آتیور . فقط قابلمی ؟ « آجیقدم ! » دیر دیمز خدمتجی بر کوموش قاشیقله بر بللور طاباق اوزاتییور : یغورت ! اونك

خیالنده ایسه شمدی بول جویزلی بر یصی قدائفی ویا تراتورلی بر میدیه قیزارتمه‌سی واردی ... بیچاره زنکین قیرلری کزرکن باقیبورله رنجبرلر ایکی باش صوغان قیرمشلر ، طوزه بانه‌رق سیاه بر اکمکله قارنلرینی دویوریورلر ؛ ایمره‌نییور . صوکرا غلطه‌دن کچرکن کورویورله کوشه‌یه مردار حریفك بری بر آیاقلی مانغال قویمش ، آووجلرنده کوفته‌لر یاپییور ، جیزیرداته‌رق پیشیرییور ؛ اوکاده ایمره‌نییور . اسکله‌یه چیقییور ، اشتهایی قامچیلایان بر صیجاق اون وصوصام قوقوسی ... فروندن یکی چیقمش ، که‌وره‌ك ، تازه سمیتلر ؛ بوکاده ایمره‌نییور واوینه قیزدیرلمش بر بوغا کبی قوشویور : برمعتاد آز شکرلی سوتی بللور کاسه‌ده حرمتکارانه تقدیم ایدییورلر !

حالبوکه صحتده بر آدامی دوشونیکز : اوکله‌یه قادار آلده کسر ویا قلم ، قامچی ویا کوره‌ك متمادیاً چالیشمش ، یورولمش وآجیقمش ؛ شیمدی ییمکنك قارشیسنده . . . معده‌سندن پرواسی یوق ، راقیسنی آتییور ، دولماسنی یوتویور ، پیلاوینی قاشیقلایور واوزرینه‌ده بر بارداق دولوسی صوئوق صویی دوکه صاچه یووارلایور ، « اوح ! » ، طوق وممنون ایشنه‌دونویور !

وجودصحتده ایکن آغزچاشنیسیله بربارداق‌صوایچه بیلمك ...

بونه‌سعادت ، نه‌مظهریتدر ! بوندن بویوك دولت اولورمی ؟

صوکرا بر زنکین داها فرض ایده‌لم : پاراسی اوقادار بول ، چوق ودواملی که دنیانك هر کوزل بلده‌سنده بر قصری وهر قصرنده دائما حاضر بر خدمه بلوکی موجود ... ایسترسه بو قیشی نیسده ، که‌جك قیشی‌مصرده وده‌ها صوکرا کنی‌سیلانده ،

توکیوده، نیقتوده کچیره‌بیلیر. یازین کاه بوغاز ایچنه کیده‌بیلیر، کاه اسوه‌چك شمال ساحللرینه، کاه فینلاندییایه . . . حتی خوشلانییورسه قاپلان آوینه هندستانه، بالینا آوینه ایزلاندایه اوغرار؛ نیاغارا شلاله‌سنی سیردن عودتده وه‌زو یانار داغنی کورور ونیل نهرینی مقایسه‌ایچون بالذات آمازونه کیدر. اونك ایچون دنیا کندی مالکانه‌سی وموسملر بازیچه‌سیدر؛ کره‌نك بش قطعه‌سی بش چفتلکیدرکه ایچنده‌کی خلق رفاهنی تأمین وتماشاسنی تزیین ایچون باغچه‌لر طرح ایتمشلر واوتللر قورمشلردر.

هپسنی دبدبه وداراته مستغرق، عمری اولدقجه کزه‌بیلیر، هریرك آیری آیری ذوقنی چیقارابیلیر . . . فقط جکرنده او دلیك ویا یوره‌کنده او یره اولماسه !.. اوکا هرشهر، هرهوا، هر تبدل ممنوع : یوکسك بر داغ باشنده ویا آلچاق بر اووا اورته‌سنده ساکن، باغلی اقامته مجبور ... اوتوموبیل یاساق : هیجان ویرر دییه... آت یاساق : یورار دییه ... تره‌ن یاساق : دومان دییه... رقص ایده‌مز، آوه چیقاماز، کیجه کزه‌مز... یالکز، آهسته آهسته، یورولمه‌دن، تره‌مه‌دن یایا یاریم ساعت دولاشه‌بیلیر، عمرینی آچیق هواده، بر سدیره اوزانمش، متمادیاً دالغین، ساکن کچیرمك ایجاب ایدر . هله بوتعلیماتك خارجنه چیقسین، ملعون درجه درحال یوکسه‌لیر ویا اوکسوروك تیزی، تر، عسرت تنفس همان باشلار . . . ایشته بو آدام ایچون‌ده مثلا برده‌میرجی، برعمله، برجانباز نه‌جاذب، نه‌غبطه‌یه شایان، نه مکمل بر انسان نمونه‌سیدر . بوتون ثروتنی فدایه حاضردر : او ده‌میرجی کبی چکیچ صاللایه‌بیلمك، اوعمله کبی

طاش طاشیمق واو جانباز کبی پرنده آتمق ایچون !

حالبوکه صحتده بر آدامی دوشونیکز : مردیونلره طیرمانییور ، یاغمور آلتنده قوشویور ، روزکارلره آتیلییور ، ووروشویور ، دوووشـویور ، دیدیشـییور وصوکرا یاتاغنه کیروب تا بصباح دەلیکسز اویویور !

وجود صحتده ایکن آغریسز وصیزیسز براویقو چکمك ... بونه سعادت ، نەمظهریتدر ! بوندن بویوك دولت اولورمی ؟

* *

بیراقیکز بویوك آتشلی ، مهلك صانجیلی ، عملیاتلی والتهابلی خستەلقلری ، او قولرالری ، او تیفولری ، او قضـازدەلری ومجروحلری ... بردیش آغریسـنی ، برمعده صـانجیسنی ، حتی ، بر بولاتی وبر کوز قارارماسنی دوشونیکز ، ناصل دنیا درحال قیمت وذوقنی غائب ایدیویرر ، ناصل أك سودیککز سزه یابانجی ، أك طانیدیغکز مجهول ، خلاصه هرشی ، هرکس بی معنی وبی لزوم کورونور ... ناصل مسکینلەشیر .. اوقالیر ، عاجز ومغلوب اولیویرر ، ناصل برچوجوغه براوکسوزه وبرکولەیه دونرسیکز ! اوزمان ایسترسه اوککزده بربوزلی شامپانیا شیشەسی ودیزیکزده بردنیا کوزەلی ؛ ایسترسه جیبکزده یوزبیك لیرالق برچك وقارشیکزده برجواهر چکمجەسی بولونسون کوزیکزه کورونمز ... اطرافکزده هرشی ، رنك ، حسن ، ثروت ، کیف ، نەوارسه سیلینیر ، سونر ؛ بر طرزه ، بر بیچمه ، سوءسز برشکله کیرر ، چیرکین کورونور ... یالکز بر دوشـونجەکز واردرکه بوتون دیکر فکرلریکزه وحسلریکزه حاکمدر : آغری یی دینمش وبولانتی یی چکمش کورمك ؟

دنیاده أك زیاده مرحمته شایان آدامل خسـتەلردر ، فقط

خسته‌لر ایچنده‌ده أك فضله رقته لایق بولدقلرم بوتون عمرلرینی اوکسوره آقصیره ، ایکله‌یه صیزلایه ، علاجلره باغلی وبطانیه‌لره کومولو ، خسته‌لقله کچیرمکه مجبور اولانلردر . کلوب کچیجی خسته‌لقلرك کندیلرینه مخصوص بر آجی ذوقی، برخوشجه جهتی، نقاهتی ویاتداویسی، برکیفی واردرکه عمرنده بر، ایکی کره باشندن صاومق پك او قادار فجیع دکلدر. یالکز بعضی خسته‌لر طانیرم: هرزمان معده‌سی بوزوقدر ، باشی آغریر ، دیشی صیزلار ، قارنی صانجیلانیر... بر آز اوشوسه اوکسورور، بر آز یوروسه یاتار ، بر آز یورولسه نوبتی طوتار ، یاغمورلی هوادن نم قاپار، کونشدن بونالیر ، صوئوقدن قورقار ، صودن قاچار . قلبی أیی ایشله‌مز ، بوبره‌کی أیی سوزمز ، جکری أیی چکمز ، دیشی أیی اوکوتمز ، معده‌سی أیی اریتمز، کوزی أیی کورمز، قولاغی ایی ایشیتمز . . . خلاصه (اوح !) دیمز ، (آه !) دن قورتولماز، ئولمز ، چکر! ایشته دنیاده‌کی فلاکتلرك أك بویوکی بودر . بویله بر آدام ایچون نه کونشك ایشیغندن کیفله‌نمك ، نه روزکارك اوقشامه‌سندن حظ دویمق ، نه‌سازدن آکلامق ، نه‌سوزدن خوشلانمق، خلاصه ذوق نامنه نه وار ایسه ، کزمه قونوشمه ، ییمه ، ایچمه ، اویومه ، سومه ، هیچ برندن استفاده ایتمه‌مك مقدردر !

صحتله ایچیلن بربارداق صو ، صحتله اویونان برساعت اویقو، صحتله چکیلن بر نفس هوانه بویوك نعمتدر . بونلرك قدرینی انجق خسته‌اولانلر ، انجق خسته‌لق زماننده بیلیر ... هرعضوی انتظامله وظیفه‌سنی کورن صاغلام بر وجوددن بویوك دولت

اولاماز .. بو محقق! فقط دولت دیدیکك‌ده هرشعبه‌سی انتظامله ایشنی کورن صاغلام بر بنیه‌یه مالك اولمالیدر . بوقسه هرعضوی باشقه تلدن چاله‌رق حما آتشلری ایچنده صایقلایان و عملیات ماصه‌لرنده هرپارچه‌سی آیری آیری قوپاریلوب سقط وکوتوروم یاشایان صحتسز دولتلرك‌ده اویله پك دکری ، قیمتی یوقدر !

ها اوخسته وجود ، ها بوخسته‌دولت ! ایکیسنك‌ده دنیاده نصیبی چکمك و باشقه‌لرینه دردینی ، چله‌سنی چکدیرمکدر ! مع‌مافیه کرك وجود ، کرك دولت خسته‌لغی ینه چکیلیر . . . پاراسزلقله بیرله‌شمه‌مك شرطیله ! پاراسز خسته‌نك حالنه داغلر دایانماز !

شو غملی ، خسته‌لقلی ، پاراسززمانده بونی نه بن سویله‌یم ، نه‌سز دیکله‌ییك !

چکدیکمز کافی ... برده لافیله ئوزولمه‌یه‌لم !

ایكی اوغلك حكایه‌سی

كچنلرده ایلیق وكونشلی بر قیش كوننك لطافتندن استفاده ایده‌رك یورویه یورویه چاملیجه‌یه قادار چیقدم، خراب وحزین كاشانه‌لر آراسنده غملی غملی دولاشدم ، یوره‌كم شیشكین وكوزلرم دومانلی ، متأثرانه دونویوردم ، بر چشمه باشنده اوطوروب دیكله‌نن اختیار بر آدام بكا سلام ویردی :

— طانییه‌مادیكزمی ؟ دیدی ؟

باقدم : الی دكنكلی ، ایكی بوكلوم ، جنازه كبی صاری وجسد كبی ضعیف برفلاكتدیده ... بللی‌كه چوق‌درد كورمش، چوق اذا چكمش ، متمادی فلاكتلرله، مصیبتلرله‌دیدیشه‌دووشه بویله چوكمش ، قدیده دونمش ... یوزنده معنی وحیاتدن‌نشان قالمامشدی‌كه طانیابیله‌یم ؟ ... فقط كوزلرینه باقنجه ، ایری وقور ایكی كوز ، درحال طانیدم :

— سز ، بوحالده ، بورالرده ؟ دییه كككه‌له‌دم .

— أوت ، دیدی ، بن ، بوحالده وبورالرده !

ایناتیلیر شی دكلدی ، حیرتمدن دوكه قالدم ؛ بو ذات، دها سكز اون سنه اول، دنیانك آدلی، صانلی، شانلی ، شهرتلی بر زنكینی ، بر اصیلزاده‌سی‌ایدی ؛ اشقودره‌دن ادرنه‌یه قادار روم ایلیده‌حسابسز چفتلكلری، آنادولیده‌حدودی نامعلوم اراضیسی،

بصره‌ده خورمالقلری ، یافه‌ده پورتقاللقلری ، طرابلسده گل باغچه‌لری ، یمنده قهوه‌لكلری ، خلاصه اوچ قطعه‌ده هرچشیددن ، منبت و محصولدار مالکانه‌لری ، بها بیچیلمز املاکی واردی . سکز ، اون سنه ایچنده بوقادار مال ناصل توکنمش ، بو اراضی ناصل اولوب ده الدن چیقمش ، ناصل بر فلاکت بو عظیم ثروتی یوقلغه قلب ایتمشدی ؟

— آکلاتایم ! دیدی .

بن ده چشمه‌نك ییقیق بر طاشنه اوطوردم ، اطراف تنها وحشی وحزین‌ایدی . او سویله‌دی ، بن دیکله‌دم و شو غریب ماجرایی اوکرندم .

*

— بن بوحاله ایکی اوغلمك یوزندن دوشدم ، بوفلاکتمه ایکی اوغلم سبب اولدی : برینك خویراتلغی ، او برینك اویوشوقلغی تام بر سنه اول ، برمصیبتلی کونده ، اوزوربا وخاشاری اوغلان ، خالایقدن اولما کوچوکی ، روم ایلیده‌کی چفتلکلرنده محافظ ، قوروجی ، دشتبان بکجی کبی آلی سلاحلی نه قادار اوشاغم وارسه هپسنی قاندیردی وباشلرینه کچوب بکا میدان اوقودی ، « یاشلیسك ، اداره ایده‌میورسك ، ایشلر تذبذب ایچنده ، سن چیکل ، اداره‌سنی بن درعهده ایده‌یم وبر قازاندیغمز یردن بیك قازانایم ! » دیدی . اولا موافقت ایتمك ایسته‌مه‌دم ، زیرا اخلاقنه کووه‌نه‌میوردم ، فقط زورلادی ، تهدید قادار واردی ، ناچار بویون اکدم واوکا وکالت ویردم .

ذاتاً بو چوجوق ، اك کوچوك یاشندن بری ظالم ، خویرات

واخلاقسزدی . آلنه بر چکیچ آلیر ، صوما کی ماصه‌لره ، بلور آویزه‌لره ، فغفور کاسه‌لره وورور ، بیك پارچه ایدر ، بوندن ذوق آلیردی . أوك کدیلرینی ، آیاقلرینه طاش باغلایوب ، حوضه آتار ، کوپکلری غازه‌بولار ، یاقار ، خلایقلرك صاچلرینی دیبندن کسر ، اوشاقلرك البسه‌لرینی ماقاصلار ، تول پرده‌لری قوپاریر ، ماصه ئورتولرینی چکر ، جاملری طاشلار ، آیینه‌لری قیرار ، خلاصه هر طرفی آلت اوست ایدردی . چکرکه‌لری باجاقلرندن ظالمجه‌سنه آییریشنی ، کله‌بکلری آووجنده مرحمتسزجه أزیشنی ، باغچه‌ده‌کی کوکرجین وطاووسلری تفنکله انصافسزجه‌سنه ووروشنی کوردکجه استقبالده نه اولاجغنی سه‌زمز دکلدم . . .

غوغادن ، دوووشدن بردقیقه راحت دورمازدی ؛ طوتارقومشو چوجوقلرینه ، حتی أك قوتلیلرینه ، سببسز صاتاشیر ، اونلرله غیر تلاق غیر تلاغه کلیر ، شورالرینی بورالرینی دالار ایصیرر ، فقط نتیجه‌ده تمیز بردایاق ییر ، أوه اویله دونر ، فقط اوصلانمازه داها قانلری قورومه‌دن ، بره‌لری ایی اولمه‌دن ینه‌فیرلار ، تکرار هجومه قوشاردی ! .. عمرینی محله‌نك آزغین اوغلانلریله قایدیراق اویونده ، اوزون اشکده ، قار طوپنده ، قیزاق اکلنجه‌سنده کچیرردی ؛ أوه کوج صوقاردق !

او برینه ، بویوکنه کلنجه ، او کامل برچو جوقدی ، غوغادن ، نزاعدن حظ ایتمز ، طاباجه ، خنجر اویونلرینه یاناشماز ، خویراتلقلری سومزدی . کاتب ، چلبی ، حلیم ، عادتا درویش مشرب برطبیعتی واردی . اوته‌کی بلده پیشتوو ، آیاقده چیزمه ، باشده قالپاق نعره آتوب قدح قیره‌رق سلاح چکوب

میدان اوقویه‌رق دولاشدقجه عارندن یرلره کیر ، فقط سوزینی کچیرته‌مز ، حتی اکثریا اونك کوچوکنك دایاغنی بیله‌ییردی . آقاجان اوغلان زواللی‌یه نه‌لر چکدیرمزدی ! بر آز توبیخنه ، تنقیدینه اوغرادیمی ، « آه قردشم ، آغابکجکم ! » کبی طاتلی خطابلرله سینسی سینسی ، اصول اصول یاننه صوقولور ، ئوپر کبی یاپارکن بر یرندن ایصیرر ، قاچاردی ؛ اوبری ساخته دیللره آلدانه‌رق وقوجه صقالنی دائما بوکوچوجك قویپلك ألنه‌ویره‌رك هرزمان آلدانیر وهرزمان اونك اکلنجه‌سی اولوردی .

ایشته کوچوکی بر کون کلدی‌که‌بنی قورقوتدی ، آغابکیسنی ییلدیردی ، مهری ألنه آلدی واملاکمه حاکم اولدی ... اولا نه‌قادار امکدار ، مجرب آداملرم وارسه هپسنی بر بهانه ایله صاوودی ، بوتون کهیالری ده‌کیشدیردی ؛ یرلرینه برابرجه قایدیراق‌اوینادیغی وکلخان بکلك ایتدیکی صویسزلری طوپلایوب کتیردی ؛ قمار ، ایچکی ، قادین بر طرفدن ، ظلم ، اشکنجه ، سوء اداره دیکر طرفدن ، ایکی سنه‌ده ایشلر چوربایه‌دوندی ، بر طاقم منازعه‌لی اراضی قومشولرك ألنه کچدی ، واردات آزالدی ، برکت بیتدی ... باقدم‌که‌اوله‌میه‌جق ، برقاچ آرناوود طوتوب زورله الندن‌مهری آلدم‌و بویوکنه ویردم. اوعقللی‌ایدی ، فلاکتی کورویور ، بویله خار کورله کیدرسه آز زمانده‌هپسنی ألمزدن چیقاره‌جغمزی ، سفالته دوشه‌جکمزی آکلایوردی . « نزاکتله ، هرکسه حسن معامله ایده‌ایده وقومشولرله کوزل کچینه کچینه ، غوغاسز ، مارازاسز ، کمال احتیاط ایله حرکت ایتمزسه‌ك صوکی فلاکتدر ! » دیبوردی ، دیبوردی اما ألندن

ایش کلمییور ، کوچوك قردهشیله اوغراشامییور ، اونك خاشاریلقلری ایله باشه چیقامییوردی . طاتلی دیللرینه آلدانه آلدانه ، نهایت ، بر کون ، ألندن مهری قاپدیردی ، یوزینه کوزینه بولاشدیردی !

اصل فلاکت بوندن صوکرا باشلادی . او خویرات ، ظالم حریفله اوغراشمق آرتق هانکیمزك حدیمزه ... قودوردی ، قودوردی ، ضبط ایدلمز بر حاله کلدی ، اولا ، قردهشنی چفتلکلردن برینه حبس ایتدی ، بنی اوه طیقدی ، اوندن صوکرا اووردی ، قیردی ، دوودی ، سوکدی ، یاقدی ، ییقدی ، اراضیمك الی طوتار یرینی بیراقمادی ؛ رنجبرلره ظلم ایتدی ، کویلیلری آنغاریهده چالشدیردی ، اشقیا ایله ووروشدی ، چفتلك بکلریله نزاعلر چیقاردی ، محکمهلری تهدیده واردی ، حاکملری تحقیر ایتدی ، خلاصه جهانه میدان اوقودی ، قمار ، قاری ، راقی بر جهتدن ، صاتمه ، یاقمه ، ییقمه ، اوبر جهتدن دوقوز سنهده نه روم ایلنده بر دام ، نه عربستانده بر فدان خورما ، نه عربستانده بر دیکیلی آغاچ قالدی ، هپسی کیتدی ، کندیده بر کون دعواجیلر ألندن قاچوب بر طرفه سیندی . قاله قاله او ثروتدن آنادولیده بش ، آلتی چفتلك قالمشدی .

نه نه یاپالم ، دیدك ، ینه آج قالمایز ، چیبلاق قالمایز ، کیمسهیه محتاج قالمایز ، کچینیر کیدهرز ... بویوك مخدومی چاغیردم « آل باقالم شو قالان پارچهیی اداره ایت ، کورهیم سنی ! » دیدم . آه ، نه یاپهیمکه ، دوشونجهسی تام ، فقط ایشکذارلغی نقصان اولان بزم بویوك اوغل ینه صاف چیقدی ، ینه طاتلی دیله آلداندی ، خاشاری اوغلانك بیراقدیغی بر چوجوق واردی ،

طبیعتی باباسی اخلاقده ، غوغا مراقلیسی ، سـلاح عاشقلیسی ، خویرات وظالم ، چویك وعقلسز ... ایشته اوکا امنیت ایدوب اراضی‌یه نظارت ایت دییه چفتلکلره صلاحیتله کوندرمه‌دیمی ؟ شیمدی اوراده وور پاطلاسین ، چال‌اویناسین‌یاشیبور ، برغوغا، بر قیامت ، اطرافی قاصوب قاووروبور . . . امیدیمز اورادن‌ده کسـیلدی ، بوراده ، اون پاراسز ، عاجز ، محتاج ، شـاشقین سورونویور ، بویوك مخدوملہ ایکیمز باش باشه ویرمش برابرجه آه ایدوب ایکلییورز !

ایشـته ، عزیزم ، بنی بوایکی اوغلم بیتیردی ، او ثروتك دبدنه بو ایکیسی داری اکدی ، بری خویراتلغی‌وخاشاریلغیله، دیکری صافلغی وبجریکسزلکیله ... فقط کوچوکنی هیچ عفو ایتمم ... نه اولوردی ، اللهم ، باری بریسندن‌اولسون بر آزیجق یوزم کولسه‌یدی ، بوقادار غم یه‌مزدم !؟...

آه ، هانی اوکونلر ؟ ...

چردن چوپدن مناقشه‌لر و صاحچه صاپان دیدی قودیلرله حیات هپمزه عذاب اولیور . شو آردی آراسی کسیلمه‌ین مناقشه‌لر وشو بیتوب توکنمه‌ین اختلافلر ، فرقه و احتراص جداللری آرتق ألویرمه‌دیمی ؟ بعضاً نزاع واختلافدن،شخصیات و مناقشاتدن اوقادار بیقییور ، اودرجه یورولویورم‌که ذهنمه دورغونلق چوکویور ، دامارلریمه برکه‌وشه‌مه‌کاییور ، یوره‌کمك قیزغین طاوایه آتیلمش بر یاغ پارچه‌سی کبی ایچمده قایه اریدیکنی ، دماغمك تلبندن سوزله‌رك عصاره‌سی آلنمش بر آیوا پوصه‌سی کبی قافامده چورویوب پورسودیکنی دویویور ، حیاتی ساده ذوقسز ، شرفسز دکل ، عینی زمانده‌ده منفور ومستکره بوله‌رق عادتا طاتلی جانمدن بزییور ، عزیز عمرمدن ایکره‌نییورم . کندی کندیمه دییورم ، صورویورم‌که :

— جانم ، نه‌در بو اون سنه‌در قارشیلقلی هایقیرمه‌لر ، صوکر قوشوب بوغوشمه‌لر ؛ بو نوبت نوبت ظلملر ، بوصیرا صیرا سهپالر ، بووقت وقت فغانلر ، بواوزون اوزون ولوله‌لر ، بوبوغاز بوغازه کلیشلر ، بوغیرتلاق غیرتلاغه آتیلیشلر ، بوزهر صاچان سوزلر ، بوجان یاقان تعریضلر ، بواصلسز اتهاملر ، بو اساس‌سز اسنادلر ، بوتون بونلر نه‌در ؟ داهانه‌قادارسوره‌جك؟ نه زمان بیته‌جك ، نه نتیجه ویره‌جك ؟ صوکی کلمیه‌جك ، بزه

صلاح ، سکون میسر اولمیه‌جق ، شو دیارده‌ده بر کون قان دوکوب جان یاقمه‌دن ، بوغوشمه‌دن ، ووروشمه‌دن ، سیاست یاپمق ، فرقه‌جیلق ایتمك ، غزته چیقارمق امکانی بولنمیه‌جقمی ؟ آرتق یه‌تمه‌دیمی ؟

عجبا بزده‌ده بر کون کلوب مدنی بر فرقه حیاتی ، ئولومسز سیاست ، اعدامسز اقبال ، زندانسز ادبار ممکن اوله‌جقمی ؟

ایشته بو جانلره جان قاتان ، یوره‌کلره فرح ویرن طاتلی امید ، طاتلی احتمال اوزرینه شویله مخیل بر حیات تصور ایتدم ، بو خیال ایله بر مدت آووندم ، اکلندم .

آه ، هانی اوکونلر ؟

*
* *

لوندره قونفرانسنك یوز کولدورن قرارلرندن صوکرا نصلسه ، نه‌دنسه ، معجزه ، الهام ، کرامت قبیلندنمی دییه‌یم ، اتحادجی ، ائتلافجی ، بی‌طرف ، نه وارسه هپمزده بر دوغرو دوشونوش ، بر منطقی محاکمه ، بر درایت ، بر مزیت حاصل اولویور ... کابوسلی بر رؤیادن ، بر خشخاشلی اویقودن ، بر افسونلی ماجرادن اویانیر کبی ، بویوسی چوزلمش ، سرخوشلغی کچمش انسانلرده‌کنه بکزه‌ین بر اصابت نظرله اطرافمزه باقییور ، یاپدقلریمزه شاشیرییور ، کوردکلریمزدن ئورکویورز :

— ایواه ، دییورز ، بو ویران اولمش داملر ، بو کریپیچ کسمش تارلالر ، بو صولری آقماز چشمه‌لر ، بو آیاقلری طوتماز کوپرولر ، بو دومانلری توتمز اوجاقلر ، بو قاپیلری آچیلماز مسکنلر ، بوقدیده دونمش انسانلر ، بو سقط کنجلر ،

بوصیصقه چوجوقلر، بوعلیل قیزلر، بوتون بوسفالت، بوخرابی، بو انقاض بزم اثریمز، بزم معرفتمز، بزم جنایتمزمی ؟

بزمی بویله اون سنه‌در اورته‌ده باباسی طوتمش زنجیلر کبی صاچ صاچه، باش باشه چیرپیندق، سله طوقات، تکمه دایاق چارپیشدق، مشعله اوکده، بالطه الده، پیشتوو بلده دیار کزدك، أو یاقدق، اوجاق سوندوردك، خلاصه راحت نه‌در بیلمه‌دك، خیر نه‌در ایشله‌مه‌دك، فلاح نه‌در طاتمادق، صلاح نه‌در کورمه‌دك، نهایت بو آجیقلی، بوقورقونج، بو پریشان حاله کلدك، بیتدك، خراب اولدق. بونلر نه نحوستلی کونلرمش، بز نه سرسام، نه مضر، نه آزیلی انسانلرمشز ! آرتق کافی... ماضینك تصحیحی، حالك اصلاحی زمانی کلدی، أل برلکیله، أك مدنی همجنسلریمزی تقلیداً چالیشالم، ضرر ستوننی قاپاتالم، کار قسمنی آچالم، آدام کبی یاشایالم !

بوفکر، بوقرار بوقناعت اوزرینه، ینه هرفرقه، هرجمعیت، هر فرد فوج فوج میدانلرده طوپلانوب صاریلا قوقلاشه، اوپوشه قوجاقلاشه، بربرلرینه «قرده‌شم، برادر جانبرابرم، عزیز دوستم، محب محترمم، میر مکرمم !» کبی بغایت نازك، ظریف کبار الفاظ احترامیه ایله خطابلاشه خطابلاشه شویله بر تحلیفنامه صورتی حاضرلارلر ویکان یکان، جان و کوکلدن، عزم وایمان ایله امضالارلر :

(بعدما کیمسه‌یی قناعت سیاسیه‌سی بمکنه موافق دکلدر دییه خائن وطن، جاسوس، صاتیلمش عد ایتمیه‌جکمه، فرقه‌می حمیت ادارهٔ انحصاریه‌سی کبی کورمیه‌جکمه، اعدام

سپاسنه أل سورمیه‌جکمه وکوزمله باقمیه‌جغمه وقراری امضا ایتمیه‌جکمه ؛ درایتمدن فضله ، اقتداریمك فوقنده ، عرفانمله غیرمتناسب مسندلری ولوکه صدارت ، نظارت ، سفارت ، مرخصلق کبی بویوك ومهم ولو امامتلق و مختارلق کبی اوفاق و اهمیتسز ، هرنه اولورسه عهده‌مه آلمیه‌جغمه ، آلنمك تریله قازاندیغم پارادن غیری جیبمه وقورصاغمه هیچ بر کیلار وهیچ بر الدن ، ولو بحریه آنباری ، اعاشه ده‌پوسی ، هلال احمر آشخانه‌سی ، مرکز عمومی صندیغی . تخصیصات مستوره فصلی اولسون ، بر متالك وبرلقمه صوقمیه‌جغمه ؛ شاعرسه‌م شاعرلکمی بیله‌جکمه ، تجارته‌قالقیشمیه‌جغمه ؛ محررسه‌م‌یازیمله‌اوغراشاجغمه ، پوسته‌جیلغه یلتنمیه‌جکمه وپوسته موزعی ایسه‌م‌ده صدارتی کوزه کسدیرمیه‌جکمه ؛ صلاح وسکونی سلاح وجداله ، سوزی طوقاته ، اوقشامغی تکمه‌له‌مکه ، سوقاقلره فنر آصمغی میدانلره آدام آصمغه دائما ترجیح ایده‌جکمه ؛ سیاسی قابادایيلقلردن واز کچوب آرتق تهدید مکتوبلری یازمیه‌جغمه ، فدائیلك طاسلامیه‌جغمه ؛ جاهلدن عرفان ، توره‌دیدن خدمت ، حیدوددن حمیت وچته‌جیدن وفا بکله‌میه‌جکمه ؛ جبراً رأی آلمیه‌جغمه ، رأی ویرمیه‌جکمه وحیله‌لی انتخابلرله مبعوث چیقمیه‌جغمه ؛ شوراده ، بوراده حکومت اویونی اوینامیه‌جغمه ؛ بویاجی کویندن ایکیده بر قانون اساسیلر چیقارمیه‌جغمه ؛ کندمده کیمسه‌دن فضله مزیت ، حمیت ، وطن پرورلك کورمیه‌جکمه وهرنه خدمت ایدرسه‌م ایده‌یم قهرمانلق صفتی طاقینمیه‌جغمه

یمین ایده‌رم)

بو تحلیفنامه‌یی متعاقب باقیورزکه بر ذاته صدارت توجیه اولونویور ، فقط قبول ایتمیور :

— فلان پاشا بندن دها مقتدر ، شو زمانده داها ایی خدمت ایدر ، بنم سیاسیاتده بهره‌م آزدر ، تجربه‌م کوچوکدر ، شیمدی‌یه قادار عالی خدماتده بولنمه‌دم ، دوائر دولتك معاملاتنه واقف دکلم ، استرحام ایده‌رم ، اونی تعیین بویوریکز !

یکی صدراعظم ایسه نظارت ایچون برچوق رجاله مراجعت ایدر ؛ هر بری بر سبب بولور :

— آمان افندم ، دیر ، عنایت ایدیکز بنده‌کز امورمالیه ویا اوقاف ویا معارف ویا تجارت ، بونلره واقف دکلم ، حتی بر کون اویله برایش باشنه کله‌جکمی عقلمدن کچیرمه‌دم ، سعیم هبا اولور ، وضعیتی تدقیق ایدنجیه قادار قیمتلی کونلر کچوب کیدر ، عجمیلکلرم یوزندن ایشلر بوزولور ، محجوب اولورم ، قابینه‌کزکده موقعی صارصیلیر ، خلاصه هیئته دخولم سزه‌ده ، مملکته‌ده مضرت ویرر . حالبوکه فلان بك سنه‌لردن بری کرك مأموراً ، کرك مبعوثاً او نظارتك معاملاتنی تتبع ایتمش ، پروژه‌لر حاضرلامشدر ، اونی دعوت وتعیین بویوررسه‌کز بنده‌کزی بالخاصه منتدار ایتمش اولورسیکز !

ایشته تعیینلر بو منوال اوزره کیدر . بری طرفدن فرقه‌لر بیننده ایسه ، آراده‌کی اختلاف سیاسی‌یه رغماً ، بویوك بر مخادنت حکم سورور . مثلا ائتلاف فرقه‌سی رئیسی افندی حضرتلری اتحاد رئیسی بك افندی ایله آرا صیرا بولوشورلر ، قول قوله

کزه‌ر ، مبادلهٔ افکار ایدرلر ؛ بعضاً برچای ضیافتی ویریلیر ، هرایکی فرقه ارکانی طوپلاشیرلر ، برابرجه ایچرلر ، ییرلر ، صحبت ایدرلر ، أل صیقه‌رق ، کولوشوب سوزلشه‌رك بربرلرندن قرده‌ش کبی ایسته‌میه ایسته‌میه آیریلیرلر . انتخابات مجادلاتی اثناسنده ایسه اویله دایاق ، جبر ، رذالت خاطره کلمز ، غایت ظریفانه تلمیحلر ، پروغراملرده‌کی موادك تنقیدلریله اکتفا اولونور ، اویله :

— حسن افندی اسکی دورده خفیه ایدی ، بر زمان اتحادجی اولدی ، پارالر آشیردی ، صوکرا ائتلافه دوندی ، بیلمم کیمدن بشیوز لیرا آلدی ، ایچ ایتدی ، جاسوسدر ، صاتیلمشدر ، اوغلی‌ده اویله‌در ، قیزی‌ده بویله‌در ، قاریسی‌ده شویله‌در ، عائله‌جه کوتودرلر !

کبی بایاغی اسنادلر ، افترالر آغزه آلنمق نره‌ده ، ذهندن کچمز ... مبعوث کرسی‌یه چیقار :

— معارض محترممك بیان بویوردقلری افکاره بنده‌کز سرد ایده‌جکم شو اسبابدن دولایی مع‌الاسف اشتراك ایده‌میورم . لطفاً استماع ایتدکدن صوکرا امید ایده‌رم‌که محترم معارضم بنی بر درجه معذور کوررلر !

عیارنده فوق‌العاده جمیله‌کار برمقدمه‌ایله تنقیداتی یوروتور ، فرقه‌سنك نقطهٔ نظرینی ترویجه اوغراشیر . اویله « وورقافاسنه ! ایندیر آشاغی ! خفیه حریف ! خیرسز کوپك ! » کبی الفاظ غلیظه دویولماز ، اسلوب ظریفانه وحکیمانه ایله فکرلر چارپیشیر

وبو نزاکتلی مصادمه‌دن قابل تطبیق بر چوق خیرلی قانونلر دوغار !

رجال سیاست داغه چیقمق ، تلغراف تللرینی کسمك ، مأمور وورمق ، سهپا قورمق کبی وسائط غیرمدنیه ایله مقصدلرینه واصل اولمقدن چکینیرلر ، سلاحه قوت ، زوربالقله خلقی باشلرینه طوپلامقدن وقارشیلرنده اعدام قورقوسیله کلاه صالالامقدن آرتق ذوق دویمازلر . (دیل قیلینجدن کسکیندر ، چکه اوقشامق بویون وورمقدن مؤثردر ، هایقیرمقله ایشیتدیررسك ، فقط سویله‌مکله آکلاتیرسك) کبی یکی یکی دستورلر فرقه‌لرك معیار فعالیتی اولور .

مثلا کله‌جك سنه بربهار فرض ایده‌لم ، مایسك برنجی کونی : حکومت هرکیمك النده ایسه مملکتك طانمش سیمالرینه ، بلا تفریق فرق ، قورولردن برنده ، بر قوزی ضیافتی ویرییور .. دورغون ، کونشلی بر اوکله وقتی ، اورمانك کولکه‌لره بوغولو بوسرین میدانلغنده کتن اورتولو ماصه‌لر قورولمش ، طوپراق دستیلرده صولر صوغومش ، نار کبی قیزارمش آتلردن اشتها آچیجی بردومان یوکسه‌لییور وتازه یاپراقدن صاریلمش کهربار رنکلی دولمه‌لردن برمایحوش فیلیز قوقوسی کلییور ... هرطرف چیچکلره کومولی وهرکسك یوزی شن ... باقییورم‌که مصطفی کمال پاشا علی کمال بکه برشی سویلییور وکولوشویورلر ، شهبندر مسفور صبری افندی ایله طاتلی برمباحثه‌یه دالمش ، خالده خانم افندی بکا صوك یازیمدن طولایی برالتفات بویورورکن ، اوته‌دن کاظم قارا بکر پاشا :

— عزیزم رفیق بك ، شو طوزلغی ویرسه‌که ..

دییور ، صوكرا یاننده‌كی بر اسكی قوای ملیه علیهدارینه دونیور :

— بو كونلره ایردیكمزدن دولایی جمله‌مز شایان تبریكز !

دییه‌رك اوكنه كلن قوزویی ممنون و پراشتها بودندن آییرییور.

آه ، هانی اویله كونلر !

یاز حقنده

دون اوکله واپوردن کوپرویه چیقدیغم وقت باقدمکه بو سنه ایلك دفعه اوله‌رق آسفالت قالدیریملر صیجاقدن یوموشامش، کونش سرسمله‌تیجی بر شعشعه ایله استانبولی آلتنه آلمش، هرطرف یانییور وهرکس ازکین ...

یاز بردن‌بره کلیویرمشدی.

ایچمه بر فتور دوشدی، دەرین بر تنبللك دویدم، ایسته‌دمکه همان کلدیکم واپورله کری دونه‌یم وبوایلك صیجاق کونی کندی أویمك أك سرین بر اوداسنده، صویونمش، هیچ بر ایش یاپمیه‌رق یاری دالغین، کیفمده کچیره‌یم. فقط قابل دکلدی ... مطبعه یازیمی بکلیوردی؛ شمدی بو طوتوشان کوپرویی کیم‌بیلیر نه اذا ایله کچه‌جك، أمین اوکنك غلبه‌لکنی نه‌زحمتله یاره‌جق، سیرکه‌جی جوارینك بقال وقصاب قوقان جاده‌لرینی نه‌استکراهله آشوب غزته‌یه نه‌یورغون، نه‌اشتهاسز بر حالده کله‌جکدم. بکا:

— چابوق، دییه‌جکلردی، برآن اول بیتیریکز!

وبن ماصه‌یه اوطوره‌جق، اوکمه بر دسته کاغد آله‌جق، قلمی حقه‌مه باتیروب دوشونمکه، برزمین بولمغه چالیشاجقدم ... بوشرائط آلتنده یازی یازمق نه‌مشکلدی ... ایچمدن:

— آه، دییه‌جکدم، بوکون یازیم اولماسه ایدی، بسبتون

سربست بولنسه ایدم ، شیمدی پانجورلری قاپانمش اودامده ، یاتاغه اوزانمش ، کوندوز اویقوسنه وارمشدم . ایشته سز بر آدامك صیجاق بر کونده اوکله اویقوسنه وارماسندن کیفلی نه‌واردر ؟ ییمکك آغیرلغیله کوزلر قاپانیر ، خارجده‌کی سسلر کیتدکجه اوزاقلاشیر ، اطرافی بردورغونلق ووجودی بررخاوت صارار ، بو اویقو عادتا آفیون ترکیباتندن بر علاجك تأثیری کبی غایت لذتلی ، خولیالرله دولو ، عینی زمانده آغیردر ، فقط تسکین ایدیجی بر نفوذی واردر ؛ کوجلکله قنپه‌کزدن قالقار ، اوداکزده کچر وهمان دالارسیکز. سز بویله کمال رفاهله دیکله‌نیر واویورکن خلق دیشاریده ، استانبولك یانان سوقاقلرنده یورویوب دیدیشمکله ، چالیشوب چابالامقله مشغولدر . دار وکیرلی یوللر حرارت وتعفن ایچنده‌در ؛ او خان اودالری نه‌قادار قیزغین ؛ دائره‌لر نه‌درجه بونالتیجیدر ؛ البسه‌لر انسانی اویله یاقار وتر وجودی ایچین ایچین اویله أریتیرکه . . . او ایچیلن صوئوق لیموناطه‌لردن وبربر اوستنه یوتولان دوندورمالردن هیچ برفائده حاصل اولماز . ایچدکجه صوصار ویدکجه یانارسکز. أوت ، اك ایسی بوساعتده أویکزده ویاتاغکزده اولمقدر ، برساعت قادار اویودقدن صوکرا أنتاری صیرتیکزده موصلوغك باشنه کچمك وبول بول چارپیشدیره چارپیشدیره ییقانوب اورادن کوپده صوغومش ویا طوپراق دستیده روزکاره قارشی ترله‌مش صویی یا مشربه ایله ویا دستی آغزندن کوکسکزه دوکه دوکه ایچمك ، دها صوکراده آچیق پنجره‌یه قارشی اوطوروب بر جیغاره تللندیرمك ایشته ایکندی اوزری یاپیلاجق یاز کیفی بونلردر .

بنم فکرمجه یازین راحت ایتمك ایچون ایکی درلو حیات
کچیرمك لازم کلیر . بری غایت آلاتورقه بریالی حیاتی، دیکری
غایت آلافرانغه بر اوتل حیاتی ... بونلرك اورته‌سنده ذوقدن
زیاده اذا، کیفدن فضله مشقت واردر. مثلا قاکلیجه، چوبوقلی
ویاآنادولی حصاری ساحللرنده قوجامان، یاری ویران، چوق
پنجره‌لی، کنیش صوفه‌لی، یاری اشیاسز بر یالی ... بابادن قالمه
درت بش دکان وکدك وارکه سزه آیده کچینه‌بیله‌جککز ایرادی
تأمین ایدییور، هیچ بر ایشله مشغول اولمغه مجبور دکلسکز،
آلتی آی یاز عمریکز همان یاری چیبلاق، بر انتاری وبر
کوملکله، سدیرلره اوزانمش، فتورسز، زحمتسز کچییور.
اختیار بر امکدار اوشاق أویکزك نواله‌سنی آلمغه، اختیار
بر دادی یمککزی پیشیرمکه مأمور ... سز نه آلیشه، نه‌ویریشه
قاریشمیورسیکز، بوتون ساعتلریکز بوش اندیشه‌سز وکلفتسز...
هفته‌لر اولویورکه صیرتکزه بر جاکت وآیاغکزه بر پانطالون
کچیرمیورسیکز، ایکی یابانجی چهره کورمیورسیکز. صباحلری
اویاندیکزمی بولندیغکز یردن، ده‌کیزه بر قامش اوزاتمق صو-
رتیله بالق آونده کوکل آووتویورسیکز. استاقوز ایچون آتیلمش
سپتلر معاینه اولونویور، یاخود باغچه‌ده کللر بودانییور. صوکرا
صیجاق باصدیمی همان ایچری کیرییورسیکز، آشاغیده کنیش
مرمر طاشلغه برماصه قورولمش، تازه‌بالقلر طاوادن‌یکی‌چیقمش،
رایحه‌سی جکرلریکزی دولدورویور. اشتها ایله ییورسیکز.
قهوه، جیغارا واویقو مقدمه‌سی . . . شیمدی آرقه اوداده،
کونش کورمین طرفده‌سیکز، بوغازدن قوپان وده‌کیزلرده

سرینلەنن برروزکار یان پنجرەدن ایچری کیرییور وجیبنلیککزی خفیف خفیف شیشیرییور ، دەلیکسز اویویورسیکز . بونی متعاقب قایقخانەیە اینییور ودەکزە کیرییورسیکز . دیشاریسی کونشلی وصیجاق ، فقط اوراسی لوش ، قویتو وسرین . . . برقهوه ، بر جیغارا دها ، آقشام سرینلکی باشلایور . دەکز طرفنه کچییور ووابورلری ، قاییقلری سیره باشلایورسیکز .

کیجه ینه بویله ، عینی سدیرده ، عینی رخاوت ایچنده کچییور وباقییورسیکزکه او کون چوراب بیله کیمکه احتیاج حاصل اولمامش ، وجودیکزدن هیچ بر عضو یورولمغه میدان بولمامش ، بر داملا ترلەمەمشسیکز وبر ذره کونش یوزی کورمەمشسیکز .

ایشته ، بنجه ، یازین ایدەئال اولان عمر بودر . برآز باغچه برآز بالق ، برآز کتاب وبر چوق اویقو ، وبر چوق خولیا وبر چوق استراحتله کچیریلن برایشسز آدام حیاتی ... حالبوکه اونك یرینه بر مأمور ، بردکانجی ، برغزتەجی ، برعمله دوشونیکزکه هرکون چالیشمغه ، کونش ، صیجاق ، تراچنده دیدیشوب یورولەرق کچینمکه مجبور ... اونك ایچون یاز نه تحملسوزدر . برایکندی اوزری نرەدە بولونورسه بولونولسون ، حتی ناظر قولتوغنده ، ینه ایش ، خدمت زوردر ، بونالتیجی واویوشدوروجیدر . دکل یازی یازمق ، امضا آتمق بیله بو ساعتده بر یورغونلقدر ؛ دکل لایحه ، برحکایه اوقومق بیله بو زمانده بر زحمتدر . اوکەنك رخاوتی انسانی یاواش یاواش اویله شدتله قاپلار ، ایچنی اویله بر فتور ایله دولدورورکه . . . قلم اودالری

قیشین یانان صوبالری ایله عادتا خوشدر وماً مورلر ایچنده مسعود کورونور . فقط یازین جاملردن کیرن کونش باشلرنده یانارکن بیچاره‌لر نه أزکین ، نه مجالسز ونه خراب دوروورلر .

اسکیدن استانبولده یازلر همان اکثریت ایچون ، بر تعطیل کبی کچردی . بر کره مأمور جمعه ، پازار وچهارشنبه کونلری ایمزلردی . الك فقیرینك بیله ینه بر کوی جوارنده بر صیفیه‌سی واردی . اوراده باشلرنده تا ککه، بللرنده قوشاق ، یالین آیاق ، پوفور پوفور هفته‌نك اوچ کونی استراحتده کچیریرلردی . دیکر کونلرده‌ده قاچاماق یاپدقلری چوق اولوردی . حتی صاری یاره، قاواغه نقل ایتدك دییه آیلرجه ماموریتلرینك باشنه اوغرامیان وعمرلرینی قهوه‌لرده ، بوغازدن قوپان پویرازه کوکسلرینی آچه‌رق طاولا اویناملقه کچیرن مأمورلر چوقدی .

شیمدی هر کس معیشت دردی ایچنده ، یازه ، قیشه باقه‌دن ، هر کون اینییور ، خان مردیونلرینی دردر دردر آتلایه‌رق ، صاغه صوله باش ووروب جواب رد آله‌رق ، یوقوشلر طیرمانوب یانغین خرابه‌لری دولاشه‌رق بر خدمت ، بر اکمك پاراسی آرقه‌سنده بیك زحمت ، بیك کلفتله قوشویور وآقشاملری أوینه بی‌مجال دونویور . آیده درت یوز غروشله أولر اداره ایدیلن اودورك یازلرنده کیملك ایچون فضله چالیشمق مجبوریتی واردی ؟ استانبول یانوب طوتوشور، خلق بوغاز ایچی کنارلرنده سدیرلرینه اوزانمش سرین سرین اویوردی .

یازین بر کوپرویی، بر فنجانجیلر یقوشنی بویلامق، بر ترامواي آرابه‌سنه بینمك، بروا پورده یر بولمق نه کلفتلی، نه زحمتلی بر ایشدر .

اسکیدن بوکا نادراً قاتلانیردق . . . ذاتاً او زمانلر کیمسه‌نك مستعجل ، مهم ایشی اولمازدی ؛ بر کون ، بر هفته ، بر آی دکل ، قوجه بر موسم بیله ایشلرك تأخره تحملی اولوردی :

— هله هوالر بر سرینله‌سین ...

دییه درت آی ایلری‌یه آتیلان نه‌مهم ایشلریمز واردی... خلق موسملره کوره کندیسنه بر طرز حیات سه‌چمشدی ؛ عادتلریمزی اقلیمه اویدورمشدق ؛ محققکه بوصیجاق کونلرده صباحدن ایکندی‌یه قادار متمادیاً استانبولده ، بر ایش پیشنده وقت کچیرن آداملرك صحتی مختل اولور وینه محققکه نه‌البسه‌لریمز ، نه‌بنالریمز بویاز موسمیله مناسبتدار دکلدر . بوراده یازین بر اوزون تعطیل واستراحت دوره‌سی کچیرمکه هرکسك احتیاجی واردر .

بوقاریده ، یازین یا پك آلاتورقه ، یا پك آلافرانغه‌یاشامق لازم کلدیکنی سویله‌مشدم . . . آلاتورقه‌سی هیچ کیینمه‌دن أنتاری ایله یاشانان حیاتدر ، آلافرانغه‌سی کونده بش قات البسه وبر قاچ قات چماشیر ده‌کیشدیره‌رك یاشانیلان حیات . . . صباحلین صیرته کچیریلن البسه ایله آقشامی ایتمك نه‌عذابلی بر محکومیتدر ، یا بوتون کون ده‌کیشمه‌ین بر آیاق قابی ؟ آرتق بو تحملسوز بر اشکنجه‌در . پارالی بر فرنك یازین لااقل اوچ کره البسه ده‌کیشیر ، ایکی دفعه ییقانیر وبر درت ، بش کره‌ده آیاق قابینی دیکله‌ندیریر . بر کوملکی بر کون متمادیاً کیین عادتا عیبلانیر ... بز ایسه ، یازین بیله ، اوچ کوندز آشاغی کوملك نادر ده‌کیشدیریرز . اسکی آداملر ، اوزمانکی البسه‌لرینه نظراً

یاز صحتنه اعتنا ایدرلرمش ؛ بزلر آلافرانغه البسه‌یه باشلایالی تمیزلکدن‌ده محروم قالدق !

یاز بر قات البسه وایکی قات چماشیرله چیقماز . استانبولك بویله بردن بره باصدیران صیجاقلرینه هردرلو اعتنا ورفاهدن محروم یورغون وجودلریمز پك‌قولای تحمل‌ایتمز. داها حرارت یکی باشلادی، فقط کورویورم‌که چهره‌لر شیمدیدن سوزولدی، وجودلر شیمدیدن أریدی .

یازین وجودلر بول اویقو ، بول چماشیر، بول البسه وبول صو ایله محافظه اولونور . اندیشهٔ حیات اویقویه‌می میدان براقییور ؟ معیشت دارلغنك بول چماشیر آلمغه‌می تحملی وار ؟ بوقوراق کچن بهار بندلرده صومی قویه‌جق؟ دیکله‌نمکه امکانمی بولونویور ؟

بکا اویله کلییورکه بزم حالمزه دوشن بدبختلر ایچون یاز بیله بر عذاب اولویور . بر ایکندی کونشی آلتنده یایا اوله‌رق کوپرویی کچن بر آدام امین اولیکزکه ، مسعود صاپیلاماز واوراده آتدیغی هر آدیم حیاتندن بر ساعته مال اولور . یاز اویقو ، استراحت ، أسنه‌مه ، کزینمه، انتاری وترلك موسمیدر. برتك البسه وچیفت قوندوراسنی کییه‌رك صباحلین بوصیجاقده‌سوقاغه، ایشه قوشان وآقشام اوستی أوینه عینی قیافتده دونوب عینی البسه‌لرله اوطوران بر آدام بیلسین‌که قیش موسمی چیپلاق‌اوله‌رق دولاشان بر بدبختدن همان فرقی هیچ یوقدر !

دەوەنك دردی

كچن كون ، (تقویمدن بر یاپراق) ستوننده دەوەلره عائد بر فقره اوقودقدن صوكرا ایدی ، بهار كونشـنه كوكسمی ویوزیمی ویرەرك دوشـونجەلی فقط ممنون ، آغیر آغیر ادرنه قاپیسنه قادار یورودم ؛ اوجری سمتلرده فقیر خلقك حیـاتنه قاریشەرق یابانجی یابانجی دولاشمق ، خراب مسجدلر ، كوزل تربەلر وصارماشیقلی دیوارلر آراسنده بر سیاح كبی زیلەمملكتمی كزمك سیرانلریمك اك ذوقلیسی ، اك لذتلیسیدر . سنەدە بویله بر قاچ دفعه ، مارت وتشرین ثانی ایچنـده ، صماتیه ، ایوب ، طوپقپو جوارینه دوغرو تك باشمه جر ذوقه چیقمق اسكیدن ، تا چوجقلغمدن بری معتادمدر . ایشته بواعتیادله ، بر قاچ كون اول ، ینه یوللره دوشدم واسكی استانبولی باشدن باشه كچوب تا سورلرك خارجنه قادار اوزاندم ، قیرلره چیقدم ... نرەدەایدم بو یم یشیل اووالر اورتەسندەكی تنها كویلرك اسمی نه ایدی ، دونمك ایچون اك قیصه یول نرەدندی ، هیـچ بیلمیوروبومجهولیتی ذهنمده محـافظه ایچونده كیمسەیه صورمق ایسـتەمیوردم . كیده كیده هنوز یشیللنمكه باشـلامش ایكی سـوكود آغاجنك آلتنه ، بریبقیق چشمەباشنه واردم . اوزاقده ، تارلالردەرنجبرلر چالیشـیوردی . فقط یانمده كیمسەلر یوقدی . اوطوردم ، بر جیغاره یاقدم وایوب اوستندن ، خلیجه دوغرو ، اوق میدانیله

قارشی قارشی‌یه اطرافی سیره دالدم . منظره اوقادار کوزل ، کونش اودرجه پارلاق ، هوا اویله صاف ایدی‌که عادتا یاری مست ، کندمدن کچمش ، کندیمی اونوتمشدم، بردن صیچرادم: قولاقلریمك یاننده قوری ، قابا سسلی بر چان دالغه‌لاندی . . . دوندم وبر دەوه ایله برون برونه کلدم . أوت ، ایری ، باشی بوش ، یاشلی بر دەوه ... باشنی تا اکسه‌مه اوزاتمش ، قارا ، قوجه‌مان ، دوشونجه‌لی ومأیوس کوزلرینی اوزه‌ریمه دیکمش ، عادتا بر یول صوراجق ، بردرد دانیشه‌جق ، برلاف ایده‌جك کبی معنالی ، بشری بر باقیشله دورویور ، لاابالی بر طرزده کەویش کتیرمه‌سنه دوام ایده‌رك ، بکلیوردی . صانکه :

— شوصوباشی، شوبهار کونی وشویشیل قیرلرنه‌خوش... سن‌ده بنم کبی‌دالغین‌ودوشونجه‌لی ، بنم کبی یالکزوایش‌سزسك، ایسترمیسك اوطورالم ، سن جیغاره‌کی ایچ ، بن کەویشیمی کتیره‌یم وبرآز دردلشه‌لم ، دردلریمزی آکلاشالم !

باشمله اشارت ایتدم :

— پکی حاجی بابا ، دیدم ایسته‌دیکك کبی اولسون !

دەوه قارشیمه چوکدی ، اوکوزل ، اومونس ، اودردلی، اوده‌رین و او پر وقار قاپ قارا کوزلرینی کوزلریمه دیکه‌رك شو وجهله بنمله حسبحال ایتدی :

*
* *

— دردیمز بزمده چوق ، باشدن آشغین اما أك آجیقلیسی، بوره‌که أك فضله ایشله‌یه‌نی حیثیت دردی . . . بیلییورسیکزکه بزلر ، دەوه‌لر ، حلیم ، سلیم ، متحمل وصبور اولمقله برابر

چوقده عنعنه پرست ، چوقده متعصب وخشـين مخلوقلرز . دەوه کینی سزك لسانکزده بیله مثل اولمشـدر ، بویون اکر ، فقط کین طوتارز . ایچمزده کین و خصـومت اون بر سنەدن بری ، بیریکدی ، بیریکدی ، نهایت یورەکمزی دولدوردی ، آغزیمزدن طاشدی ؛ اوقادار کەویش کتیریرکن چیکنەدیکمز ماده صفرا ولعاب دکل ، آرتق کین و خصـومتدر . . . کین وخصومت ایچنده دیش غیجیرداتمقله عمر کچیرییورز ! آه ، بو مشروطیت ، بوتون اسکی وکوزل اصـوللری دەکیشدیردی ، فائدەلی وظریف عادتلری ترك ایتـدیردی ، هر ایشی هرج ومرجه اوغراتدی ، مملکتی نهایت شو حاله صـوقدی . سز هیچدن آداملر ناظر اولدی ، موزعلر صدارته کچدی ، جاهللر کرسـیلره قوندی ، سفیللر ثروتلره بوغولدی دییـه قیزییور ، نا اهللر الٔنـده قالمقدن شـکایت ایدییور ، هرکسـك یرنده قوللانیلمادیغنی ایلری سـورەرك قیامتلر قوپارییورسیکز . . . بزلر اویله اولمـادق ، عینی فلاکته اوغرامادقمی ؟ بر زمانلر بوتون اهالینك حرمت ورعایتنی قازانمش اولان دەوەلر ، خلقك:

— نه شیرین ، نه حلیم مخلوقات !

دییه اعتبار کوستردیکی ؛ چوجوقلرك ، معصوم یاوورولرك:

— حاجی بابالر !

خطابیله سەودیکی ، سیر ایتدیکی ؛ قادینلرك ایسه ، آنادولیده دوغوب بویومش اولمامزه رغماً ، مکه ومدینەدن کلمش بر کذار مقدس کبی :

— مبارك حیوانلر !

توجهیله‌قدر ومزیتنی دوبالا ایلدیکی ده‌وه‌لر نهایت مشروطیتك بیك خطاسی آراسنده بوتون موقع واعتبارلرینی غائب ایتدیلر، قاطیر ومرکب مقوله‌سی کبی عادی وخسیس ایشلرده قوللانیلمغه، چولوق چوجوق ماسقاراسی اولمغه باشلادیلر. بزی شو قوجه قانبوریمزه، شو یامرو یومرو باجاقلریمزه ودوشوك دوداقلریمزه رغماً اودرجه سوه‌ن، سویملی وشیرین بولان، مبارك ومقدس عد ایدن خلقك توجهنی غائب ایتمك، دوشونیکز، نه فلاکت، نه آجی ونه درددر! ... وقتا که حریت اعلان اولندی وصیتمزه رأی صندوغی قوندی، بن، درحال آرقداشلره:

— بیتدك، محو اولدق!

دیدم؛ اونلر، اولا آکلامایلر، بو اوفاق علامتدن شو قوجه فلاکتی حس ایده‌جك درجه‌ده ذکا وفراست کوستره‌مه‌دیلر:

— جانم حاجی، نه‌اولویورسك، ایشته باق، نه‌مزین، نه‌شاتافاتلی بر آلای، صره‌دن داهاپارلاق، داها شعشعه‌لی وداها اکلنجه‌لی... برزمان پادشاه فرمانی طاشیردق، شیمدی‌ده ملتك برات نجاتنی طاشییورز، ینه اعتباریمز یرنده، ینه توجه باقی!

دییه‌رك آلداندیلر وبنی‌ده آلداتمغه چالیشدیلر. فقط بن، آقشاملین اونلره دیدم‌که:

— خایر قرده‌شلر، بن بو آلایی بکنمه‌دم، بوصره‌یی بنم کوزم طوتمادی، اوکده زورنا دونبه‌لك، آرقه‌ده لاتارینا، اورته‌ده موزیقه، بوچوق قاریشیق، چوق کورولتولی، چوق

اویغونسز ایش ... هم سز رأی صندوقلرینی خفیف بولدیکز اما بنم اوموزلریمی چوکرتدی ، غالبـا ایچنـده کیلر حلال مال دکلدی ! مادامکه بر دفعه بو ایشلره ، بزه عائد اولمایان بو عادی ایشلره بزی صوقدیلر ، آرتق خلاص امیدی یوقدر ، باشمزی بلادن قورتاراماییز ، داها کیم بیلیر نه عادی ونه کوچ خدمتلر کورمکه مجبور اولاجغز !

دیدیکم برر برر چیقدی ؛ هر انتخابده صوپا ، سله وحیله ایله خلقدن آلینان پوصله‌لر صیر تمزه یرلشـدیریلدی ، سـاخته برنشئه وصوئوق بر عظمت ایچنده زورنا سـسلری وداوول پاطیردیلرینه قاریشمش اولان سوقاقلرده کزدیریلدی ، توزدو۔ رولدی . فقط بز هر دفعه‌سنده خلقك توجهندن برمقدار داها غائب ایتدیکمزی ، آرتق :

— مبارك حیوانلر ! حاجی بابالر !

دییه تقدیر کورمه‌دیکمزی آکلایور ، کدریمزدن صاراروب صولویوردق . اتحادجیلر بزلری ، دوه‌لری‌ده أك مناسبتسز ، أك آیقیری ایشلره صوقمشلر ، حیثیتمزی قیرمشلردی . اونلره خدمت ایتدکجه ، علی‌الخصوص بویله سیاسی دالاویره‌لرینه قار۔ یشدقجه اهالی بزدن آدام عقللی یوز چه‌ویریوردی . حتی بر قسمی ، مخالفلر داها ایلری واره‌رق :

— بوتون دوه‌لر اتحادجی اولمش ، اتحاد قلوبلرینه یازیلمشلر !

دییورلر ، بهتان ایدییورلردی . اتحاد مرکزی نه‌دنسـه حلیم ، مطیع ، سـس‌سز واعتراض وتنقیدی سومز اولدیغمز ایچونمی ، نه‌در ، بزلری ، دوه‌لری کندی افرادی ، کندی

اخوانی عد ایدر ، بوتون سیاسی نمایشلرنده بزی قوللانیردی. بز بحسب‌التصادف اتحادجی اولمشدق . نیازی بکك غزال حریتندن دولایی بوتون کیکلرك اتحادجی اولوشی ، کیبك کورونجه انسانك اتحادجیلری خاطرلاییشی کبی... خلق نظرنده اتحادجی ، دەوه وکیبك بربرینی خاطرلاتان اوچ اسمدی وبز بونك آدام عقللی فرقنه واردیغمز ایچوندی‌که او صندوق آلایلرندەیر یاریلسەدەقوجه قانبورلریمزله یرەباتسەق دییه ایچمزدن یالواریر ، اهالینك بوزینه باقمغه اوتاندیغمزدن باشمزی هوایه قالدیرر ، اوزاقلره باقاردق .

دیرکن حرب عمومی پاطلادی ، بن بونی خبر آلنجه :

— آرقداشلر ، دیدم ، أك فنا کونلره چاتدق، اتحادجیلر بزی نمایش و منفعتلرینه واسطه و آلت اولەرق قوللانمق معتادندەدرلر ، محقق بوحرب ایشلرندەده بزه بویوك بر آنغاریه ویرەجکلردر . فقط ، دوشونیکزکه محاربه ، زورنا ، لاتارینا اوکده ، ببك کبی سوسلو قیزچوجوقلری صیرتده استانبول سوقاقلرندەدونوب‌دونوب‌دولاشمغه‌بکزەمز ، جان‌تهلکەسی‌وار!

قورقدیغمز باشمزه کلدی ، کیمیمزی مولوی طابورلری، کیمیمزی نقلیه قوللریله داغلر ، قطعەلر آشیرەرق تاقوم‌چوللرینه قادار سورودیلر . آچلق ، صوسزللق ، مشقت ، هانکی برینی صایایم؟دەوەلر بوحربدەنەلر کورمەدیلر، نەفلاکتلرچکمەدیلرکه... ایلله ایچمزدن برینه بر جنکاور چوجوق صاحب اولدی ، هرصباح فرنکك دیش معجونی ودیش فیرچاسیله زوالّلی همجنسمزك زورله دیشلرینی اوغاردی ... دوشونیکز ، مبارك

بر دهوه آغزنده ، نه اولدیغی بللیسز بر فرنك علاجیله دوموز تویلرندن معمول فیرچه‌یی ! بونه حرمتسزلك، بوانصافسزلقدر! باری بر مسـواك اولسه‌یدی . . . ایشته بز ، بوعنعنه پرست ، متعصب ومحافظه‌کار دهوه‌لر بویله ماجرالر ، بویله دردلر کوردك! نهایت متارکه اولدی ، فقط اعتبار وحیثیتمز رخنه‌دار اولدیغی ایچون ، آرتق بر داها اواسکی حرمت واسکی توجهی بولامادق . صره‌دن وانتخاب آلایندن بیله محروم قالدق . حریفك بری شو عجز وضعف حالمزدن بالاستفاده هورکوجلریمزه سوت وسوتلی اون اعلانلری قویه‌رق ایکی قیلاریناتا ، بر زیللی ماشا اوکده ، چولوق چوجوق آرقه‌ده ، آپوقوریا اکلنجه‌سی کبی بزه‌سوقاقلری کزدیرمکه باشـلادی ! ئه‌ه ، نه یاپارسـك ، بوکاده قاتلاندق ، سـوتدر ، اوندر ، حرام مال دکلـدر ، بونی تشهیر بر کنـاه صاییلمازدییوردق . فقط کچن کون ، آه مدهش ، اواونوتولماز کون ، برده نه کوره‌یم ، بزدن ، دهوه‌لردن برینك ایکی یاننه ایکی قوجه بیکلك طاقمشلر ، راقی ، شراب اعلانجیلغی ایتدیر- مییورلرمی ؟ واه زواللی دهوه واه ! صره و انتخـاب آلاینده ایمش کبی عینی عظمت ، عینی وقار ، عینی یوکسکدن باقیشـله اورته‌ده صالینه‌صالینه کچییور ، خلقه حرام مال توصیه‌ایتمیورمی؟ عقلم باشمدن کیتدی ، بردفعه :

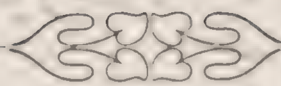
— حاجی ، برادر ، بوحالك نه ؟

دییـه باغیرمشم واو حدتله یولاریمی صـاحبمك ألندن قوپاروب قیرلره دوشمشم . . . او کون بو کوندر تك باشـمه دولاشییور ، یأسله دیوانه اولمقدن قورقویورم !

واه بزه واه !

دەوەنك او كوزل ، او مونس ، او دردلی ، او دەرین واو پروقارقاپ قارا كوزلرندن قوجەمان ایكی داملە یاش فیرلادی ، بردفعەدە ، آه چكر كبی ، اوزون اوزون ، یاسلی یاسلی بوكو- ردی . مكرسە دەوەلرك دردی نە قادارده بزمكنە مشابهمش ! دەوەلرلە نەقادارده همحال ایمشز !

واه هیمزه ، دەوەلره وبزلره !

ئولومه دائر . . .

« ایسترم ، بکلییورم ! » دیینلره ایناندمام : بکا اویله کلیرکه ارزوسیله آغزینه برطاباانجه صیقان ویاخود سرای برونندن کندینی آقینتی‌یه آتان کیمسه‌لر بیله : « بلکه قورشون صاپار ، بلکه برقورتاران چیقار ... » امیدیله ، بوصوك امیدله انتحار ایدرلر ... « ئولومدن قورقمام ! » دیین برآدام ئوله‌جکنه ، نه‌دنسه ، أك آز احتمال ویرن بر آدامدر . دیندار ویا دینسز هرکس ، ئولمکدن قورقار : بری جزا کورورم ، بری آرتق هیچ برشی کوره‌مم دییه . . . بیلدیکم حکایه‌لرك أك معنالی واك بلیغی اودونجی ایله عزرائیل حکایه‌سیدر :

— کل جانمی آل !

دییه چاغیروبده قارشیسنده ملك‌الموتی کورونجه :

— صیرتمه شو یوکی قویویر !

دیین اختیار بوتون انسانلرك حسیاتنه ترجمان اولمشدر . ئولمه‌مك ایچون قهر وجفا چکمکه کیم راضی اولماز ؟

مثلا میلیونر (قارونه‌جی) یه :

— یوز سنه داها یاشایه‌جقسك ، فقط طاش طاشیمق شرطیله . . .

دینسه :

— خایر زنکین اوله‌رق ئولمکی ترجیح ایده‌رم !

دیرمی ؟ هیچ ظن ایتمم ... انتحار ایدن هر آدامه ، قابل اولسه‌ده :

— دیربل !

دینه بیلسه محققکه اوینایه اوینـایه دیریلیر . قورتولدقدن صوکرا تکرار انتحاره قالقیشانلر ، فی‌الواقع ، کورولمشـدر ؛ فقط بونلر حادثهٔ انتحار اثناسنده قورقوسندن عقلنی بسـبتون غائب ایدن امیدسز دلیلردر . ذاتاً حیوانلری انسـانلردن داها مسعود ایدن کیفیت حیواناتك ئولوم حقنده برفکری، برحسی اولمامه‌سنده‌در . . .

عجبـا حیاتمزده ئولومی قاچ دفعـه خاطرلار ، کدرله‌نیر وقورقارز ؟ حسـابه صیغماز ... یکرمی درت ساعتك منتظماً بر ساعتی ئولوم قورقوسیله کچر : واپور باتار ، ترەن چیکنر ، اوتوموبیل چارپار ، طاش دوشر ، قورشون ایشلر ، خسته‌لق کچر دییه عمریمزی قورقو تملندن هدر ایدر . حالبوکه حیوانلر ئولومی بیلمزلر ، ولوکه یاننده همجنسلری بوغازلانسه ... خوش بیلمکله برابر انسانلرك ألندن قورقمقدن بشقه نه کلیر ... کاشکه بزده بیلمه‌سـه‌ك ، چاره‌سنی بولمادقدن صـوکرا خسته‌لغی ایستر بیل ، ایستر بیلمه ... ئولوم حقنده‌کی بویله یاری بیلکی‌دکلمیدرکه انسـانلری بیله بیك درلو مشکلاته ، اذایه ، مجنونلقلره سـوق ایتمشدر ...

کیمیمز کندیمزه ئولوم انتخاب ایده‌رز : قیصه بر خسته‌لقله یاناقده ویاسکتهٔ قلبدن سوقاقده‌ئوله‌یم‌دیرز... بعضیسی‌بوغولمغی، بعضیسی یانمغی ، بعضیسی بر قضا اثناسـنده پارچه‌لانمغی مرجح

بولور ... کیمیمز هیچ قورقماز کورونور ، مزارینی صاغلغنده یاپدیرانلر، کفننی باشنده ویا بوغچه‌سنده طاشییانلر چوقدر ... فقط بوتون بونلر قورقودن ایلری کلیر : بن بر ذات طانیردم‌که حیاتنده بر تربه باغچه‌سنه لحدینی حاضرلاتمش ، برده ایچریسنه اوجی تربه‌دار اوداسنه کیدن برچنغراق قایتانی قویدورتمشدی:

— ئولمکدن قورقمیورم ، دیردی ، فقط یا ئولدی دییه کومرلر ، مزارده جانلانیرسه‌م چیقه‌مامقدن قورقیورم ، چنغراغی اونك ایچون یاپدیردم !..

کچنلرده وفات ایتدی ، بالطبع چنغراغی‌ده چالامادی ...

برکت‌که هپمزه ئولوم ، الك یاقلاشدیغی زمان بیله اوزاق کورونور . رفقاسندن بری بر خسته‌یی زیارته کیتمش ، باقمش‌که صوك ساعتنده ... آرقداشنی طانیه‌مامش بیله ، کوشه‌ده‌کی بقال ظن ایتمش و

— نصلسیکز ، اییسیکز انشاالله !

سؤالنه :

— حمد اولسون ، کچیشدیردم بقال آغا !..

دیمش ، اوبری دایانامامش :

— بو عقلله سن زور کچیشدیررسك !

دیمش !

*
* *

ئولوم فکرینك دنیا قورولالیدن بری انسانلره یاپدیردیغی لزومسزلقلرك حد وحسابی یوقدر ... بوخصوصده بربنده‌جك تحقیقات یاپمق اثبات مدعایه کافی کلیر . ئولوم قورقونجدر ، فقط

اونی ، اولدیغندن فضله قورقونج دکل ، بر آزده ناصل دییه‌لم ، ئولوم کلمه‌سنك دهشتنه پك یاقیشمیور اما ، تحف و کولونج یاپانده اونلردر ، بزز . مدنیلرك بو بابده‌كی عادتلری ، او تشریفات ، او مراسم ، او باطل اعتقادلر ، او اساس‌سز ئوزونتولر ، اونلر معلوم ... هپمز بیلیورز ، هپمز معناسزلقلرینی آ کلایورز ، فقط ئولومك كندندن قورقدیغمز ایچون اطرافنده یاپیلان ایشلریده ، نه اولور ، نه اولماز ، پك اولو اورته تنقیده جسارت ایده‌میورز .

لکن ، امین اولمالیکه ، ئولوم داها آز فجیع کورونوردی ، داها کلفتسز شرائطده ، داها بسیط ومعقول تشریفاته تابع اوله‌بیلسه ایدی ... مع‌التأسف پك آزی مستثنا اولمق شرطیله ها قبائل وحشیه ، ها مدنیلر بو بابده ئولومی داها فجیع بر شکله صوقمق ایچون تماماً بیرلشمشلر وبلا لزوم اونی اونی دها قاهر ، داها دبدبه‌لی بر مرتبه‌یه چیقارمشلردر . ئولو ، نام ونشانی قالمیه‌جق صورتده کورولتوسزجه ، عادتا کیزلیدن کیزلی‌یه درحال اورته‌دن قالدیریلسه ، نه مراسم ، نه مزارستان اولسه ، امینم‌که ئولوم بودرجه قورقونج کورونمزدی ... اونك ایچون آفریقاده‌كی بر قبیله‌نك بوخصوصده اتخاذ ایتدیکی اصول الك دوغروسیدر : ئولنی اقرباسندن بری سس‌سز ، صداسز ، باجاغندن سوروکله‌یوب دوغروجه نهره کوتوروروب آتارمش ... اوقادار ! حالبوکه دیکر بر چوق قبائل ئونك بسبتون عکسنی یاپارلر . وبر ئولو ایچون ، لزومسزیره ، بیك جان تلف ایدرلرمش ... مثلا بر قسمی ، ولوکه اجلیله ئولمش اولسون ، هر ئولو ایچون

بر کیشی‌یی ئولدورمك و انتقـام آلمق اصولنی! موافق بولمش : علی ئولدیمی ، کیدر ولی‌یی ووروررمش . . . حتی علینك ماتمی ولینك قتلنه قادار سوره‌رمش ! جاوایه جوار بر آداده‌کی اصول داها مدهش . اوغلی وفات ایدن هر بابانك سوقاغه چیقارچیقماز تصادف ایده‌جکی هرهانکی بر شخصی ئولدورمك حقی ایمش ... مثلا ، دوشـونیکز ، سز ، دالغین دالغین ایشـکزه کیدرکن آرقه‌کزدن بری قوشـوب قافا کزی بر قیلیجـده بدنکزدن آییرییور ... نه‌دن ؟ زیرا اونك او اثنـاده بر اوغلی ئولمش ، سزده تصارفاً اورادن کچیوریمشسکز ... به‌داوایه ئولوم ایشـته بوکا دیرلر . مع‌مافیه دهافناسی ، داهامدهشی‌ده‌وار: مغولستانده بکلردن بری وفات ایدوب‌ده جنـازه‌سی دفننه کوتوروولورکن توابعی ، درحال :

— هایدی ، اوبر دنیاده بککزه خدمت ایدیك !

دییه هایقیره‌رق اوکلرینـه کلنی قیلیجدن کچیررلرمش ! بر آفریقا قبیله‌سنده ایسه عادت باشـقه درلو ایمش : قبیله شیخی ئولدیمی، اوغللری یالین قیلیج سرایدن دیشاری فیرلارلر وکویا، تأثرلرندن عقللرینی غائب ایتمش کبی یایه‌رق ، بلا تفریق ، کیمی بولسـه‌لر پارچه‌لارلرمش ! حتی نه‌قادار فضله آدام کسرلرسـه بابالرینه او درجه محبتلرینی اثبات ایتمش اولورلرمش ... اسـکی آمریقا قبیله‌لرندن برنده قرال ئولونجه اسیرلر ، اسیره‌لر، زوجه‌لر وجاریه‌لر ، بیکلرجه کیشی انتحار ایتمك مجبوریتنده ایمش . . . ایسترلرمش‌که قرال آخرته برموکب احتشام ایله ، بوتون خدمه وحشمه‌سی برابر کیتسین !

دیکر برحیاته ، آخرته اعتقاد یوزندن بعضی قبیله‌لرده دائما بر ئولویی ، بر قاچ ئولو تعقیب ایدرمش . مثلا کوچوك بر چوجوقی ئولدی ، آناسی ، یاخود ، هیچ اولمازسه دادیسی ، چوجوغی اوبر دنیاده سوتسز وباقیمسز بیراقمامق ایچون انتحار ایدرمش !

زوجه‌لرك آتشده یاقیلماسی مسئله‌سی‌ده آیری ...

تدفینه کلنجه : بونك بیك درلوسی وار : کیمی یرده ، دیدیکم وبکندیکم کبی ، کوتوروب صویه آتیویررلرمش ، آرقه‌سنده نه کیمسه انتحار ایدرمش ، نه کیمسه آتشه آتیلیرمش .. فقط بعضیسنده صویه آتارکن باجاغنه برده ایپ طاقوب هفته‌لرجه کناره باغلایوب بیراقیرلر ، بالقلر أتلرینی تماماً ییدکدن ، کمیکلرینی صویدقدن صوکرا کلوب چیقاررلر ، اسکلتنی سپته قویوب طاوانه آصارلرمش ! نیچون ، نه لزوم وار ؟ کیم بیلیر ، بلکه عقللرنجه برحکمتی واردر !

آسیا آدالرینك برقسمنده‌کی اصولی‌ده فنا بولمادم : ئولویی درت دیرك دیکوب اوستنه باغلارلر ، اطرافنه صارماشیقلر دیکرلرمش ، آز زمانده یشیللك اویله بویور ، اویله ئورترمش که جسد یم یشیل برکفنله تماماً قاپانیر ، میدانده آنجق یشیل برکومه قالیرمش ! بوشاعرانه برتدفین ... بعضی یرده‌ده مزارك اوستی انواع اطعمه ایله دولارمش ، بوده شکمپرورانه تدفین . . بعضیسنده ایسه مشعله‌لر یاقیلیر وعریان کنج قیزلر طرفندن تابصباح رقصلر یاپیلیرمش ، بوده ذوقپرستانه تدفین ...

تا اسکی زمانلرده برقسم قبیله‌لر پاشلیلری ، وقت ومیعادی نه ایسه ، اوکلنجه یمك عادتنده ایمشلر . مثلا آدام یتمشنه باصدیمی ، برصباح ، اوغلی یاننه کلیر :

— هایدی ، بابا ، میعادی کلدی ، حاضر اول ، سنی ییه‌جکم ! دیرمش . . . او آق صقاللی بابا ده ، بلا اعتراض کندیسنی اوغلنه تسلیم ایدر ، اوده ، وظیفه‌سنی حسن ایفا ایتمکدن متحصل بر ممنونیتله ، پر اشتها ، پدرینی سیلوب سوپو-ررمش ! صوکرالری بو عادت بردرجه ده‌کیشمش : پاشلیلرله مریضلر بالخاصه بوایش ایچون آلیشدیریلمش اولان آزیلی کوپکلره آتیلیرمش ! فقط کیت کیده طوپراغه کومه عادتی میدان آلمش ، یالکز ، بعض قبیله‌لر ، بوکا بردرلو تماماً انسیت ایده‌مه‌مشلر : کومدکدن صوکرا چیقاررو کونشده قوروتورلر ، اسکلتندن چیتلر یاپارلرمش !

چین احوالنه دائر تفصیلات ویرن بر کتابده اوقومشدم : چینلیلر قادار ئولومه لاقید هیچ بر ملت یوق ایمش . . . حتی بربرلرینه تابوت هدیه ایدرلرمش ، تابوت مقبول بر هدیه ایمش . . . فقط جنازه مراسمنی اودرجه دبدبه‌لی ، کلفتلی یاپمق عادتمش که بواوغورده کلیاً افلاس ایدن ، محو وپریشان اولان عائله‌لرك حد وحسابی یوقمش !

خلاصه انسانلر هیچ برزمان ، هیچ بریرده ئولومه قارشی اتخاذی لازم کلن اك ساده ، اك کلفتسز واك آز فجیع ، اك آزقورقونج اصولی کشف وتطبیق ایده‌مه‌مشلردر : درحال ،

سس سزجه ، جسدی اورته‌دن یوق ایتمك ... اونك ایچون ، بکا :

-- ئولوملردن هانکیسنی بکنیرسك ؟

دییه صورارلرسه ویره‌جکم جواب شودر :

-- برقضا ، براشتغال نتیجه‌سنده ، برهوا اولمنی ...

کاشکه روحمز ، کیمسه‌یه زحمت وکلفت ویرمیه‌رك اوچوب کیدرکن بدنمزی‌ده اوکیده‌جکی یره برابر کوتورسه ، ویا ، یولده انسان ألی دیکمیه‌جك بریره ، فضانك بربوشلغنه براقسه‌یدی ...

رجال مشروطیتك صوك كونلری

*

هر فرقه‌یه ، هر هیئته ، هر زمره‌یه صورمالی ، دیمه‌لی‌که :

— مشروطیتدن بری شوفلاکتدن قدید اولمش مملکتده کیم موقعه کچدی ، نفوذ قازاندی ، شهرت تأمین ایتدی که اوندن دولت فائده کوردی ؟ اسمنی خیر ایله یاد ایده‌جککز رجل دولت کیمدر ؟ هانکی آدامدر که سیاست تارلاسنده اکدیکندن ثمره آلمشز ، بیچدیکندن استفاده ایتمشز ، تخمندن منفعت طوپلامشز ؟ . . . هانکی وزیر ویا هانکی ناظردر که منتمزی قازاندی ، شکرانمزی جلب ایتدی !... خاییر ، بویله بر عنقا بودیاره قونمادی ، بویله بر اینجی بوده کیزده یه‌تیشمه‌دی ، بویله بر درویش بوطرفه اوغرامادی . بویله بر نعمت بو مملکته نصیب اولمادی ... علی ویا ولی ، اتحادجی ویا مخالف ، اصیل ویا بدمایه ، عالم ویا جاهل ، کنج ویا اختیار ، عسکر ویا صاریقلی شهرلی ویا کویلی ، تورك ویا کورد ، آرناوود ویا عرب ، بوماق هیچ بر دولت آدمی کورمه‌دك که درایتله ، کیاستله ، فطانتله ادارهٔ اموره قادر اولسون وشو بدبخت ملکه برقاچ سنه حضور ویا رفاه ویره‌بیلسین ؟ اوحالده ، بو بی اذعانسزلر ، بو حریصلر ومنافقلر ، حالا نه‌دن دوداقلریکزده عینی اسملر ؟ حالا نیچون عینی ترانه‌لر ، عینی تمنیلر ؟ واز کچیك شخصی اندیشه‌لردن ، ملت بر قرار ویرسین ، « اون بر سنه‌در کرك موقع اقتداره

کچمك وکرك سیاسیات عالمنده بر شهرت تأمین ایتمش بولنمق جرملریله مظنون اولانلرك بعدما پولتیقه‌ایله اشتغاللری ممنوعدر» دیسین وبوقرار اودرجه قوتله ، شدتله بلا تبدیل و تعدیل تطبیق اولونسونکه معلوم و معروف پولتیقه‌جیلر امیدلرینی کسسینلر، صحنهٔ سیاستدن چکیلسینلر وباشقه ایشلرله اوغراشوب مملکتی راحت بیراقسینلر ! ایشته اوزمان ، بوطاشغین وشاشغین فقط هرحالده مضر رجالدن قورتولان یکی ومعتدل الرده فیضیاب اولور ، مشتاق اولدیغی سکونه ایرر ، ترقی وتمدن ایدر !

عجبا بو قرار اوزرینه بیلدیکمز ، طانیدیغمز شو رجال مشروطیت ، اونامدارلر نه اولورلر ، ناصل برعاقبته اوغرارلر؟ ایشته بونی دوشوندم وصوك کونلرینی ، عاقبتلرینی شویله تخمین ایتدم :

. . .

(انور) بردفعه داها قفقاسه قوشار ، برشی یاپاماز ؛ تورانه دالار ، مرامنه ایرەمز ؛ موسقوایه دونر ، روی قبول کوره‌مز آلمانیایه کیدر ، اسکی توجهی بولاماز ؛ صاغه صاپار ، باشنی وورور ؛ صوله صاپار ، یولنی شاشیرر ، باقارکه چیقار ایش دکل ، نه کندی مملکتندن ، نه ده قومشو الکالردن امید یوق ، بردن جهانکیرلکی ترك ایدر ، کشور کشالقدن واز کچر ، قهرمانلغه یکون چیزه‌ر ، کندیسنی عبادته ، دیانته تسلیم ایدر : صیرتنده صولوق برجبه ، باشنده داغنیق برصاریق سجاده یرده ، تسبیح الده ، نورانی صاقال کوبکده ، پرهیزدن دوداقلری بلرمش ، اویقوسزلقدن پنبه یاناقلری صارارمش ، ختم وقرائتدن کوزلری یاشارمش ، بر پیر سالخورده حالنده

حافظ اولور ، گیجه کیدر ، خستەلری اوقور ، دردلیلری اوفلر. ایشته بویله ، سابق باش قوماندان وکیلی کشور کشا انور پاشا ، (حاجی حافظ انور افندی) اسمی آلتنده ، بر کون هجری بر بلدەنك فقیر برجامع مشروطەسنده تهلیل کتیرەرك اکمال انفاس ایدر!

جمال (پاشا) یه برعذاب وجدان عارض اولور ، آرتق نه ایچکی ، نه قادین ، نه قومار ، سفاهتك هیچ برشکلی یورەکنی قاپلایان صیقینتی‌یی دفع ایدەمز. کیجه کوندوز ، اوداسنده دونر دولاشیر ، آه ایدر ، کوز یاشی دوکر ، اك حاذق اطبا چارەسنی بولاماز ، علاجنی کشف ایدەمز ، تداویسنه مقتدر اولامازلر.. او زمان استانبولدن زیارتنەکلن براسکی دوست کندیسنه مطالعه ، کتاب ، شعر توصیه ایدر ، (جمال) نهایت شاعر اولور ، شعرادن ، ادبادن نەقادار احبابلری ، اسکی منتدارلری ، ارزاقیله انعامیله یاشامش اذکیای بندکانی وارسه نزدینه جلب ایدر ، اورمانلر ، کوللر ایچنده تنها وقدیم برشاتویی اونلره تخصیص ایدەرك بول آت ، شامپانیا ، شراب ، شو زمرۀ عرفا ایچنده تحریر وانشاد ایله وقت کچیرمکه باشلار . آقشام اولنجه هپمز ــ زیرا بن ایلك قوشانلردن بری اولورم ، سر محرریمزده امید امید ایدەرم که آرقەمدن کچیکمز ــ هاوانا جیغارلرینی یاقار ، قارشیسنه طوپلاشیرز ؛ اوزون صاچلی ، صولوق یوزلی ، اویانیق برشاعر ، برعاشق ازلی :

قادین ! قبرك نەده بیتکین
بلی اینجه ، کوکسی شیشکین

طرزنده زندوستانه، هجه وزنندن بر شعر اوقور، بونی یعقوب قدرینك تورانی بر منشوره‌سی تعقیب ایدر: « آیاقلری قیللی، کچی یوزلی چوبان دیدی‌که: بال کوزلی وحشی قیز! یوره‌ککك منبعنده بیراق صاقالمی ییقایایم، بکا آغزینك خوشافندن برداملاصون وصوکره ایکی دیزاوستنه کل، سیجیلیا دکیزلرینك آق کوپوکلرندن دوغان الهه‌یی تقدیس ایت! » بومعتنا پارچه‌یی بر آلقیش فیرطیناسی باصدیرر، حمداه صبحی آویزه‌لری چینلاتان‌کور وسرت بر نطقله تنقیداتی یاپدقدن‌صوکرا شعره یکی برسس کتیرن داهی قالقار، ایکی سنه‌یه قادار اکمال ایده‌جکی بر شعرك شیمدیدن حاضرلانان درت قافیه‌سنی بیك اصرار اوزرینه سویلر:

. . . . آونك

. . . . بهرنك

. . . رنك

. . . ژنك

هرکسی بر تقدیر، بر وجد ومستیدر قاپلار . . . ایشته ویله جهانقیمت اثرلردن فیض آلان جمال (پاشا) ده بر کون (شامده شانلی آقشام) عنوانلی برمنظومه اورته‌یه قویار:

فغفور منارەلر

یاندی برز برز! الخ ...

دیکله‌ینلر جوش وخروشه کلیر، ایچمزدن بریسی « ملی ادبیات سزدن دوغه‌جق! » دیر، بن « اونی سز بسلیورسیکز،

سز یاشاته‌جقسیکز ! » دیرم ، علی کمال بك‌ده : « میرم ! بونه ناجیانه قطعه ! » دیه أك بویوك مدحنی ابذال ایدر . ایشته او آصان ، باصان ، یاقان ، یيقان عربستان دیکتاتوری بویله ادبی برعمر ایچنده وطن‌پرورانه ، حزین‌شعرلر اوقویه‌رق ، سا کنانه ، ادیبانه ترك جان ایدر !

(طلعت) ك طالعی بسبتون بوزولور ، کارینه کساد کلیر ، میخانه‌سی ایشله‌مز اولور ، هانکی ایشی طوتسه یوروته‌مز ، نه‌یاپمغه قالقیشسه بجره‌مز ، کیتدکجه فقر وسفالت یاقاسنه یاپیشیر ، بردری ، برکمیك قالیر ، طانماز حاله کلیر . اسمی‌جسمی اوقادار اونودولورکه صاغمیدر ، ئولومیدر ، کیمسه فرقنده اولماز . ایشته بونسیاندن جسارت آله‌رق وطانینمیه‌جغنه امین اوله‌رق مملکته کیره‌ر ، بر زیلسز دفله بر تربیه‌لی مخلوق تدارك ایدر ، بویله‌جه منزوی ، منسی کچینیر ، کیدر ! وفاتنده ضابطه بیله شوپالاسپاره بدوش بیچاره‌ده کیمدر ؟ نه‌ایدی ؟ فرقنده اولماز ، بلدیه طبیبی‌ده « ضعفیت عمومیه‌دن وفات ایدن بلارسم » دیه بر راپور ویرر ، کومیویررلر ؛ او آفت‌ده شووجهله زائل اولور ، بیتر !

(طوپال اسماعیل) باقارکه صوك کونی یاقلاشییور ، اجل کلمك اوزره ، سه‌که سه‌که اوداسنده هم کزر ، هم‌ده کندی کندیسنه شویله سویلر :

— آ خائن ، نه‌دویماز کوزك ، نه اوزرن الك ، نه‌اوتانماز یوزك وارمش ؟ قاپمادیغك ، یوتمادیغك ، یاپمادیغك نه قالدی ؟ ذاتاً برتك آیاغك وار ، اوده ایشته چوقورده ، یارین مزاره مالکی برابرمی کوتوره‌جکسك ؟ سنك بردفعه اولسون خیر

ایشلەمكدن نصیبك اولمیەجقمی ؟ نه دورویورسك ، محل جرم وخباثتك اولان دائرهٔ حربیەیی صاتین آل ، اورایی « طوپاللر عمارتخانەسی » نه قلب ایدەرك بوتون دنیانك تك باجاقلرینی بردام آلتنه طوپلا ، اعاشه واباته ایت !

بو فكر اوزرینه حقیقةً او یرده برطوپاللر دارالعجزەسی كشاد ایدیلیر وبایرام زادەده اوزمانه قادار فقروسفالته دوشمش برلوقمه اكمكه محتاج قالمش ، قرق كوندر آغزینه بردرهم شكر قویامامش برحاله كلمش اولدیغندن قارنتی دویورمق ایچون كندی ارزوسیله برباجاغنی ترامواى آلتنده قیرار وطوپالخانەیه كیدر ، بقیهٔ عمرینی اوراده عمارت فودلاسیله ، چوربایه قوت كچیریر ، كیدەر !

(عزمی) یه بر سیكیر علتی مسلط اولور ، جان یاقمقدن ، قان دوكمكدن ، كمیك قیرمقدن ، طیرناق سوكمكدن ، پارماق قوپارمقدن بیلمایان ، بیقمایان ، قورقمایان بوحریف برینك النه ایكنه باتسه ، بردامله قان كورسه دوشر بابیلیر ، اویله قورقاق ئوركەك ، متوهم برحاله دوشركه اوكنده قوربغه صیچراسه ، آیاغنه كدی دوقونسه ، یانندن كوپك كچسه بایغینلغه اوغرار ، اسپازموزی طوتار ، نهایت چیلدیرر ، دارالشفاسنده برسینك كورسه كوزلری چشمخانەلرندن فیرلایەرق ، دیشلرینی غیجیر- داتەرق ، اللرینی بوكوب قیویرارق ، قارشیسنده قاپلان كورمش ده كندیسنی پارچەلیەجقمش كبی ، كری كری قاچەرق :

— امداد ! امداد ! جاناوار بنی بوغەجق ، یوتەجق ، قاپەجق !

دیه آواز آواز باغیرر وبو عذاب ایچنده تام یوز یاشنده ابدی راحته قاووشور !

(بدری) ایسه وارینی ، یوغنی بر معتاد فحش وسفاهت ایچنده بیتوب توکتدکدن صوکرا ایشی یان کسیجیلکه ، قارماـ نیولاجیلغه ، طاوجیلغه دوکر ، یکرمی کره حبسه کیرر ! نهایت بر کیجه کوکسنه بر طابانجه ییر ، قورتولور !

ایشته اتحادجیلر وقس علیه‌البواقی بویله‌بر بر دوکولورکن قوای ملیه‌جیلرده باشقه باشقه صورتلرله باشقه درلو ، فقط داها خفیف عاقبتلره اوغرارلر ، رئیس درد عشقه مبتلا اولور ، بر یوروك قیزینه طوتولور ، چاریقلری چکر ، بر آته بینر ، داغ تپه دوز کیدر ، کزوب‌دولاشمادیغی نه‌جیهانه اوواسی قالیر ، نه ارضروم یایلاسی ، فقط مرامنه‌ایره‌مز ، برساز تدارك ایدر ، یانیق یانیق بیت اوقور ؟ آه چکر ، عمرینی بویله قیرلرده منزوی وهجرانزده فرهاد کبی کچیرر ، الی آخرالعمر لیلاسینی آرار ، لیلا دییه آه ایدر ! شهبندرمرسومك نعمت ناشناسلغنك جزاسی اوله‌رق کوزلرینه پرده اینر ، آلندن طوتوب کزدیررلر ؛ رضانور سینوبده‌دالیان‌قورار ، بالیقجیلق ایدر ؛ جلال آنقره‌ده قصاب دکانی آچار ؛ عوامه قاریشیر ، سسلرینی کسر کچنیر کیدرلر .

مخالفت رجالی‌ده سینرلر ، برر قوووغه کیررلر ، لیدەر بر شیخه مرید اولور واوراده تدریجاً ترقی ایده‌رك نهایت پوسته اوطورور ، زیارتنه کیدن اسکی محبانه :

— صدارته ایره‌مه‌دم اما دوریشلکده شو مرتبه‌یه‌واردم آ! الحمدالله !

دییه حالندن بیان ممنونیت ایدر . فیلسوف کثرت توغلدن عته کتیریر ، اوهر شییئ بیلن ، هرنسنه‌نك جوهرینی بیله تحلیل ایدن قوجه عالم هر بیلدیکنی اونودور ، ایکی یاشنده چوجوق کبی ده کیزه باقار :

— بو نه ؟

دییه صورار ؛ شمشك چاقار ؛ قورقار ؛ واپوره بینر ، کوپوکلری کورور :

— چماشیر ییقایورلر دکلمی ؟

دییه سه‌وینیر ؛ ساقسی‌یی بارداق صانیر ، کتاب بولورسه ییرتار ، دیوارلره قورشون قلمیله کمی رسملری یاپار ، کلن کچنه دیلنی چیقاریر ، ایشته بومنوال اوزره طفولیت ایچنده مسعود ، پر نشئه یاشار ! دیکر ذواتدن کیمیسی‌ده رماللغه باشلار ، کیمیسی قیوملغه عودت ایدر ، کیمیسی جره چیقار ، کیمیسی باغچوانلغه وورور ، کیمیسی بویاجیلقله ، کیمیسی مرانغوزلقله ، کوزل کوزل کچینیر ، بر ییر ، بیك شکر ایدر .

مملکتده راحته قاووشور ، باشنی دیکلر !

بر قیر کزینتیسی

هوائی و آفاقی مصاحبه‌لر ایچون بهاردن مساعد بر موسم اولورمی ؟ بهارده انسانلره باقیکز ، أك آز اشرف مخلوقات اولدقلری دوره بودوره‌در : قیرلرده کزرلر ، اوت ییرلروسوت ایچرلر ، خلاصه انسانلقدن اوزاقلاشه‌رق أك چوق بوزمان حیوانات سائره‌یه بکزرلر . دینه‌بیلیرکه بهار ، یردن فیشقیران الوان الوان ، کوریه وکوربوز اوتلریله انسانلری ماضی‌یه ، خاصهٔ نطقله مشرف اولمادقلری أك اسکی وأك ابتدائی زمانلره ارجاع ایدر ؛ بنلکمزده بر بسیطلك حاصل اولور ؛ دنیانك ترقی ومدنیت دیدیکمز کلفتلرندن اوزاقلاشمغه ، دره‌لر ، تارلالر کنارنده ، چیچکلی آغاجلر آلتنده وقتمزی ، اوتلار کبی باشیمز یرده کچیرمکه جان آتارز . بهارده ییدکلریمز نه‌در ؟ یشیل صالاطه ، مارول کبی چی چی چیکنه‌دیکمز اوتلر دکلمی؟ قیرلره بر کوز کزدیریکز ؛ ایکی بوکلوم اکیلوب متمادیاً یردن لابادا ، کلینجك ، قوزی قولاغی ، هندیبا طوپلایان انسان سورولرینك ، یانی باشلرنده اوتلایان درت آیاقلی مخلوقاتدن فرقلری نه‌در ؟ بهار بزی اونلره بکزه‌تیر وانسانلر أك چوق بهارده حیوانات ایله مشغول اولورلر : قوزی وکچی یاورولری دیزلریمزده‌در . یکی چیقان پیلیجلری اوقشار ، سوه‌رز . قناریه‌لریمزه یومورطه ویرر ؛ آتلریمزی چاییرلره چیقاریرز ؛

خلاصه هپ درت آیاقلی ویا قانادلی مخلوقات آراسنده حل‌وخمور اولورز . آرامزده بهار صاغلام بر رابطه ، بر محبت اُورەر . قیرلرده انسانلرله حیوانلر ، انسان یاورولریله حیوان یاورولری بر آراده ، متقابلاً مودتکار ، پك طاتلی ، پك صمیمی برزمان کچیریرلر !

بناءً علیه انسانلر ایچون بهارده قیر کزینتیلرندن داها طبیعی نه اولابیلیر ؟ ایشته بو آرزو ، بو قناعت تاثیریله چوقدندر ، کونش آچالی واطراف یشیلله‌نه‌لی ، اوزون بر قیر کزمه‌سی یاپمق ایستییوردم . بالقوندن باقدقجه بنی کندیسنه چکن اوزون چایر اُتکلری وچاملیجه یاماجلری دون بسبتون جاذبه‌لی ، عادتا مقاومتسوز کوروندی . کیمسه‌یه خبر ویرمه‌دن ، کیزلی بر ملاقاته کیدر کبی ، اوصولجه‌جق اُودن چیقدم وقوربغه‌لی دره بوینجه ، ایچریلره دوغرو ، آغیر آغیر یورومکه باشلادم .

بوقادار یقینمزده ، درت آدیملق یولده بودرجه کوزل یرلر وارمش‌ده نه‌دن کزمزمیشز ؟ نه‌دن قاضی کوی خلقی بوشعشعه‌لی بازار کونی آقین آقین بوطرفلره قوشمایور وبوقیرلری حیات وحرکتله ، بر چفتلك باغچه‌سی کبی دولدورمایور ؟ یولم ، اولا ، بوستانلر آراسنه تصادف ایتمشدی ؛ بهار هواسنه بر آز فیشقی قوقوسی قاتیشدیران باصیق ، صولاق بوستانلر . . . اُریکلر چوقدن چیچکلرینی دوکمشلر ، صیق برياپراقله اُورتولوب یمیشیل اولمشلردی . حالبوکه آرمودلر هنوز چیچکده ایدی ، یشیلسز ، دوز بیاض چیچکلر ایچنده ... ایوالرله اُلمالر ایسه پنبه چیچکلر وکوچوجك یشیل یاپراقلرله یاری یاری‌یه ، یشیللی پنبه‌لی ، تر

وتازه بر حالده ... اصل کوزه‌لی کستانه‌لردی : بر یره کلدم‌که اللی قاداری برصیرایه دیزیلمش وباشدن باشه چیچکلنمش، آریلر ایچنده، نه‌پرحیات ونه‌مسعود دورویورلردی ! دیرکن بریاماجه چیقدم، برآز صوکرا ایندم . چیقارکن یورودیکم یرلر پاپاتیه‌لکدی : بم بیاض ... اینرکن یابانی خاردالله ئورتولو : صاپ صاری ... برتخته کوپرو کچدم وبریونجه تارلاسنه کیردم : دیزلریمه‌قادار کورپه، یوموشاق، رایحه‌لی بریشیللکه کوموملشدم . ایشته اوزمان، ده‌مین بحث‌ایتدیکم انسانلق وحیوانلق مشابهتلری نظرمده بسبتون حل ایدلمش بر دعوی اوله‌رق تجسم ایتدی . اطرافمه باقدم وکیمسه کورمه‌دیکندن أمین همان یرلره یاتدم ، دوندم ، قالقدم ، سیلکیندم ودیز اوستی اوطوروب ، یوره‌کم بی‌نهایه بر سعادتله طاشغین ، اطرافی سیره دالدم . آغزمده بر طوتامده یونجه واردی !

بهار بزی اوبرلرینه بکزه‌تییور !

عودتده آقشام اولمق اوزره ایدی . شهره یاقلاشدقجه یولمك اوزرنده انسانلر کورونمکه‌باشلادی ؛ اوچر، بشر مشلحلی کوچوك أو خانملری قیرلره داغیلمشلر ، یاماجلرده یر بولوب ، آیاقلرینی آشاغی‌یه اوزاتمش ، کولوشوب قونوشویورلردی . ارککلرده بویله دردر، بشر دولاشییورلردی. شویله یوکسکدن باقدقجه بو یشیللکلره کومولی اوطوران ویا دولاشان رنکارنك انسان کومه‌لری ایچون :

— جانم نیچون ییمیورلر ، اوتلامییورلر :

دییه قیزه‌جغم کالییوردی . اوتلر اوقادار کوزل ، هرییمکدن

داها اشتها بخش ، داها نفیس کورونیوردی . اوت دیبوبده
لچمه‌مه‌لی ; لاعلی‌التعیین بر دانه‌سنی قوپارالم : ده‌ریسنده‌کی او
شفافیت نه کوزلدر ، نه کورپه قیریلیر ونه کندینه مخصوص بر
رایحه‌سی ، بر جاذبه‌سی واردر. ساده تازه‌سنده دکل قوروسنده
بیله بر لطافت بولورم . تازه چاییر ویا قوری اوت قوقوسی بنجه
بوتون رایحه‌لردن داها مؤثروداها نفیسدر. اونك فوقنده‌یالکز
برقوقو واردرکه مع‌الاسف شیشه‌یه کیرمز ولاوانطه‌سی‌یاپیلماز:
یازین یاغموردن صوکرا کی طوپراق قوقوسی ! صوکرا اوتلر ویا
کوکلری، اومحویتکار حاللرینه رغماً نه‌خاصه‌لی، نه‌تأثیرلی ترکیباته
مالکدرلر . اوت واردرکه شفادر ; اوت واردرکه ئولومدر .
خلاصه‌اوتلرك ، آیاقلریمز آلتنده‌ذلیل وروکردان سورونوشلرینه
باقوب استحقار ایدیلمه‌سی دوغرو اولاماز . حیاتمزی اوتلر
ادامه ایدر وبزمده بر کون ، نهایت ، نه اولسه‌ق ، اولاجغمز
اوتدر ، مزاریمزدن فیشقیران اوتلر ! قان ، کمیك ، پیختی
پیغیننك بر قوجاق یم یشیل ، تازه ورایحه‌لی اوت اولوشندن
کوزل ، بوندن نازك طبیعتده نه‌واردر ؟

بوکونکی قیر کزینتیمدن اوتلره قارشی ده‌رین بر حرمتله
عودت ایدییوردم . اوته‌عائد نه‌وارسه بکاخوش کورونیوردی.
چیقیشی ، بویویشی ، کسیلیشی ، ییغینی ، یه‌نیشی ، رایحه‌سی ،
هرشیئیسی ... هانی بر فقره واردر : شاعرله بر جاهل ، قابا
آرقداشی قیر کزمه‌سی یاپیورلرمش ، برچاییره وارمشلر ، اویله
بر چاییرکه طیبقی ده‌مین بنم ایچینده یووارلاندیغم ودیشلرمله
یونجه‌سندن بر طوتام قوپاردیغم چاییر کبی . . . شاعر درحال

بهاره دائر بر قصیده اوقومش وهر شاعر کبی بو منظومه‌سنده بر سورو صاچمه صاپان آرزولر درمیان ایتمش: سوکیلم یانمده اولسه، کله‌بك قوو الاسه، بن‌ده آردندن قوشسه‌م، شویله اولسه، بویله اولسه کبی... منظومه بیتمش، شاعرده آرقداشنه صورمش:

— پکی، سن بوراده نه اولمق، نه یاپمق ایسترداك، دیمش، آکلات!

جاهل آدام:

— نه اولمق ایسته‌یه‌جکم، بر اشك اولسه‌مده شو یونجه‌لری یسه‌م... بونی ایستردم! دیمش. شو فقره‌یی کویا جاهلی تزییف ایچون ایراد ایدرلر. فقط بکا قالیرسه اونك آرزوسی شاعرککندن هر حالده داها طبیعیدر. حتی قوزو، اینك اولمق ایسته‌مه‌یوب مرکبی بالخاصه ترجیح ایتمه‌سنی‌ده بن کوزل وقیمتلی بولویورم: دقت ایدرسه‌کز کوروسیکز که بهارك ذوقنی مرکبلر حیوانات سائره‌دن فضله حس ایدرلر وبو حسلرینی پك أیی کوستریرلر؛ متمادیاً چاییرلرده صیرت اوستی یاتوب تپینه‌رك، سوینجلرندن متمادیاً هایقیره‌رق وبعضاً‌ده بر منظره‌لی تپه‌ده اوطوروب دەرین دەرین تیریاکی باقیشلریله اطرافی سیر ایده‌رك...

ایسترسه‌کز سزده بنم قابالغمه ویریکز: بهار کزینتیسی بکا براوت اشتهاسی ویردی واوتلانان حیواناته قارشی‌ده یوره‌کمده بر قیصقانجلق اویاندیردی! نه یازیق که انسانلر، شوا کمك، أت وسائره قحطی، شو معیشت مشکلاتی ایچنده کوزلری اوکنده سه‌ریلوب کیدن چاییرلردن دوغرودن دوغرویه، اوتلامق صورتیله قولایجه استفاده ایده‌میورلر، شو فیض وبرکتدن متنعم اولامیورلر!

یکی شاعرلره دائر ...

زیارتمه کلن مسافرلردن بری یااونوتمش، یا آتمش ویاخودده قصداً بیراقمش ، قولتوغك اوستنده یپ یکی بر (سکزنجی کتاب) بولدم ... شعرله ، علی الخصوص یکی شعرله مشغول اولمایان قارئلر بالطبع شرکت واپورلری کبی نومرو وسیله آ کیلوب طانیلان ویاتحویلات کبی رقم تحتنده آلینوب صاتیلان بو کتابلرك شووجه تسمیه سنه ، داها دوغروسی وجه ترقیمنه بردرلو عقل ایردیره مزلر ، بونی یکی شاعرلره ویارماق حسابی وزننه خاص برزوپپه لك وخوپپالق عد ایدرلر. اویله یا ، کتاب اسمی بولمقده کوچ بر ایشمی ؟ چوجوغه اسم طاقمقدن داها قولای ... زیرا بریکنده ینه آدام اسمنه اویان بر کلمه اولماسی لازم کلیر، حالبوکه بونده نه دیسه‌ك اولور ... اولور اما بو کتاب اویله بیلدیکمز هر کتاب کبی بر کشینك کاری ، بر بابانك اولادی ، بر ذکانك محصولی دکل ، پانسیون کبی بر شی ، ناصل أو بحرانی وارسه شیمدی کاغد وغزته بحرانی‌ده وار، کنج شاعرلر بوکا چاره ساز اولمق ایچون بر اوفاق کتابه اودا اودا صیغیشمشلر ، داها کسدیرمه‌سی بر کتاب نشر ایتمشلر که کأن غزته کأن کتاب ؛ ایشته بویله غزته دیسه‌ك دکل ، مجموعه ویا کتاب دیسه‌ك اوده دکل ، خلاصه معما وبیلمجه کبی ایضاحی کوچ ، ادارهٔ مصلحت نامنه یاپیلمش بر اثر ، بونك آدی‌ده صیراسیله برنجی ، ایکنجی ، یدنجی ، سکزنجی ، الخ کتاب . . .

بوکونلرده آکلاشیلان سکزنجیسی نشر ایدلمش ؛ هرنه‌دنسه بنم سکز رقمنه قارشی اوفاق بر حدتم ، خصومتم واردر ، اویله ایکی باجاغنی آییروب هر یرده تربیه‌سز ومناسبتسز دوروشی جانمی صیقار ، برده بوسکز عددی بر طاقم بایاغی قومیقلرك آلنلری اورته‌سندن ایکی‌یه آیریلمش فسلرینی واو فسه ورقمه تلمیحاً وقوع بولان صوئوق جناسلرینی خاطرلاتیر ؛ مثلا ایچریدن قادین :

— قاچنجی قوجه‌م کلدی ؟

دییه صورارده قومیق‌ده فسنك ییرتیغنی کوستروب :

— سکزنجیسی !

دیر ، خلق کولمه‌دن قاتیلیر ، بنم‌ده صبرتمده بوز کبی بر بوغاز ایچی آنافوری قوپار ... هرنه ایسه عددك اهمیتی یوق ، عنوانك‌ده کذا ، شکل‌ده فنا دکل ، اوفاجق ، ترتمیز ، قیوراق بر کتابجق . . . قابنده‌کی اوسروی بویلی ، مومیا قوللی وآق کوزلی عجائب طاووس قوشی رسمی اولماسه سوسلرینه‌ده برشی دییه‌میه‌جکدك . مندرجاتنه کلنجه : ایلك صحیفه‌یی عادتا بر خلجان ایچنده چه‌یردم ، « نه‌اولور اللهم » دییوردم ، ایچنده ایی بر قاچ اثر بولسه‌م ! » بنم بوهیجانم سوقاقده جزدان بولان بر فقیرك ، بر آجك ایچنده باقمه‌دن اولکی حالنه بکزییوردی : بویوك بر شی مامول ایتمیه‌رك وفقط بولمق ایچون یوره‌کی چیرپینه‌رق ... بومضایقه ، بوفقرالدم ، بوقارا قیش اورته‌سنده کیمدن نه‌بکلمکه ، هانکی فداندن کل ایسته‌مکه حقمز وار . هر ایش دوردی ، بالطبع شعرده . . . هانی آدامك بری ، تحط زمانی ، بر خانه کیتمش :

— خانجی ، دیمش ، یوغورت یومورطه ایسترم ، بالدن‌ده خبرك اولسون !

خانجی بر آز صوکرا بر پارچه قارا اکمك و بر باش صوغانله دونمش :

— ایشته صوغان ، دیمش ، ایشته اکمك ، حالدن‌ده خبرك اولسون !

اونك کبی بزم‌ده حالدن خبریمز اولماسی لازم . . . استادلر نه‌یاپیورکه تلمیذلر نه‌یاپسین؟.. ایشته بویله معقول و معتدل حسلرله متحسس اولدیغم حالده او طاووس مومیاسنی مع الممنونیه چه‌ویروب ایلك صحیفه‌یی آچدم . اون ایکی مصراعلق قیصه بر شعر : (این ئوکی) ... کندی کندیمه : باقالم ، دیدم ، کنج نسل دفتر اشعارینه شو خیرلی وقعه‌یی ناصل قید ایتمش ؟ بر طرفدن سیف اوراده ابراز جلادت ایدرکن قلم بوراده نه‌فراستلر کوسترمش ؟ آنادولی‌یه جان آتوب اورادن‌ده چارچابوق بورایه دونمك صورتیله جانی دار قورتاران بر یکی شاعر (این ئوکی) ظفری ایچون البته شیمدی‌یه قادار سویلنمه‌مش یپ یکی نه کوزل بر فکر بولمش ، بونی نه هیجانله تصویر ایتمشدر ، دکلمی ؟ همان اوقودم. هانی بعضی فقره‌لر آکلادیرلرکه بیترده انسان بیتدیکنك فرقنده اولماز :

— ئه‌ی ، صوکرا ؟

دییه صورار ، بن‌ده بوشعری بیتیرنجه « ئه‌ی ، صوکرا ؟ » دییه‌جك کبی اولدم ؛ نه‌باشلادیغنی آکلادم ، نه‌ده نیچون بوقادار قیصه‌جه هیچ برشی دیمه‌دن بیتدیکنه عقل ایردیردم . اویله بر

منظومه‌كه یازیلمامش كبی ، اوقودقدن صوكرا ذهن اوقومامش كبی بوش . . . یعنی قافیه‌لری خارجنده باس بایاغی بر نثر ، بز ، غزته‌لر ، شاعردن اول بونی یوز كره یازدق : « بیك اوچیوز اون اوچی اونوتمش ، میلونا خاطرندن چیقمش ، ایشته بو سكا درس اولسون ، ای آنادولی داغلری بو شانلی ظفری دائما آنیك ... » ایشته كنج شاعرك نثره تحویل ایدیلن منظومه‌سی بو ، بوندن عبارت ... اكر قلم ، سیفك خدمتنی هپ بویله ، بو آغیزله ، بوقدرتله تثبیت ایده‌جك ایسه‌یازیق اوقلیجك همتنه!

ایكنجی شعر : (قاواقلردن چیقاركن) . . . نه‌فنا بر سر لوحه یاربی ، (بالق قاواغه چیقارسه) عباره‌سنی خاطرلاتیور ، خوش بومنظومه‌نك شاعری‌ده قاواقلردن چیقدی اما آنادولی طوپراغنه چیقامادی ، بلكه بالق قاواغه چیقارسه چیقه‌جق ... هرنه‌ایسه ، كنج ناظم یازه بكزه‌ین بر دورغون قیش كوننده لیماندن‌چیقییور ، غروبی‌قانه‌بكزه‌تییور ، استانبولی‌ده سوكیلیسنه.. ایشته بو قادار ، شعرده بیتیور . . . غروبی قانه ، استانبولی سوكیلی‌یه بكزه‌تمك نه كزیده ، نه‌ایجه ، نه‌سویلنمه‌مش ، نه خارق‌العاده بر فكر دكلمی ؟ نره‌دن‌ده بولمش ، ناصل‌ده عقل ایتمش ، بوكنج شاعرلری آرا صیرا (دها) محقق اوقشویور ، شومنظومه‌دن بللی !

(سكزنجی كتاب) ك ایلك صحیفه‌لری ذاتاً هپ بو ایكی دونمه (فقط سلانیك دكل ، آنادولی دونمه‌سی) شاعره‌حصر وتخصیص ایدلمش ؛ جلال ساهر بك‌ده عادتا هر كنج نسلی اوزون صاچلرینك سایه‌سی آلتنه بر قولوچقه اهتمامیله طوپلار

وصنعتكار سينه‌سـنك حرارتی ایچنده بویوتور ، بزی‌ده بویله
یه‌تیشدیرمشدی ، آنادولی ایله (چایلاق یاورومی‌قاپامازسك !)
اویونه کیریشدی. آنقره چایلاغی ، یاورولرندن دردینی قاپوب
کوتوردی ، ایکیسنی آجییوب اعاده ایتدی، شیمدی بوسه‌ویجله
کری کلنلره (سـکزنجی کتاب) ك باش صحیفه‌لرینی ویرمش ،
ئوزولمه‌سینلر دییه... آنادولیده حرمت کورمه‌دیسه‌لر استانبولده
اعتبارلری اکسیلمه‌دی‌یا ! ایشته ینه بوشاعرلردن بری ـ طبیعی
آرقداشی کبی ـ واپوره ناصل بیندیکنی ولیماندن ناصل چیقدیغنی
تصویر ایدییور وآنادولی‌یه فدا کارلغنی اثبات ایچون :

فقط آنامك کوکلی ، نه هیجانلی ، نه‌دولو !
سنك ایچون آه ، اوندن آیریلدم، آنادولو !

دییور . زواللی سوت قوزوسی آناجغندن آیریلمش ، بو
فدا کارلغی کوسـترمش‌ده آنادولی‌یه اویله کیتمش ، آنادولوده
آنا قیتلیغی‌می وار؟ آدی اوستنده : آنا دولو ... ملت آناسی
خالده خانم افندی اوفاجق شـاعری آنا شفقتیله بر مدت تسلی
ایدردی . فقط ، آکلاشیلان ، آنادولینك یوره‌کی دایانامامش،
بومنظومه‌یی اوقویجه :

— شو چوجوغی آناجغندن آییرمق ، ولوکه وطن نامنه
اولسه ، ینه دوغرو دکل ، کری کیتسین !

دیمش واعاده ایتمش . آفرین شفقتلی ، مرحمتلی آنادولی!

سـجیه‌لی شـاعرلردن بری‌ده بك اوغلنده‌کی آغا جامعنه
آجییور، « ایمانسز محیطده یاپه‌یالـکز » قالمش دییه ... شودرت

یانی معمور مملکتده آجینه‌جق بر آغا جامعی قالمشدی ، اونی‌ده بو کنج کشف ایتمش ! (سکزنجی کتاب) ك ایچنده بو دفعه (خلیل نهاد) امضاسی‌ده وار ؛ نفعی ، نابی ، باقی کبی شعرای قدیمه تقلیدی نه‌قادار آغیر یازیسی وارسه (پیام صباح) ه مناسب کورویور ، سوللی‌پرودوم ، فرانسوا قوپه کبی فرنك شاعرلرندن ترجمه ساده آثارینی ایسه بورایه یاقیشدیرییور ، خلاصه هر نبضه کوره بشقه شربت ویرییور ، بر اسکی قوناقده غزل اوقویور ، بر یکی آپارتمانده شانسون سویله‌یور ، مهارت واقتدارینی هر محیطه اویدورویور . اونده بوخوی وارکن هانکی دورده اولسه راحت ایدر ، « هانی حلوا دیمه‌سنی‌ده بیلیرم خالوا دیمه‌سنی ... » دیرلر ، خلیل نهاد بلك‌ده چشیدینی بیلیور !

(بن ئولدیکم زمان) عنوانلی شعرده‌پك یکی، پك خصوصی فکرلرله مشبوع :

أشسز قالان بلبللر آغلاسین مزارمده !

دییور . آ شاعر ، بوفکر شیمدی‌یه قادار غربده، شرقده عجبا قاچ بیکنجی دفعه سویله‌نمشدر ؛ سزك عقلکزه خوش وظریف یکی هیچ بر فکر کلمزمی ، یازیکزده‌هیچ بر خصوصیت کورولمزمی ؟ بلبللی مزاردن آرتق غنا کلدی ، هم بویله بر شی ، باشنده بلبللر ئوتن مزار همان هیچ‌ده کورولمش شی دکلدر . مزارلرده قارغه‌لر ئوتر ، بایقوشلر ئوتر ، داها باشقه مخلوقات ئوتر ، فقط‌بلبل ئوتمز ، کلزاری بیراقوب‌ده سروستانده ئوتن بلبلك جنسیتنده شبهه ایتملی ، بایقوش وقارغه قیرماسی

اولسـه کرك ! (تمنی) عنوانلی منظومه‌ده‌کی فکرك پارلاقلغنـه ایسه دییه‌جك یوق :

کاشکه سزی بوقادار کوزه‌ل یاراتماسه‌یمش !..

أوت ، سوکیلیسنه بونی دییور . آمان یاربی ، دوشونیکز فضولی‌یی : « کاشکه ایچمده بیك جانم اولسـه‌یدی‌ده هر بریله آیریجه سکا فدا اولسه‌یدم ! » دیرمش ، بوکنج شاعر بوله‌بوله « کاشکه چیرکین اولسـه‌یدك‌ده سنی سومسـه ایدم ! » دیمه‌سنی بولمش . هایدی بولمش ، برده ، اوسته‌لك ، شعر دییه وزنه ، قافیه‌یه صوقوب یازمش !

ایشته عشق شـعرلری هپ بو وادیده ، بوعیارده . . .
بریسی‌ده شویله دییور :

بن سزی بکلرکن سز زوجکزك
قوینده مستریح اویویوردیکز !

بوکا ، بوخام شـعره نه‌بویوریلور ؟ انسـان بونی نه نظماً ، نه‌نثراً ، نه‌ده قالاً سویلر ، بویله آیقیری لاف وزنه صیغارمی ؟ (أیلول) عنوانلی منظومه‌ده‌ده بوش یره برظرافت ، بر یکیلك آرادم ؛ شـاعره ایلول نه‌یی خاطرلاتیرمش بیلییورمیسـیکز ؟ شبهه‌می وار ، بیلیرسیکز ، هپمز ، هرکس بیلیر ، اونی بیلمه‌ین یوقدرکه ، بیلیرز اما ده‌کمه‌دیکی ایچون سویله‌مه‌ییز بیله :

أیلول کنجلکمزك صوکنی خاطرلاتیر

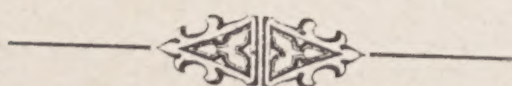
کندی کندینه‌می بونی بولدك ، آفرین یاوروم، بیك تقدیر!

ایشته (سکزنجی کتاب) حقنده برقاچ مطالعه وبوکتابدن برقاچ نمونه ... امید ایده‌رم که شیمدی ، همان ، درحال قوشار وبردانه آلوب شوطاشغین کنج ذکالرك منبعندن برطاس بوزلی صوده سز ایچرسیکز !

جهان کتابخانه‌سنك بر آیلق نشریاتی

غروش	
١٣٥	بیك بر كیجه حكایه‌لری ٣ جلد
٥٠	« « كل نهال سلطان برنجی كتاب
٥٠	« « دهشتلر دیارنده ایكنجی «
٣٥	« « جانلی مزارلر اوچنجی «
٣٠	خاطرات عبدالحمید خان
٢٥	سرای خاطره‌لری ، سلطان عبدالحمید خانك حیاتی
٢٥	عشق قادینی ـ محمد رؤف بك
١٥	خلق دشمنی ـ ایبسه‌ن
١٠	ترك مارشی ـ بیچاقجی زاده حقی بك
١٥	بر خائنك دفتری ـ علی علوی بك
١٥	علم نجوم ـ راغب رفقی بك
٢٥	١٨ حركتده كنج قیزلره تربیهٔ بدنیه درسلری
١٥	میمونك دفتری
٥	حكمدارلق قارشوسنده ملیت ـ لطفی فكری بك
٥	« « خلق سلطنتی ـ فؤاد شكری بك
٥	تشكیلات اساسیه قانونی ١
٥	تفسیرلی خیانت وطنیه « ٢
٥	استقلال محاكمی « ٣
٣٠٠	مفصل عملی ، نظری اصول محاكمات حقوقیه شرحی ـ مصطفی رشید بك
١٢٠	انقلابلی موتورلر ـ كامران سری بك
١١٠	رهبر امتحان (قپودانلره مخصوص) ـ محمد علی بك

فیئاتی ۲۵ غروش

رفیق خالد بگك کلیات آثاری

نشر اولنانلر

کیرپینك دیدکلری		ایلك طبع (موجودی توکنمشدر) احمد احسان مطبعه‌سی
«	«	علاوه‌لی، آلتنجی بیك کتابخانهٔ حلمی
صاقین آلدانما، اینانما، قانما	—	» »
مملکت حکایه‌لری	—	» »
استانبولك ایچ یوزی	—	» »
آغو پاشانك خاطراتی	—	(صباح) مطبعه‌سی
آی پیشنده	—	جهان کتبخانه‌سی
طانیدقلرم	—	» »
غوغوقلی ساعت	—	» »

دردست طبع

(نقش بر آب) لر —

استانبول — صباح مطبعه‌سی

۱۳۴۱